

EUROOPAN KESKUSPANKKI

YHTEINEN
RAHAPOLITIIKKA
KOLMANNESSA
VAIHEESSA

Yleisasiakirja EKPJ:n
rahopolitiikan välineistä
ja menettelyistä

Syyskuu 1998

© Euroopan keskuspankki, 1998
Postfach 16 03 19, D-60066 Frankfurt am Main

Käännetty Suomen Pankissa. Painettu Suomen Pankin toimeksiannosta.

Kaikki oikeudet pidätetään. Valokopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

ISBN 92-9181-022-3

Painopaikka: Kern & Birner GmbH + Co., D-60486 Frankfurt am Main

Sisällys

Johdanto	2
-----------------	---

Luku 1

Katsaus rahapoliittiseen välineistöön

1.1 Euroopan keskuspankkijärjestelmä	4
1.2 EKPJ:n tavoitteet	4
1.3 EKPJ:n rahapolitiikan välineet	4
1.3.1 Avomarkkinaoperaatiot	4
1.3.2 Maksuvalmiusjärjestelmä	5
1.3.3 Vähimmäisvarannot	6
1.4 Vastapuolet	6
1.5 Vakuutena olevat arvopaperit	6
1.6 Rahapoliittisen välineistön muutokset	6

Luku 2

Hyväksyttävät vastapuolet

2.1 Yleiset kelpoisuusvaatimukset	9
2.2 Pikahuutokauppojen ja kahdenvälisten operaatioiden vastapuolten valinta	9

Luku 3

Avomarkkinaoperaatiot

3.1 Käänteisoperaatiot	12
3.1.1 Yleistä	12
3.1.2 Perusrahoitusoperaatiot	12
3.1.3 Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	13
3.1.4 Käänteiset hienosäätöoperaatiot	13
3.1.5 Käänteiset rakenteelliset operaatiot	14
3.2 Suorat kaupat	14
3.3 EKP:n velkasitoumusten liikkeeseenlasku	15
3.4 Valuuttaswapit	16
3.5 Määräaikaistalletusten kerääminen	17

Luku 4

Maksuvalmiusjärjestelmä

4.1 Maksuvalmiusluotto	20
4.2 Talletusmahdollisuus	21

Luku 5

Menettelyt

5.1	Huutokaupat	24
5.1.1	Yleistä	24
5.1.2	Huutokauppakalenteri	26
5.1.3	Huutokaupoista ilmoittaminen	27
5.1.4	Huutokauppatarjousten valmisteluun ja tekoon liittyvät vastapuolien toimenpiteet	27
5.1.5	Huutokaupan toteuttamismenettelyt	29
5.1.6	Huutokaupan tulosten ilmoittaminen	31
5.2	Kahdenväliset kaupat	33
5.3	Maksu- ja toimitusmenettelyt	34
5.3.1	Yleistä	34
5.3.2	Avomarkkinaoperaatioiden maksu- ja toimitusmenettelyt	34
5.3.3	Pankkipäivän lopetukseen liittyvät toimet	35

Luku 6

Vakuuskelpoiset arvopaperit

6.1	Yleistä	37
6.2	Ykköslistan arvopaperit	38
6.3	Kakkoslistan arvopaperit	39
6.4	Riskienhallintamenetelmät	42
6.4.1	Alkumarginaalit	42
6.4.2	Ykköslistan arvopapereihin sovellettavat riskienhallintamenetelmät	42
6.4.3	Kakkoslistan arvopapereihin sovellettavat riskienhallintamenetelmät	44
6.5	Arvopapereiden arvostusperiaatteet	46
6.6	Vakuuskelpoisten arvopapereiden käyttö toisessa jäsenvaltiossa	46

Luku 7

Vähimmäisvarannot

7.1	Yleistä	50
7.2	Vähimmäisvarantojärjestelmän alaiset laitokset	50
7.3	Vähimmäisvarannoista määrääminen	51
7.4	Varantotalletusten pitäminen	53
7.5	Varantopohjan ilmoittaminen ja tarkistaminen	53
7.6	Vähimmäisvarantovelvoitteen täyttämättä jättäminen	54

Luku 8

Siirtymäkauden säännökset

8.1	Avomarkkinaoperaatiot ja maksuvalmiusjärjestelmä	56
8.2	Vähimmäisvarannot	57

Liitteet

1. Esimerkkejä rahapoliittisista operaatioista ja menettelyistä	59
2. Sanasto	72
3. Valuuttainterventioiden ja rahapoliittisten valuuttaswapien vastapuolten valinta	80
4. Euroopan keskuspankin raha- ja pankkitilastointiin liittyvä tiedonkeruu	81
5. EKPJ:n ohjeellinen huutokauppakalenteri 1999	112
6. Luettelo sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä, joita käytetään tiedotettaessa EKPJ:n rahapoliittisista operaatioista yleisölle	114
7. Vähimmäisvaatimukset täyttävät arvopaperien selvitysjärjestelmät ja niiden käytön edellytykset	115

Luettelo kuvioista, taulukoista ja kehikoista

Kuviot

1. Vakiohuutokauppojen toteutusvaiheiden normaali aikataulu	25
2. Pikahuutokauppojen toteutusvaiheiden normaali aikataulu	25
3. Kirjeenvaihtajakeskuspankkimalli	47

Taulukot

1. EKPJ:n rahapoliittiset operaatiot	7
2. Perus- ja pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden normaalit kaupantekopäivät	26
3. EKPJ:n avomarkkinaoperaatioiden normaalit maksujen suorituspäivät	35
4. EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin hyväksyttävät arvopaperit	41

Kehikot

1. EKP:n velkasitoumusten liikkeeseenlasku	15
2. Valuuttaswapit	16
3. Huutokauppojen toteutusvaiheet	24
4. Kiinteäkorkoisten huutokauppojen toteuttaminen	29
5. Vaihtuvakorkoisten euromääräisten huutokauppojen toteuttaminen	30
6. Vaihtuvakorkoisten valuuttaswaphuutokauppojen toteuttaminen	32
7. Riskienhallintamenetelmät	43
8. Ykköslistan arvopapereihin sovellettavat aliarvostusprosentit	44
9. Alkumarginaalin ja markkina-arvon aliarvostuksen laskeminen	45
10. Varantopohja ja varantoprocentit	52
11. Vähimmäisvarantotalletuksille maksettavan koron laskeminen	54

Johdanto

Johdanto

Tässä asiakirjassa esitellään toimintakehikko, jonka Euroopan keskuspankkijärjestelmä (EKPJ) on valinnut talous- ja rahaliiton (EMU) kolmannessa vaiheessa harjoitettavaa yhteistä rahapolitiikkaa varten. Asiakirja on tarkoitettu EKPJ:n rahapolitiikan välineitä ja menettelyjä koskevaksi ”yleisasiakirjaksi”, ja sen päätarkoituksena on antaa vastapuolille näiden tarvitsemat tiedot EKPJ:n rahapolitiisesta välineistöstä.

Yleisasiakirja ei luo vastapuolille oikeuksia. EKPJ:n ja sen vastapuolten välinen oikeussuhde on perustettu asianmukaisilla sopimus- tai sääntelyjärjestelmillä.

Asiakirja on jaettu kahdeksaan lukuun. Luvussa 1 luodaan yleiskatsaus EKPJ:n rahapoliittiseen välineistöön. Luvussa 2 täsmennetään EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin osallistuvien vastapuolten kelpoisuusvaatimukset. Luvussa 3 selostetaan avomarkkinaoperaatioita ja luvussa 4 esitellään vastapuolten

käytettävissä oleva maksuvalmiusjärjestelmä. Luvussa 5 esitetään rahapoliittisten operaatioiden toteuttamisen menettelyt. Luvussa 6 määritellään rahapoliittisten operaatioiden vakuutena olevien arvopaperien kelpoisuusvaatimukset. Luvussa 7 esitellään EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmä. Lopuksi luvussa 8 käsitellään kolmanteen vaiheeseen johtavan siirtymäkauden aikana sovellettavia erityissäännöksiä.

Asiakirjan liitteissä on esimerkkejä rahapoliittisista operaatioista, sanasto, EKPJ:n valuuttainterventioiden vastapuolten valintaperusteet, Euroopan keskuspankin (EKP) raha- ja pankkitilastoihin liittyvän tiedonkeruun esittely, EKPJ:n ohjeellinen huutokaupakalenteri 1999, luettelo sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä, joita EKPJ tulee käyttämään rahapoliittisista operaatioista tiedottaessaan, sekä lopuksi luettelo EKP:n vähimmäisvaatimukset täyttävistä arvopaperien selvitysjärjestelmistä.

Luku 1

Katsaus rahapoliittiseen välineistöön

Katsaus rahapoliittiseen välineistöön

1.1 Euroopan keskuspankkijärjestelmä

Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) muodostavat Euroopan keskuspankki (EKP) ja EU:n jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit.¹ EKPJ toimii Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (jäljempänä "perustamissopimus") sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä "EKPJ:n/EKP:n perussääntö") mukaisesti. EKPJ:tä johtavat EKP:n päätöksentekuelimet. EKP:n neuvosto määrittelee rahapolitiikan ja johtokunta toteuttaa sitä neuvoston päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Siltä osin kuin on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, ja jos toiminnan tehokkuuden varmistaminen sitä edellyttää, EKP käyttää kansallisia keskuspankkeja² EKPJ:n tehtäviin kuuluvien operaatioiden toteuttamiseen. EKPJ:n rahapoliittiset operaatiot toteutetaan yhdenmukaisin ehdoin kaikissa jäsenvaltioissa³.

1.2 EKPJ:n tavoitteet

Perustamissopimuksen artiklassa 105 määritelty EKPJ:n ensisijainen tavoite on pitää yllä hintatason vakautta. Ensisijaisesta hintavakauden tavoitteesta tinkimättä EKPJ:n on tuettava Euroopan yhteisön yleistä talouspolitiikkaa. Pyrkinessään tavoitteisiinsa EKPJ:n on voimavarojen tehokasta kohdentamista suosien noudatettava vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatetta.

1.3 EKPJ:n rahapolitiikan välineet

Tavoitteidensa saavuttamista varten EKPJ:llä on käytettävissään joukko rahapolitiikan välineitä. EKPJ suorittaa *avomarkkinaoperaatioita*, tarjoaa vastapuolten käyttöön *maksuvalmiusjärjestelmän* ja vaatii luottolaitoksia⁴ pitämään vähimmäisvarantoja EKPJ:n tileillä.

1.3.1 Avomarkkinaoperaatiot

Avomarkkinaoperaatioilla on tärkeä sija EKPJ:n rahapolitiikassa. Niillä säädellään korkoja, hallitaan markkinoiden likviditeettiä ja viestitään rahapolitiikan virityksestä. EKPJ:n käytettävissä on viisi eri välinettä avomarkkinaoperaatioiden toteuttamiseen. Tärkein väline ovat *käänteisoperaatiot* (jotka perustuvat takaisinostosopimukseen tai vakuudellisiin lainoihin). EKPJ voi myös tehdä *suoria kauppoja, laskea liikkeeseen velkasitoumuksia, tehdä valuuttaswapeja ja kerätä määräraikaistalletuksia*. Avomarkkinaoperaatiot käynnistää EKP, joka myös päättää, mitä välinettä käytetään ja millä ehdoilla operaatiot toteutetaan. Operaatiot voidaan toteuttaa vakiohuutokauppoina, pikahuutokauppoina tai kahdenvälisinä kauppoina.⁵ Tarkoituksensa, säännöllisyytensä ja menettelyjensä mukaan EKPJ:n avomarkkinaoperaatiot voidaan jakaa neljään ryhmään seuraavasti (ks. myös taulukko 1):

- *Perusrahoitusoperaatiot* ovat säännöllisiä, likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita, jotka tehdään viikoittain ja joissa sovel-

¹ On huomattava, että niiden jäsenvaltioiden kansallisilla keskuspankeilla, jotka eivät ole ottaneet käyttöön yhteistä rahaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ("perustamissopimus") mukaisesti, säilyy kansallisen lain mukainen rahapoliittinen toimivalta, eivätkä ne siis osallistu yhteisen rahapolitiikan harjoittamiseen.

² Tässä asiakirjassa "kansallisilla keskuspankeilla" tarkoitetaan niiden jäsenvaltioiden kansallisia keskuspankkeja, jotka ovat ottaneet käyttöön yhteisen rahan perustamissopimuksen mukaisesti.

³ Tässä asiakirjassa "jäsenvaltiolla" tarkoitetaan jäsenvaltiota, joka on ottanut käyttöön yhteisen rahan perustamissopimuksen mukaisesti.

⁴ EKP voi harkita uudelleen varantovelvoitteiden alaisen laitosten joukon valintaa. Jos luottolaitosten lisäksi valitaan myös muita laitoksia, EKPJ:n/EKP:n perussäännön artiklaa 19.1 on muutettava. Muutos voitaisiin tehdä EKPJ:n/EKP:n perussäännön artiklan 41 mukaisella yksinkertaistetulla tarkistusmenettelyllä.

lettava maturiteetti on kaksi viikkoa. Kansalliset keskuspankit toteuttavat nämä operaatiot vakiohuutokauppoina. Perusrahoitusoperaatioilla on keskeinen asema EKPJ:n avomarkkinaoperaatioiden tavoitteiden täyttämässä, ja niiden avulla turvataan suurin osa rahoitussektorin maksuvalmiudesta.

- *Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot* ovat likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita, jotka tehdään kuukausittain ja joissa sovellettava maturiteetti on kolme kuukautta. Näiden operaatioiden tarkoituksena on lisätä vastapuolten pitempiaikaista maksuvalmiutta, ja kansalliset keskuspankit toteuttavat ne vakiohuutokauppoina. Näillä operaatioilla EKPJ ei yleensä pyri antamaan rahapoliittisia signaaleja markkinoille, ja sen vuoksi se toimii niissä tavallisesti hinnantantajana.
- *Hienosäätöoperaatioita* toteutetaan tarpeen mukaan markkinoiden likviditeetin hallitsemiseksi ja korkojen säätelämiseksi. Niitä käytetään erityisesti markkinoiden likviditeetin odottamattomista vaihteluista johtuvien korkovaikutusten tasaukseksi. Hienosäätöoperaatiot toteutetaan pääasiassa käänteisoperaatioina, mutta niitä voidaan tehdä myös suorina kauppoina, valuuttaswapeina tai keräämällä määräaikaistalletuksia. Hienosäätöoperaatioiden toteuttamisessa käytettävät välineet ja menettelyt mukautetaan kulloiseenkin kaupantekotapaan ja niihin erityistavoitteisiin, joihin operaatioilla pyritään. Kansalliset keskuspankit toteuttavat hienosäätöoperaatiot yleensä joko pikahuutokauppoina tai kahdenvälisinä kauppoina. EKPJ:n neuvosto päättää, toteuttaako EKP itse kahdenvälisiä hienosäätöoperaatioita poikkeustilanteissa.
- Lisäksi EKPJ voi toteuttaa *rakenteellisia operaatioita* laskemalla liikkeeseen velkasitoumuksia sekä tekemällä käänteisoperaatioita ja suorita kauppvoja. Näillä operaatioilla EKPJ pyrkii vaikuttamaan

EKPJ:n rakenteelliseen asemaan rahoitussektoriin nähden (säännöllisesti tai epä-säännöllisesti). Kansalliset keskuspankit toteuttavat käänteisoperaatiot ja velkasitoumusten liikkeeseenlaskun vakiohuutokauppoina. Suorat kaupat tehdään kahdenvälisinä kauppoina.

1.3.2 Maksuvalmiusjärjestelmä

Maksuvalmiusjärjestelmän avulla pyritään lisäämään tai vähentämään yön yli-likviditeettiä, viestimään rahapolitiikan virityksestä ja hillitsemään yön yli -markkinakorkojen liikkeitä. Hyväksytyt vastapuolet, jotka täyttävät tietyt EKPJ:n operaatioihin osallistumisen edellytykset, voivat omasta aloitteestaan käyttää maksuvalmiusjärjestelmää kahdella tavalla (ks. myös taulukko 1):

- *Maksuvalmiusluoton* avulla vastapuolet voivat saada kansallisilta keskuspankeilta yön yli -likviditeettiä hyväksytyjä vakuuksia vastaan. Yleensä maksuvalmiusluottoihin ei sovelleta luottolimiittejä eikä muita myöntämisrajoituksia kuin riittävien vakuuksien vaatimusta. Maksuvalmiusluoton korko muodostaa normaalioloissa yön yli -markkinakoron ylärajan.
- Käyttäen *talletusmahdollisuutta* vastapuolet voivat tehdä kansallisiin keskuspankeihin yön yli -talletuksia. Yleensä ei

⁵ EKPJ:n avomarkkinaoperaatioiden, ts. vakiohuutokauppojen, pikahuutokauppojen ja kahdenvälisen kauppojen, eri toteuttamismenettelyjä selostetaan luvussa 5. Vakiohuutokaupat toteutetaan siten, että kaupan tulos ilmoitetaan viimeistään 24 tunnin kuluttua siitä, kun huutokaupasta ilmoitettiin. Kaikki vastapuolet, jotka täyttävät kohdassa 2.1 esitetyt yleiset kelpoisuusehdot, voivat osallistua vakiohuutokauppoihin. Pikahuutokaupat toteutetaan tunnin kuluessa. EKPJ voi rajoittaa pikahuutokauppoihin osallistuvien vastapuolten määrää. Kahdenvälisillä kaupoilla tarkoitetaan menettelyjä, joissa EKPJ suorittaa transaktion yhden tai useamman vastapuolen kanssa ilman huutokauppoja. Kahdenvälisiin kauppoihin kuuluvat pörssien ja välittäjien välittämät operaatiot.

sovelleta talletuskattoa tai muita näiden talletusten käyttöä koskevia rajoituksia. Talletuksen korko muodostaa normaalioloissa yön yli -markkinakoron alarajan.

Maksuvalmiusjärjestelmää hoidetaan hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa.

1.3.3 Vähimmäisvarannot

EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmää sovelletaan euroalueen luottolaitoksiin, ja sen tarkoituksena on ensisijaisesti tasata rahamarkkinakorkoja sekä luoda (tai lisätä) rakenteellisen keskuspankkirahoituksen tarvetta. Kunkin luottolaitoksen varantovelvoite määräytyy sen tasetietojen perusteella. Jotta korkojen tasaamisen tavoite saavutettaisiin, EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmä sallii keskiarvoistamisen. Varantovelvoitteen täyttyminen määritetään sen mukaan, mikä on laitosten keskimääräinen päivittäinen varantotalletus kuukauden pituisen pitoajanjakson aikana. Vähimmäisvarantotalletuksille maksetaan korkoa, joka on sama kuin EKPJ:n perusrahoitusoperaatioiden korko.

1.4 Vastapuolet

EKPJ:n rahapoliittinen välineistö on muodostettu sitä silmällä pitäen, että osallistumisoikeus on laajalla joukolla erilaisia vastapuolia. Laitokset, jotka EKPJ:n/ EKP:n perussäännön artiklan 19.1 mukaan ovat vähimmäisvarantovelvollisia, ovat oikeutettuja maksuvalmiusjärjestelmän käyttöön ja voivat osallistua vakiohuutokauppoina toteutettaviin avomarkkinaoperaatioihin. EKPJ voi rajoittaa hienosäätöoperaatioihin osallistuvien vastapuolten määrää. Suoriin kauppoihin osallistuvien vastapuolten määrää ei rajoiteta ennakolta. Rahapoliittisissa valuuttasapeissa vastapuolina käytetään valuuttamarkkinoiden aktiivisia toimijoita. Näiden operaatioiden vastapuolina on ainoastaan euroalueella sijaitsevia EKPJ:n valuuttainterventioihin valittuja laitoksia.

1.5 Vakuutena olevat arvopaperit

EKPJ:n/EKP:n perussäännön artiklan 18.1 mukaan kaiken EKPJ:n luotonannon (eli likviditeettiä lisäävien operaatioiden) on perustuttava riittäviin vakuuksiin. EKPJ hyväksyy operaatioidensa vakuudeksi laajan joukon erilaisia arvopapereita. Vakuuskelpoiset arvopaperit jaotellaan lähinnä EKPJ:n sisäisiä tarkoituksia varten kahteen ryhmään: ykköslistan (tier one) ja kakkoslistan (tier two) arvopapereihin. *Ykköslistan* arvopapereita ovat jälkimarkkinakelpoiset velkakirjat, jotka täyttävät EKP:n vahvistamat yhdenmukaiset, euroalueen laajuiset kelpoisuusvaatimukset. *Kakkoslistan* arvopapereita ovat sellaiset muut jälkimarkkinakelpoiset ja ei-jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit, jotka ovat erityisen tärkeitä kansallisille rahoitusmarkkinoille ja pankkijärjestelmille ja joiden kelpoisuusvaatimukset vahvistetaan kansallisissa keskuspankeissa EKP:n hyväksymällä tavalla. Näitä kahdentyyppisiä arvopapereita ei erotella sen mukaan, minkä laatuista ne ovat ja minkätyyppisten EKPJ:n rahapoliittisten operaatioiden yhteydessä ne katsotaan vakuuskelpoisiksi (EKPJ ei kuitenkaan yleensä käytä kakkoslistan arvopapereita suorissa kaupoissa). EKPJ:n rahapoliittisten operaatioiden vakuudeksi kelpaavia arvopapereita voidaan myös käyttää päivänsisäisen luoton vakuutena. Lisäksi EKPJ:n vastapuolet voivat käyttää toisessa maassa sijaitsevia vakuuskelpoisia arvopapereita, eli ne voivat ottaa lainaa sijoittautumisjäsenvaltionsa keskuspankilta käyttäen vakuuksina toisessa jäsenvaltiossa olevia arvopapereita.

1.6 Rahapoliittisen välineistön muutokset

EKP:n neuvosto voi milloin tahansa muuttaa niitä välineitä, ehtoja, vaatimuksia ja menettelyjä, joilla EKPJ:n rahapoliittisia operaatioita toteutetaan.

Taulukko I.

EKP:n rahapoliittiset operaatiot

Rahapoliittiset operaatiot	Toimenpidesyytit		Maturetti	Toteuttamistiheys	Menettely
	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät			
AVOMARKKINAOPERAATIOT					
Perusrahoitusoperaatiot	<ul style="list-style-type: none"> Käänteisoperaatiot 	–	<ul style="list-style-type: none"> 2 viikkoa 	<ul style="list-style-type: none"> Viikoittain 	<ul style="list-style-type: none"> Vakiohuutokaupat
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	<ul style="list-style-type: none"> Käänteisoperaatiot 	–	<ul style="list-style-type: none"> 3 kuukautta 	<ul style="list-style-type: none"> Kuukausittain 	<ul style="list-style-type: none"> Vakiohuutokaupat
Hienosäätöoperaatiot	<ul style="list-style-type: none"> Käänteisoperaatiot Valuuttaswapit 	<ul style="list-style-type: none"> Valuuttaswapit Määräaikaistalletusten kerääminen Käänteisoperaatiot 	<ul style="list-style-type: none"> Ei vakio 	<ul style="list-style-type: none"> Satunnaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Pikahuutokaupat Kahdenväliset kaupat
	<ul style="list-style-type: none"> Suorat ostot 	<ul style="list-style-type: none"> Suorat myynnit 	–	<ul style="list-style-type: none"> Satunnaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Kahdenväliset kaupat
Rakenteelliset operaatiot	<ul style="list-style-type: none"> Käänteisoperaatiot 	<ul style="list-style-type: none"> Velkasitoumusten liikkeeseenlasku 	<ul style="list-style-type: none"> Vakio/ei vakio 	<ul style="list-style-type: none"> Säännöllisesti ja satunnaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Vakiohuutokaupat
	<ul style="list-style-type: none"> Suorat ostot 	<ul style="list-style-type: none"> Suorat myynnit 	–	<ul style="list-style-type: none"> Satunnaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Kahdenväliset kaupat
MAKSUVALMIUSJÄRJESTELMÄ					
Maksuvalmiusluotto	<ul style="list-style-type: none"> Käänteisoperaatiot 	–	<ul style="list-style-type: none"> Yön yli 	<ul style="list-style-type: none"> Käytettävissä vastapuolten harkinnan mukaan 	
Talletusmahdollisuus	–	<ul style="list-style-type: none"> Talletukset 	<ul style="list-style-type: none"> Yön yli 	<ul style="list-style-type: none"> Käytettävissä vastapuolten harkinnan mukaan 	

Luku 2

Hyväksyttävät vastapuolet

Hyväksyttävät vastapuolet

2.1 Yleiset kelpoisuusvaatimukset

EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin osallistuvien vastapuolten on täytettävä tietyt kelpoisuusvaatimukset.⁶ Nämä vaatimukset on määritelty sitä silmällä pitäen, että laajalla laitosten joukolla olisi mahdollisuus osallistua EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin, että lisättäisiin koko euroalueen laitosten yhdenvertaista kohtelua ja varmistettaisiin, että vastapuolet täyttävät tietyt toiminta- ja vakavaraisuusvaatimukset:

- Vastapuoliksi hyväksytään vain EKPJ:n/EKP:n perussäännön artiklan 19.1 mukaiseen EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmään kuuluvat laitokset. Laitoksia, jotka on vapautettu EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän mukaisista velvoitteista (ks. kohta 7.2), ei yleensä hyväksytä vastapuoliksi EKPJ:n maksuvalmiusjärjestelmään ja avomarkkinaoperaatioihin.
- Vastapuolten on oltava vakavaraisia. EU:n/ETA:n kansallisten viranomaisten harjoittaman yhdenmukaistetun valvonnan on ulotuttava niihin ainakin jossakin muodossa.⁷ Vastapuoliksi voidaan kuitenkin hyväksyä myös kansallisten viranomaisten vastaavantasoisessa yhdenmukaistamattomassa valvonnassa olevia vakavaraisia laitoksia. Tällaisia laitoksia ovat esimerkiksi sellaisten laitosten euroalueelle sijoittautuneet sivukonttorit, joiden hallinnollinen päätoimipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella.
- Jotta EKPJ:n rahapoliittiset operaatiot voidaan toteuttaa tehokkaasti, vastapuolten on täytettävä asianomaisen kansallisen keskuspankin (tai EKP:n) soveltamissa sopimus- tai sääntelyjärjestelmissä määritetyt toimintavaatimukset.

Nämä yleiset kelpoisuusvaatimukset ovat yhdenmukaiset koko euroalueella. Yleiset kelpoisuusvaatimukset täyttävät laitokset voivat

- käyttää EKPJ:n maksuvalmiusjärjestelmää

ja

- osallistua vakiohuutokauppoina toteutettaviin EKPJ:n avomarkkinaoperaatioihin.

Laitokset voivat osallistua EKPJ:n maksuvalmiusjärjestelmään ja vakiohuutokauppoina toteutettaviin avomarkkinaoperaatioihin vain sijoittautumisjäsenvaltionsa kansallisen keskuspankin välityksellä. Jos laitos on sijoittautunut (hallinnollisen päätoimipaikan ja sivukonttoreiden kautta) useampaan kuin yhteen jäsenvaltioon, kukin toimipaikka voi osallistua näihin operaatioihin sijaintijäsenvaltionsa kansallisen keskuspankin kautta, vaikka laitoksen huutokauppatarjoukset voivat tehdä kussakin jäsenvaltiossa vain yksi toimipaikka (joko hallinnollinen päätoimipaikka tai nimetty sivukonttori).

Kansallisen keskuspankin (tai EKP:n) soveltamiin sopimus- tai sääntelyjärjestelmiin sisältyvien määräysten mukaisesti EKPJ voi evätä vastapuolilta osallistumisen rahapoliittisiin operaatioihin vakavaraisuuteen liittyvistä syistä tai siitä syystä, että vastapuolet laiminlyövät velvoitteensa vakavasti tai jatkuvasti.

2.2 Pikahuutokauppojen ja kahdenvälisten operaatioiden vastapuolten valinta

Suoriin kauppoihin osallistuvien vastapuolten joukkoa ei ennakolta rajoiteta.

⁶ Suoriin kauppoihin osallistuvien vastapuolten joukkoa ei rajoiteta ennakolta.

⁷ Luottolaitosten yhdenmukaistettu valvonta perustuu toiseen pankkidirektiiviin (89/646/ETY), EYVL L 386, 30.12.1989, s. 1 ja seuraavat sivut.

Rahapoliittisiin valuuttaswapeihin osallistuvien vastapuolten on pystyttävä toteuttamaan isoja valuuttaoperaatioita tehokkaasti kaikissa markkinaoloissa. Valuuttaswapien vastapuolten joukko vastaa EKP:n valuuttainterventioihin valittujen euroalueella sijaitsevien vastapuolten joukkoa. Valuuttainterventioihin osallistuvien vastapuolten valinnassa noudatettavat perusteet ja menettelyt esitetään liitteessä 3.

Muita pikahuutokauppoina ja kahdenvälisinä kauppoina toteutettavia operaatioita (eli käänteisiä hienosäätöoperaatioita ja määräraikaistalletusten keräämistä) varten kukin kansallinen keskuspankki valitsee joukon vastapuolia kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneista laitoksista, jotka täyttävät vastapuolten yleiset kelpoisuusvaatimukset. Ensisijaisena valintaperusteena on aktiivisuus rahamarkkinoilla. Muita mahdollisesti huomioon otettavia perusteita ovat esimerkiksi välitystoiminnan tehokkuus ja tarjousten teko-kyky.

Pikahuutokaupoissa ja kahdenvälisissä kaupoissa kansalliset keskuspankit käyvät kauppaa yksinomaan hienosäätöoperaatioidensa vastapuoliin kuuluvien kanssa. Jollei jokin kansallinen keskuspankki toiminnallisista syistä voi kaikissa operaatioissaan käydä kauppaa kaikkien hienosäätöoperaatioihin valittujen vastapuolensa kanssa, tämän jäsenvaltion vastapuolet valitaan vuorojärjestelmää noudattaen, jotta kaikilla vastapuolilla olisi yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet.

EKP:n neuvosto päättää, toteuttaako EKP itse poikkeustilanteissa kahdenvälisiä hienosäätöoperaatioita. Jos EKP toteuttaa kahdenvälisiä operaatioita, se valitsee vastapuolet näissä tapauksissa vuorojärjestelmällä niistä euroalueella toimivista vastapuolista, jotka täyttävät pikahuutokauppojen ja kahdenvälisten kauppojen vastapuolten kelpoisuusvaatimukset, jotta kaikilla vastapuolilla olisi yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet.

Luku 3

Avomarkkinaoperaatiot

Avomarkkinaoperaatiot

Avomarkkinaoperaatioilla on tärkeä sija EKPJ:n rahapolitiikassa. Niillä säädellään korkoja, hallitaan markkinoiden likviditeettiä ja viestitään rahapolitiikan virityksestä. Tarkoituksensa, säännöllisyytensä ja menettelyjensä mukaan EKPJ:n avomarkkinaoperaatiot voidaan jakaa neljään ryhmään: perusrahoitusoperaatioihin, pitempiäaikaisiin rahoitusoperaatioihin, hienosäätöoperaatioihin ja rakenteellisiin operaatioihin. EKPJ:n tärkein avomarkkinaoperaatioiden väline ovat käänteisoperaatiot, joita voidaan käyttää kaikkien neljän operaatioryhmän yhteydessä. *Velkasitoumusten liikkeeseenlaskua* käytetään pääasiallisena välineenä likviditeettiä vähentävissä rakenteellisissa operaatioissa. Lisäksi EKPJ:llä on käytettävissään kolme muuta hienosäätöoperaatioiden välinettä: *suorat kaupat, valuuttaswapit ja määräaikaistalletusten kerääminen*. Seuraavissa kohdissa käsitellään yksityiskohtaisesti EKPJ:n avomarkkinaoperaatioissaan käyttämien eri välineiden erityisominaisuuksia.

3.1 Käänteisoperaatiot

3.1.1 Yleistä

a. Välinetyyppi

Käänteisoperaatioissa EKPJ ostaa tai myy vakuuskelpoisia arvopapereita takaisinostositoumuksin tai tekee luotto-operaatioita, joiden vakuutena on vakuuskelpoisia arvopapereita. Käänteisoperaatioilla hoidetaan sekä perusrahoitusta että pitempiäaikaista rahoitusta. Lisäksi EKPJ voi käyttää käänteisoperaatioita hienosäätöön tarkoitetuissa ja rakenteellisissa operaatioissa.

b. Oikeudellinen luonne

Kansalliset keskuspankit voivat toteuttaa käänteisoperaatioita takaisinostosopimuksina. Tällöin arvopaperin omistusoikeus siir-

tyy velkojalle ja osapuolet sopivat vastakkaisesta operaatiosta, jolla arvopaperi siirretään takaisin velalliselle jonakin tulevana ajankohtana. Käänteisoperaatioita voidaan toteuttaa myös vakuudellisina luottoina, jolloin velkoja saa arvopaperin vakuudeksi, mutta sen omistusoikeus pysyy velallisella, ellei velkasitoumus jää täyttämättä. Takaisinostosopimuksiin perustuvien käänteisoperaatioiden ehdot täsmennetään asianomaisen kansallisen keskuspankin (tai EKPJ:n) soveltamassa sopimusjärjestelmässä. Vakuudellisiin luottoihin perustuvien käänteisoperaatioiden järjestelyissä otetaan huomioon ne eri jäsenvaltioissa sovellettavat erilaiset menettelyt ja muodollisuudet, joilla luodaan oikeus vakuuteen (panttiin) ja sen realisointiin.

c. Korkeehdot

Takaisinostosopimuksessa ostohinnan ja takaisinostohinnan ero vastaa lainatulle rahamäärälle operaation ajalta kertynyttä korkoa eli takaisinostohinta sisältää maksettavan koron. Vakuudellisena luottona toteutettavassa käänteisoperaatioissa korko lasketaan luoton korkoprosentin mukaan operaatioissa sovellettavan maturiteetin ajalta. EKPJ:n käänteisissä avomarkkinaoperaatioissa korko on yksinkertainen korko, jonka laskukäytäntönä on "todelliset päivät / 360".

3.1.2 Perusrahoitusoperaatiot

Perusrahoitusoperaatiot ovat EKPJ:n tärkeimpiä avomarkkinaoperaatioita. Niillä on keskeinen asema pyrittäessä säätämään korkoja, hallitsemaan markkinoiden likviditeettiä ja viestimään rahapolitiikan virityksestä. Lisäksi niillä turvataan suurin osa rahoitussektorin maksuvalmiudesta. Perusrahoitusoperaatioiden ominaisuudet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Ne lisäävät likviditeettiä.
- Ne toteutetaan säännöllisesti viikoittain.
- Niissä sovellettava maturiteetti on yleensä kaksi viikkoa.⁸
- Ne toteutetaan hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa.
- Ne toteutetaan vakiohuutokauppoina (ks. kohta 5.1).
- Kaikki vastapuolet, jotka täyttävät yleiset kelpoisuusvaatimukset (ks. kohta 2.1), voivat tehdä perusrahoitusoperaatioissa huutokauppatarjouksia.
- Sekä ykkös- että kakkoslistan arvopaperit (ks. luku 6) katsotaan perusrahoitusoperaatioissa vakuuskelpoisiksi arvopapereiksi.

3.1.3 Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

EKPJ toteuttaa säännöllisesti myös rahoitusoperaatioita, joissa sovelletaan kolmen kuukauden maturiteettiä ja jotka on tarkoitettu lisäämään rahoitussektorin pitempiaikaista maksuvalmiutta. Näiden operaatioiden osuus maksuvalmiuden kokonaisvolyymista on rajoitettu. Näillä operaatioilla EKPJ ei yleensä pyri antamaan signaaleja markkinoille, mikä vuoksi sillä on niissä yleensä hinnanottajan rooli. Jotta EKPJ voisi toimia hinnanottajana, pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan tavallisesti korkohuutokauppoina. Ajoittain EKP ilmoittaa tulevilla huutokaupoilla toteutettavien operaatioiden volyymin. Poikkeustilanteissa EKPJ voi myös toteuttaa pitempiaikaisia rahoitusoperaatioita määrähuutokauppoina.

Pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden ominaisuudet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Ne lisäävät likviditeettiä.

- Ne toteutetaan säännöllisesti kuukausittain.
- Niissä sovellettava maturiteetti on yleensä kolme kuukautta.⁸
- Ne toteutetaan hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa.
- Ne toteutetaan vakiohuutokauppoina (ks. kohta 5.1).
- Kaikki vastapuolet, jotka täyttävät yleiset kelpoisuusvaatimukset (ks. kohta 2.1), voivat tehdä pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa huutokauppatarjouksia.
- Sekä ykkös- että kakkoslistan arvopaperit (ks. luku 6) katsotaan pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa vakuuskelpoisiksi arvopapereiksi. Kansalliset keskuspankit saavat kuitenkin EKP:n neuvoston hyväksymin edellytyksin määrätä, mitä arvopapereita ne kelpuuttavat vakuuksiksi. Kansallinen keskuspankki voi esimerkiksi hyväksyä vakuuksiksi vain (jälkimarkkinakelpoisia ja/tai ei-jälkimarkkinakelpoisia) yksityisiä velkasitoumuksia tai vain vähimmäisosuuden näitä velkasitoumuksia.

3.1.4 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

EKPJ voi tehdä hienosäätöä käänteisin avomarkkinaoperaatioin. Hienosäätöoperaatioilla pyritään hallitsemaan markkinoiden likviditeettiä ja säätelemään korkoja erityisesti likviditeetin odottamattomista vaihteluista johtuvien korkovaikutusten tasaamiseksi. Koska markkinoiden odottamattomien muutosten vuoksi voidaan tarvita nopeita toi-

⁸ Perusrahoitusoperaatioissa ja pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa sovellettava maturiteetti voi vaihdella satunnaisesti jäsenvaltioiden kansallisten vapaapäivien mukaan. Perusrahoitusoperaatiot ja pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan ennakolta julkaistavan huutokauppakalenterin mukaan (ks. kohta 5.1.2 ja liite 5).

mia, on suotavaa, että EKPJ voi hyvin joustavasti valita näiden operaatioiden ominaisuudet ja toteuttamistavat:

- Ne voivat lisätä tai vähentää likviditeettiä.
- Niiden toteuttamistiheyttä ei ole vakioitu.
- Niissä sovellettavaa maturiteettia ei ole vakioitu.
- Likviditeettiä lisäävät käänteiset hienosäättöoperaatiot tehdään yleensä pikahuutokauppoina, mutta myös kahdenvälisiä kauppia voidaan tehdä (ks. luku 5).
- Likviditeettiä vähentävät käänteiset hienosäättöoperaatiot tehdään yleensä kahdenvälisinä kauppoina (ks. kohta 5.2).
- Ne toteutetaan yleensä hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa (EKP:n neuvosto päättää, toteuttaako EKP poikkeustilanteissa itse kahdenväliset käänteiset hienosäättöoperaatiot).
- EKPJ voi kohdassa 2.2 esitetyin perustein valita rajoitetun määrän vastapuolia osallistumaan käänteisiin hienosäättöoperaatioihin.
- Sekä ykkös- että kakkoslistan arvopaperit (ks. luku 6) katsotaan käänteisissä hienosäättöoperaatioissa vakuuskelpoisiksi arvopapereiksi.

3.1.5 Käänteiset rakenteelliset operaatiot

EKPJ voi suorittaa rakenteellisia operaatioita käänteisinä avomarkkinaoperaatioina. Rakenteellisilla operaatioilla pyritään vaikuttamaan EKPJ:n rakenteelliseen asemaan rahoitussektoriin nähden. Näiden operaatioiden ominaisuudet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Ne lisäävät likviditeettiä.

- Niitä voidaan toteuttaa säännöllisesti tai satunnaisesti.
- Niissä sovellettavaa maturiteettia ei ole ennakolta vakioitu.
- Ne toteutetaan vakiohuutokauppoina (ks. kohta 5.1).
- Ne toteutetaan yleensä hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa.
- Kaikki vastapuolet, jotka täyttävät yleiset kelpoisuusvaatimukset (ks. kohta 2.1), voivat tehdä käänteisissä rakenteellisissa operaatioissa huutokauppatarjouksia.
- Sekä ykkös- että kakkoslistan arvopaperit (ks. luku 6) katsotaan käänteisissä rakenteellisissa operaatioissa vakuuskelpoisiksi arvopapereiksi.

3.2 Suorat kaupat

a. Välinetyyppi

Suorina kauppoina toteutettavilla avomarkkinaoperaatioilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joissa EKPJ ostaa tai myy vakuuskelpoisia arvopapereita suoraan markkinoilla. Suoria kauppia tehdään vain rakenteellisista syistä ja hienosäättötarkoituksessa.

b. Oikeudellinen luonne

Suorassa kaupassa arvopaperien omistusoikeus siirtyy kokonaan myyjältä ostajalle, eikä kauppaan liity omistusoikeuden siirron palautusta. Suorat kaupat perustuvat kaupan kohteena olevaa velkasitoumusta koskeviin markkinakäytäntöihin.

c. Hintaehtot

Hinnoittelussa EKPJ noudattaa sitä kaupan kohteena olevia velkasitoumuksia koskevaa

markkinakäytäntöä, joka on laajimmin hyväksytty.

d. Muut ominaisuudet

EKPJ:n suorien kauppojen ominaisuudet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Ne voivat lisätä likviditeettiä (suorat ostot) tai vähentää likviditeettiä (suorat myynnit).
- Niiden toteuttamistiheyttä ei ole vakioitu.
- Ne toteutetaan kahdenvälisinä kauppoina (ks. kohta 5.2).
- Ne toteutetaan yleensä hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa (EKP:n neuvosto päättää, toteuttaako EKP poikkeustilanteissa itse suorat hienosäätöoperaatiot).
- Suoriin kauppoihin osallistuvien vastapuolten joukkoa ei rajoiteta ennakolta.
- Yleensä suoria kauppvoja tehdään vain ykköslistan arvopapereilla (ks. kohta 6.1).

3.3 EKP:n velkasitoumusten liikkeeseenlasku

a. Välinetyyppi

EKP voi laskea liikkeeseen velkasitoumuksia, kun se pyrkii vaikuttamaan EKPJ:n rakenteelliseen asemaan rahoitussektoriin nähdessä siten, että markkinoille luodaan likviditeettivaje (tai lisätään olemassa olevaa vajetta).

b. Oikeudellinen luonne

Sitoumukset ovat EKP:n velkasitoumuksia sitoumusten haltijoille. Sitoumukset lasketaan liikkeeseen arvo-osuuksina ja niitä säilytetään euroalueella sijaitsevilla arvopaperikeskuksissa. EKP ei aseta mitään rajoituksia velkasitoumusten siirtokelpoisuudelle. Velkasitoumuksia koskevat säännökset ilmenevät tarkemmin EKP:n velkasitoumusten ehtoista.

c. Korkehdot

Sitoumukset lasketaan liikkeeseen diskontattuina, eli niiden emissiohintaa on nimellisarvoa alhaisempi, ja ne lunastetaan eräpäivänä nimellisarvostaan. Emissiohinnan ja lunastushinnan erotus on yhtä kuin korko,

Kehikko 1.

EKP:n velkasitoumusten liikkeeseenlasku

Tässä

- N = Velkasitoumuksen nimellisarvo
- r_I = Korko (%)
- D = Velkasitoumuksen maturiteetti (pv)
- P_T = Velkasitoumuksen emissiohintaa

Emissiohintaa =

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36000}}$$

joka emissiohinnalle on kertynyt sovitun korkoprosentin mukaan sitoumuksen juoksuajalta. Korko on yksinkertainen korko, jonka laskukäytäntönä on "todelliset päivät / 360". Emissiohinta lasketaan kehikossa 1 esitetyllä tavalla.

- Kansalliset keskuspankit tarjoavat velkasitoumukset ostettaviksi, ja ne selvitetään hajautetusti.
- Kaikki vastapuolet, jotka täyttävät yleiset kelpoisuusvaatimukset (ks. kohta 2.1), voivat tehdä EKP:n velkasitoumusten ostoa koskevia huutokaupparjouksia.

d. Muut ominaisuudet

EKP:n velkasitoumusten liikkeeseenlaskun ominaisuudet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Velkasitoumuksia lasketaan liikkeeseen markkinoiden likviditeetin vähentämiseksi.
- Velkasitoumuksia voidaan laskea liikkeeseen säännöllisesti tai satunnaisesti.
- Velkasitoumusten maturiteetti on lyhyempi kuin 12 kuukautta.
- Velkasitoumuksia lasketaan liikkeeseen vakiohuutokaupoilla (ks. kohta 5.1).

3.4 Valuuttaswapit

a. Välinetyyppi

Rahapoliittisissa valuuttaswapeissa euroja ostetaan ja myydään samanaikaisin avista- ja termiinikaupoin ulkomaan valuuttaa vastaan. Valuuttaswapeja käytetään hienosäätötarkoituksessa, pääasiassa markkinoiden likviditeetin hallintaan ja korkojen säätelyyn.

Kehikko 2.

Valuuttaswapit

S = Euron (EUR) ja ulkomaan valuutan ABC (ABC) välinen avistavaihtokurssi (valuuttaswapin kaupantekopäivänä)

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = Euron ja ulkomaan valuutan ABC välinen termiinivaihtokurssi swapin takaisinostopäivänä (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M = Euron ja ulkomaan valuutan ABC väliset termiinipisteet swapin takaisinostopäivänä (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

$N(.)$ = Valuutan avistamäärä; $N(.)_M$ on valuutan termiinimäärä:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \quad \text{tai} \quad N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \quad \text{tai} \quad N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

b. Oikeudellinen luonne

Rahapoliittisilla valuuttaswapeilla tarkoitetaan operaatioita, joissa EKPJ ostaa (tai myy) euroja avistakaupoin ulkomaan valuuttaa vastaan ja samanaikaisesti myy (tai ostaa) eurot takaisin termiinikaupoin tiettyinä takaisinostopäivinä. Valuuttaswapien ehdot täsmennetään asianomaisen kansallisen keskuspankin (tai EKP:n) soveltamassa sopimusjärjestelmässä.

c. Valuuttaa ja vaihtokurssia koskevat ehdot

Tavallisesti EKPJ:n operaatiot toteutetaan vain laajan kaupankäynnin kohteena olevilla valuutoilla, vakiintunutta markkinakäytäntöä noudattaen. Kussakin valuuttaswap-operaatioissa EKPJ ja vastapuolet sopivat kaupassa sovellettavista swap-pisteistä. Swap-pisteet tarkoittavat termiinikaupan vaihtokurssin ja avistakaupan vaihtokurssin välistä eroa. Euron ja ulkomaan valuutan väliset swap-pisteet noteerataan yleisten markkinakäytäntöjen mukaan. Valuuttaswapien vaihtokurssia koskevat ehdot esitetään kehikossa 2.

d. Muut ominaisuudet

Valuuttaswapien ominaisuudet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Ne voivat lisätä tai vähentää likviditeettiä.
- Niiden toteuttamistiheyttä ei ole vakioitu.
- Niissä sovellettavaa maturiteettia ei ole vakioitu.
- Ne toteutetaan pikahuutokauppoina tai kahdenvälisinä kauppoina (ks. luku 5).
- Ne toteutetaan yleensä hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa (EKP:n neuvosto päättää, toteuttaako EKP poikkeusti-

lanteissa itse kahdenväliset valuuttaswapit).

- EKPJ voi kohdassa 2.2 ja liitteessä 3 esitetyin perustein valita rajoitetun määrän vastapuolia osallistumaan valuuttaswapeihin.

3.5 Määräaikaistalletusten kerääminen

a. Välinetyyppi

EKPJ voi tarjota vastapuolille mahdollisuutta tehdä korollisia määräaikaistalletuksia vastapuolen sijoittautumisjäsenvaltion kansalliseen keskuspankkiin. Määräaikaistalletuksia suunnitellaan kerättäväksi vain hienosäätötarkoituksiin, markkinoiden likviditeetin vähentämiseksi.

b. Oikeudellinen luonne

Vastapuolilta kerättävät talletukset ovat määräaikaisia, ja niiden korko on kiinteä. Kansalliset keskuspankit eivät anna talletusten vastineeksi vakuuksia.

c. Korkoehdot

Talletusten korko on yksinkertainen korko, jonka laskukäytäntönä on "todelliset päivät / 360". Korko maksetaan talletuksen eräntyessä.

d. Muut ominaisuudet

Määräaikaistalletusten ominaisuudet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Talletuksia kerätään likviditeetin vähentämiseksi.
- Talletusten keräystiheyttä ei ole vakioitu.
- Talletusten maturiteettia ei ole vakioitu.

- Talletukset kerätään yleensä pikahuuto-kaupoilla, mutta myös kahdenvälisiä kauppvoja voidaan tehdä (ks. luku 5).
- Talletuksia kerätään yleensä hajautetusti kansallisissa keskuspankeissa (EKP:n neuvosto päättää, kerääkö EKP poikkeustilanteissa itse määräaikaistalletuksia kahdenvälisillä kaupoilla).⁹
- EKPJ voi kohdassa 2.2 esitetyin perustein valita rajoitetun määrän vastapuolia, joilta se kerää määräaikaistalletuksia.

⁹ *Määräaikaistalletuksia pidettäisiin kansallisissa keskuspankeissa olevilla tileillä niissäkin tapauksissa, joissa EKP toteuttaisi nämä operaatiot keskitetysti.*

Luku 4

Maksuvalmiusjärjestelmä

Maksuvalmiusjärjestelmä

4.1 Maksuvalmiusluotto

a. Välinetyyppi

Maksuvalmiusluottoon oikeutetut vastapuolet voivat saada kansallisilta keskuspankeilta yön yli -likviditeettiä ennakolta määrättyllä korolla vakuuskelpoisia arvopapereita vastaan (ks. luku 6). Maksuvalmiusluotolla pyritään tyydyttämään vastapuolten tilapäiset likviditeettitarpeet. Tavallisesti maksuvalmiusluoton korko muodostaa yön yli -markkina-koron ylärajan. Maksuvalmiusluoton ehdot ovat samat koko euroalueella.

b. Oikeudellinen luonne

Kansalliset keskuspankit voivat antaa likviditeettiä maksuvalmiusluottoina yön yli -takaisinostosopimuksilla. Tällöin arvopaperin omistusoikeus siirtyy velkojalle ja osapuolet sopivat vastakkaisesta operaatiosta, jolla arvopaperi siirretään takaisin velalliselle seuraavana pankkipäivänä. Likviditeetin lisäämiseen voidaan käyttää myös vakuudellisia yön yli -luottoja, jolloin velkoja saa arvopaperin vakuudeksi, mutta sen omistusoikeus pysyy velallisella, ellei velkasitumus jää täyttämättä. Takaisinostosopimuksien ehdot täsmennetään kunkin kansallisen keskuspankin soveltamassa sopimusjärjestelmässä. Likviditeettiä lisäävissä vakuudellisissa luotoissa otetaan huomioon ne eri jäsenvaltioissa sovellettavat erilaiset menettelyt ja muodollisuudet, joilla luodaan oikeus vakuuteen (panttiin) ja sen realisoimiseen.

c. Luoton käytön edellytykset

Maksuvalmiusluottoa voivat saada laitokset, jotka täyttävät kohdassa 2.1 esitetyt vastapuolten yleiset kelpoisuusvaatimukset. Luoton myöntää laitoksen sijoittautumisjäsenvaltion kansallinen keskuspankki. Maksuvalmiusluottoa myönnetään vain niinä päivinä, joina

kyseinen kansallinen RTGS-järjestelmä ja arvopaperien selvitysjärjestelmä(t) ovat toiminnassa.

Päivän päättyessä vastapuolten selvitystileillä kansallisissa keskuspankeissa olevat päivänsisäiset nettovelat katsotaan automaattisesti pyynnöksi saada maksuvalmiusluottoa. Menettelyt, joita sovelletaan maksuvalmiusluoton käyttöön päivän päättyessä, esitetään kohdassa 5.3.3.

Vastapuoli voi saada maksuvalmiusluottoa myös toimittamalla pyynnön sijoittautumisjäsenvaltionsa kansalliseen keskuspankkiin. Jotta kansallinen keskuspankki voisi käsitellä pyynnön samana päivänä, sen on saatava pyyntö ennen klo 18.00:aa EKP:n (Keski-Euroopan) aikaa¹⁰. Pyyntöä tulee mainita luoton määrä ja eritellä vakuusmateriaali, jos luoton vakuudeksi tarvittavia arvopapereita ei ole ennakolta talletettu tai toimitettu kansalliseen keskuspankkiin.

Riittävien vakuuksien vaatimusta lukuun ottamatta maksuvalmiusluottona myönnettävien varojen määrää ei rajoiteta. Poikkeustilanteissa EKPJ voi kuitenkin rajoittaa yksittäisten vastapuolten luotonsaantia tai keskeyttää sen.

d. Maturiteetti ja korkoehdot

Maksuvalmiusluotto on yön yli -luottoa. TARGET-järjestelmään suoraan osallistuvien vastapuolten luoton takaisinmaksu veloi-

¹⁰ Joissakin jäsenvaltioissa kansallinen keskuspankki (tai jotkin sen haarakonttorit) eivät välttämättä ole avoinna rahapoliittisten operaatioiden suorittamista varten kaikkina EKPJ:n pankkipäivinä paikallisten tai alueellisten arkipyhien tai vapaapäivien takia. Tällaisissa tapauksissa kyseisen kansallisen keskuspankin on tiedotettava etukäteen vastapuolille järjestelyistä, joita tullaan soveltamaan maksuvalmiusluoton käyttöön näinä päivinä.

tetaan seuraavana sellaisena päivänä, jona asianomaiset kansalliset RTGS-järjestelmät ja arvopaperien selvitysjärjestelmät ovat toiminnassa, heti näiden järjestelmien avautuessa.

EKPJ ilmoittaa koron ennakolta, ja se laskeaan yksinkertaisena korkona noudattaen laskukäytäntöä "todelliset päivät / 360". EKP voi muuttaa korkoa milloin tahansa, ja muutos tulee voimaan aikaisintaan seuraavana EKPJ:n pankkipäivänä¹¹. Maksuvalmiusluoton korko maksetaan luoton takaisinmaksun yhteydessä.

e. Käytön keskeyttäminen

Maksuvalmiusluottoa myönnettäessä on aina noudatettava EKP:n tavoitteita ja yleisiä rahapoliittisia näkökohtia. EKP voi milloin tahansa muuttaa maksuvalmiusluoton ehtoja tai keskeyttää luoton myöntämisen.

4.2 Talletusmahdollisuus

a. Välinetyyppi

Vastapuolet voivat tehdä yön yli -talletuksia kansallisiin keskuspankkeihin. Talletuksille maksetaan ennakolta määrättyä korkoa. Talletusten korko muodostaa yleensä yön yli -markkinakoron alarajan. Talletusten ehdot ovat samat koko euroalueella¹².

b. Oikeudellinen luonne

Vastapuolilta otettaville yön yli -talletuksille maksetaan kiinteää korkoa. Vastapuolille ei anneta talletusten vastineeksi vakuuksia.

c. Käytön edellytykset¹³

Talletusmahdollisuutta voivat käyttää laitokset, jotka täyttävät kohdassa 2.1 esitetyt vastapuolten yleiset kelpoisuusvaatimukset. Laitos voi käyttää talletusmahdollisuutta si-

joittautumisjäsenvaltionsa kansallisen keskuspankin kautta. Talletusmahdollisuutta voi käyttää vain niinä päivinä, joina asianomaisen kansallinen RTGS-järjestelmä on toiminnassa.

Tehdäkseen talletuksen vastapuolen on toimitettava talletuspyyntö sijoittautumisjäsenvaltionsa kansalliselle keskuspankille. Jotta kansallinen keskuspankki voisi käsitellä talletuspyynnön samana päivänä, sen on saatava pyyntö ennen klo 18.30:tä EKP:n (Keski-Euroopan) aikaa¹⁴. Pyyntö on mainittava talletettava määrä.

Vastapuolen tekemien talletusten määrää ei rajoiteta.

d. Maturiteetti ja korkoehdot

Talletukset ovat yön yli -talletuksia. TARGET-järjestelmään suoraan osallistuvien vastapuolten talletukset eräänntyvät seuraavana sellaisena päivänä, jona asianomainen kansallinen RTGS-järjestelmä on toiminnassa,

¹¹ Tässä asiakirjassa "EKPJ:n pankkipäivällä" tarkoitetaan mitä tahansa sellaista päivää, jolloin EKP ja ainakin yksi kansallinen keskuspankki ovat avoinna EKPJ:n rahapoliittisten operaatioiden toteuttamista varten.

¹² Kolmannen vaiheen alussa voi esiintyä toiminnallisia eroavuuksia, jotka johtuvat kansallisten keskuspankkien tilien rakenteiden eroista.

¹³ Koska kansallisten keskuspankkien tilien rakenteet poikkeavat toisistaan, EKP saattaa myöntää kansallisille keskuspankeille luvan soveltaa kolmannen vaiheen alussa hieman tässä kuvatusta poikkeavia talletusmahdollisuuden käytön edellytyksiä. Kansalliset keskuspankit antavat tietoja kaikista soveltamistaan poikkeuksista tässä asiakirjassa kuvattuihin talletusmahdollisuuden käytön edellytyksiin.

¹⁴ Joissakin jäsenvaltioissa kansallinen keskuspankki (tai jotkin sen haarakonttorit) eivät välttämättä ole avoinna rahapoliittisten operaatioiden suorittamista varten kaikkina EKPJ:n pankkipäivinä paikallisten tai alueellisten arkipyhien tai vapaapäivien takia. Tällaisissa tapauksissa kyseisen kansallisen keskuspankin on tiedotettava etukäteen vastapuolille järjestelyistä, joiden avulla talletuksia voi tehdä näinä päivinä.

heti järjestelmän avautuessa. EKPJ ilmoittaa ennakolta talletusten koron, joka lasketaan yksinkertaisena korkona noudattaen laskukäytäntöä "todelliset päivät / 360". EKP voi muuttaa korkoa milloin tahansa, ja muutos tulee voimaan aikaisintaan seuraavana EKPJ:n pankkipäivänä. Korko maksetaan talletuksen erääntyessä.

e. Käytön keskeyttäminen

Talletusmahdollisuus voidaan myöntää vain noudattaen EKP:n tavoitteita ja yleisiä raho poliittisia näkökohtia. EKP voi milloin tahansa muuttaa talletusten ehtoja tai keskeyttää niiden käytön.

Luku 5

Menettelyt

Menettelyt

5.1 Huutokaupat

5.1.1 Yleistä

EKPJ:n avomarkkinaoperaatiot toteutetaan yleensä huutokauppoina. Näihin huutokauppoihin sisältyy kuusi vaihetta, jotka on lueteltu kehikossa 3.

EKPJ erottelee kaksi huutokauppatyyppiä: vakio- ja pikahuutokaupat. Menettelyt ovat kummassakin huutokauppatyyppissä samat lukuun ottamatta kaupan toteutukseen kuluva aikaa ja vastapuolien määrää.

a. Vakiohuutokaupat

Vakiohuutokaupat toteutetaan niin, että kaupan tulos vahvistetaan 24 tunnin kuluessa siitä, kun huutokaupasta ilmoitettiin (tarjousten jättämisen määräajan ja huutokaupan tuloksen ilmoittamisen välinen aika on tällöin noin kaksi tuntia). Kuvioista 1 näh-

dään vakiohuutokauppojen toteutusvaiheiden normaali aikataulu pääpiirteittäin. EKP voi tarvittaessa muuttaa yksittäisten operaatioiden aikatauluja.

Perusrahoitusoperaatiot, pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot ja rakenteelliset operaatiot (suoria kauppvoja lukuun ottamatta) toteutetaan aina vakiohuutokauppoina. Kohdassa 2.1 mainitut yleiset kelpoisuusvaatimukset täyttävät vastapuolet voivat osallistua vakiohuutokauppoihin.

b. Pikahuutokaupat

Pikahuutokaupat toteutetaan yleensä niin, että kaupan tulos vahvistetaan tunnin kuluessa siitä, kun huutokaupasta ilmoitettiin. Pikahuutokauppojen toteutusvaiheiden normaali aikataulu ilmenee kuvioista 2. EKP voi tarvittaessa muuttaa yksittäisten operaatioiden aikatauluja. Pikahuutokauppoja käytetään ainoastaan hienosäätöoperaatioiden to-

Kehikko 3.

Huutokauppojen toteutusvaiheet

Vaihe 1. Huutokaupasta ilmoittaminen

- a. EKP:n ilmoitus julkisten sähköisten markkinainformaatiojärjestelmien kautta
- b. Kansallisten keskuspankkien ilmoitus kansallisten sähköisten markkinainformaatiojärjestelmien kautta ja suoraan yksittäisille osapuolille (jos katsotaan tarpeelliseksi)

Vaihe 2. Huutokaupatarjousten valmisteluun ja tekoon liittyvät vastapuolien toimenpiteet

Vaihe 3. Tarjousten kokoaminen EKPJ:ssä

Vaihe 4. Likviditeetin jakaminen ja huutokaupan tulosten ilmoittaminen

- a. EKP:n päätös jako-osuuksista
- b. Myönnettyjen osuuksien ilmoittaminen

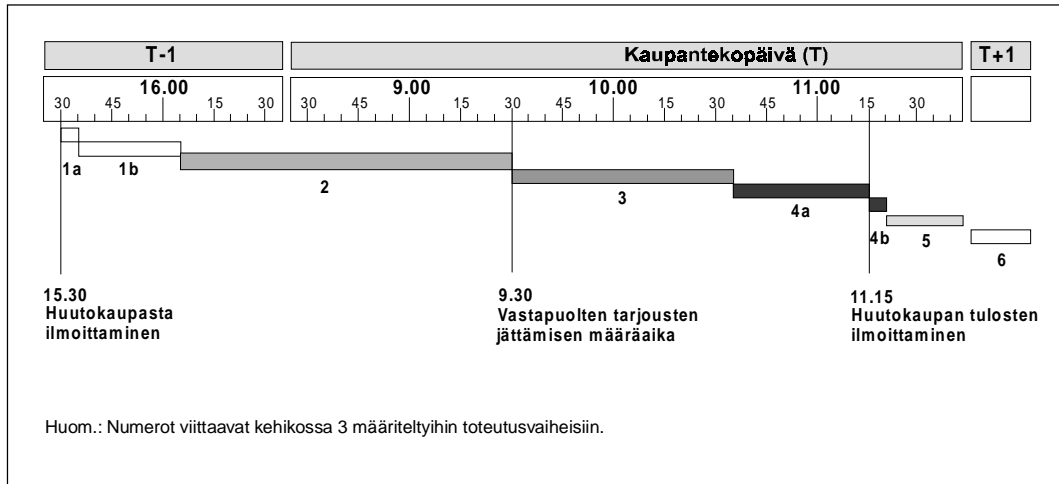
Vaihe 5. Huutokaupan tulosten vahvistaminen vastapuolille

Vaihe 6. Kaupan toteuttaminen (ks. kohta 5.3)

Kuvio 1.

Vakiohuutokauppojen toteutusvaiheiden normaali aikataulu

(Huom.: Kellonajat ovat EKP:n aikaa [Keski-Euroopan aikaa].)

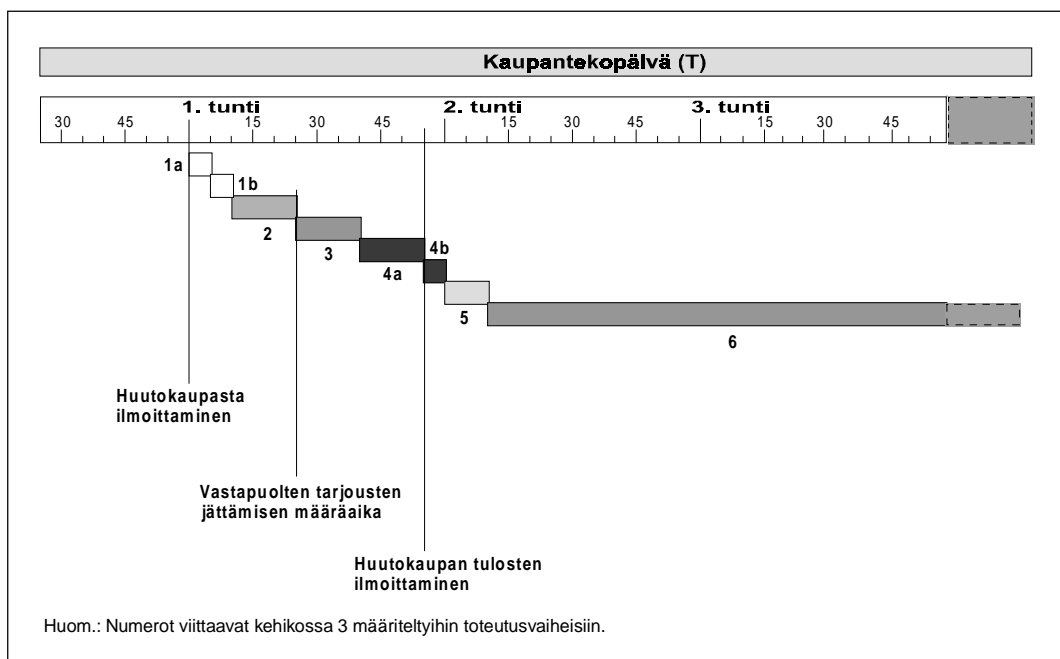
teutuksessa. EKPJ saattaa kohdassa 2.2 mainittujen kriteerien ja menettelytapojen perusteella valita pikahuutokauppoihin suppeamman vastapuolijoukon kuin vakiohuutokauppoihin.

c. Kiinteä- ja vaihtuvakorkoiset huutokaupat

EKPJ:llä on mahdollisuus tehdä joko kiinteäkorkoisia (määrähuutokauppa) tai vaihtuvakorkoisia (korkohuutokauppa) huutokaup-

Kuvio 2.

Pikahuutokauppojen toteutusvaiheiden normaali aikataulu

Taulukko 2.

Perus- ja pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden normaalit kaupantekopäivät

Operaation tyyppi	Normaali kaupantekopäivä (T)
Perusrahoitusoperaatiot	Joka tiistai
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Kunakin vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ensimmäinen keskiviikko

poja.¹⁵ Kiinteäkorkoisessa huutokaupassa EKP määrää koron etukäteen ja osallistuvat vastapuolet tekevät tarjouksen rahamäärästä, josta ne haluavat tehdä kaupan kiinteällä korolla.¹⁶ Vaihtuvakorkoisessa huutokaupassa vastapuolet tekevät tarjouksen rahamäärästä ja koroista, joilla ne haluavat tehdä kauppoja kansallisten keskuspankkien kanssa.¹⁷

5.1.2 Huutokauppakalenteri

a. Perus- ja pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Perus- ja pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan EKP:n julkaiseman ohjeellisen kalenterin mukaan. Kalenteri julkaistaan vähintään kolme kuukautta ennen sen vuoden alkua, jona se on voimassa. Perus- ja pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden normaalit kaupantekopäivät ilmenevät taulukosta 2. EKP:n tavoitteena on varmistaa, että kaikkien jäsenvaltioiden vastapuolet voivat osallistua perus- ja pitempiaikaisiin rahoitusoperaatioihin. Tämän vuoksi EKP ottaa kalenterin laadinnassa jäsenvaltioiden kansalliset vapaapäivät huomioon tekemällä tarvittavat muutokset normaaliin aikatauluun.¹⁸

b. Rakenteelliset operaatiot

Vakiohuutokaupoilla tehtyjä rakenteellisia operaatioita ei toteuteta ennalta laaditun kalenterin mukaan. Rakenteellisia operaatioita tehdään kuitenkin yleensä vain sellaisi-

na päivinä, jotka ovat ns. KKP-pankkipäiviä¹⁹ kaikissa jäsenvaltioissa.

c. Hienosäätöoperaatiot

Hienosäätöoperaatioita ei toteuteta ennalta laaditun kalenterin mukaan. EKP voi tehdä hienosäätöoperaatioita kaikkina EKP:n pankkipäivinä. Operaatioihin osallistuvat vain sellaisten jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, joissa kaupanteko-, suoritus- ja takai-

¹⁵ Pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa EKP saattaa muuttaa huutokaupamenettelyä. Tällöin se pääasiassa varmistaa, ettei EKPJ anna markkinoille signaaleja ja että sillä siten yleensä on hinnantottajan rooli.

¹⁶ Kiinteäkorkoisissa valuuttaswapahuutokaupoissa EKP määrää operaation swap-pisteet ja vastapuolet antavat tarjouksen kiinteänä pidettävästä valuutan määrästä, jonka ne haluavat myydä (ja ostaa takaisin) tai ostaa (ja myydä takaisin) tällä korolla.

¹⁷ Vaihtuvakorkoisissa valuuttaswapahuutokaupoissa vastapuolet antavat tarjouksen kiinteänä pidettävästä valuutan määrästä ja swap-pistetarjouksen, jolla ne haluavat tehdä kaupan.

¹⁸ EKP:n ohjeellinen huutokauppakalenteri 1999 on liitteenä 5.

¹⁹ Tässä asiakirjassa termi "KKP-pankkipäivä" tarkoittaa päivää, jona tietyn jäsenvaltion kansallinen keskuspankki on avoinna EKP:n rahapoliittisten operaatioiden toteuttamista varten. Joissakin jäsenvaltioissa kansallisen keskuspankin haarakonttorit voivat olla kiinni joinakin KKP-pankkipäivinä paikallisten tai alueellisten arkipyhien tai vapaapäivien takia. Tällaisissa tapauksissa kyseisen kansallisen keskuspankin on tiedotettava etukäteen vastapuolille niistä järjestelyistä, joita tullaan soveltamaan näitä haarakonttoreita koskevissa transaktioissa.

sinmaksupäivät ovat kansallisten keskuspankkien pankkipäiviä.

5.1.3 Huutokaupoista ilmoittaminen

EKPJ:n vakiohuutokaupoista ilmoitetaan julkisesti sähköisiä markkinainformaatiojärjestelmiä käyttäen.²⁰ Lisäksi kansalliset keskuspankit voivat ilmoittaa huutokaupoista suoraan niille vastapuolille, joilla ei ole yhteyttä tällaisiin markkinainformaatiojärjestelmiin. Julkinen huutokauppailmoitus sisältää yleensä seuraavat tiedot:

- huutokaupan viitenumero
- huutokaupan päivämäärä
- operaation tyyppi (likviditeetin lisääminen tai vähentäminen ja käytettävän rahapoliittisen instrumentin tyyppi)
- operaatiossa sovellettava maturiteetti
- huutokaupan tyyppi (kiinteä- vai vaihtuvakorkoinen)
- toteutustapa ("hollantilainen" vai "amerikkalainen" huutokauppa, kuten kohdassa 5.1.5 d määritellään)
- operaation tavoiteltu volyyymi (yleensä vain pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa)
- kiinteä huutokauppakorko / hinta / swap-piste (kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa)
- pienin tai suurin hyväksyttävä korko / hinta / swap-piste (soveltuvien osien)
- operaation alkamispäivä ja eräpäivä (soveltuvien osien) tai instrumentin arvopäivä ja eräpäivä (velkasitoumusten liikkeeselaskuissa)
- käytettävät valuutat ja valuutta, jonka määrä pidetään kiinteänä (valuuttaswapeissa)

- tarjousten laskemisessa käytettävä viitteellinen avistavaluuttakurssi (valuuttaswapeissa)
- tarjouksen yläraja (jos se on asetettu)
- pienin myönnettävä määrä (jos se on asetettu)
- tarjousten jättämisen määräaika
- velkasitoumusten denominaatio (velkasitoumusten liikkeeselaskuissa)
- liikkeeselaskun ISIN-koodi (velkasitoumusten liikkeeselaskuissa).

Koska tavoitteena on tukea hienosäätöoperaatioiden avoimuutta, EKPJ:n pikahuutokaupoista ilmoitetaan yleensä julkisesti etukäteen. Poikkeustapauksissa EKP saattaa kuitenkin jättää ilmoittamatta pikahuutokaupoista julkisesti etukäteen. Pikahuutokauppojen ilmoittamisessa noudatetaan samaa menettelyä kuin vakiohuutokaupoissa. Riippumatta siitä, ilmoitetaanko pikahuutokaupasta julkisesti vai ei, kansalliset keskuspankit ottavat suoraan yhteyttä valittuihin vastapuoliin.

5.1.4 Huutokauppatarjousten valmisteluun ja tekoon liittyvät vastapuolien toimenpiteet

Vastapuolien tarjousten tulee olla muodoltaan kansallisten keskuspankkien kyseistä operaatiota varten toimittaman pro forma-mallitarjouksen mukaisia. Tarjoukset tulee toimittaa sen jäsenvaltion kansalliselle keskuspankille, jossa laitoksella on toimipaikka (hallinnollinen päätoimipaikka tai sivukonttori). Laitoksen tarjoukset voi antaa vain yksi toimipaikka (joko hallinnollinen päätoi-

²⁰ Sähköiset markkinainformaatiojärjestelmät, joita EKPJ käyttää tiedottaessaan rahapoliittisista operaatioista yleisölle, on lueteltu liitteessä 6.

mipaikka tai määrätty sivukonttori) kussakin jäsenvaltiossa.

Kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa vastapuolen tulee ilmoittaa tarjouksissaan rahamäärä, jolla ne haluavat käydä kauppaa kansallisten keskuspankkien kanssa.²¹

Vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa vastapuolet voivat tehdä tarjouksia kymmenellä eri korko-/hinta-/swap-pistetasolla. Niiden on kussakin tarjouksessa ilmoitettava rahamäärä, jolla ne haluavat käydä kauppaa kansallisten keskuspankkien kanssa, ja vastaava korko.^{22, 23} Korkotarjous on ilmoitettava prosenttiyksikön sadasosan kerrannaisina. Vaihtuvakorkoisissa valuuttaswap-huutokaupoissa swap-pisteet noteerataan vaihtuneiden markkinakäytäntöjen mukaan ja korkotarjous on ilmoitettava swap-pisteen sadasosan kerrannaisina.

Perusrahoitusoperaatioissa vähimmäistarjouksen määrä on 1 000 000 euroa. Vähimmäistarjousmäärän ylittävät tarjoukset on ilmoitettava 100 000 euron kerrannaisina. Hienosäätö- ja rakenteellisiin operaatioihin sovelletaan samaa vähimmäistarjousmäärää ja kerrannaista. Vähimmäistarjousmäärää sovelletaan kuhunkin yksittäiseen korko-/hinta-/swap-pistetarjoukseen.

Pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa kukin kansallinen keskuspankki määrittää 10 000 ja 1 000 000 euron välille asettuvan vähimmäistarjousmäärän. Vähimmäistarjousmäärän ylittävät tarjoukset on ilmoitettava 10 000 euron kerrannaisina. Vähimmäistarjousmäärää sovelletaan kuhunkin yksittäiseen korkotarjoukseen.

EKP voi asettaa tarjouksille ylärajan estääkseen suhteettoman suuret tarjoukset. Maininta tarjouksen mahdollisesta ylärajasta sisältyy aina julkiseen huutokauppailmoitukseen.

Vastapuolten edellytetään aina pystyvän kattamaan tarjouksensa riittävällä määrällä vakuuskelpoisia arvopapereita. Kunkin kansal-

lisen keskuspankin soveltamat sopimukset tai säännöt antavat mahdollisuuden määrätä rangaistuksia, jos vastapuoli ei pysty siirtämään riittävää määrää vakuuksia huutokaupassa sille myönnetyn likviditeettimäärän katteeksi. Kunkin kansallisen keskuspankin soveltamat sopimukset tai säännöt antavat myös mahdollisuuden tarkistaa vastapuolten vakuusmateriaalin saatavuuden ylisuurten tarjousten toteamiseksi, ja mikäli ylisuuria tarjouksia ilmenee, määrätä niistä rangaistuksia.²⁴

Tarjoukset voidaan peruuttaa ennen kuin niiden jättämisen määräaika on päättynyt. Huutokauppailmoituksessa mainitun tarjousten jättämisen määräajan jälkeen annetut tarjoukset katsotaan pätemättömiksi. Kansalliset keskuspankit ratkaisevat, onko määräaika noudatettu. Kansalliset keskuspankit hylkäävät kaikki vastapuolen tarjoukset, jos tarjouksen kokonaismäärä ylittää EKP:n määrämän ylärajan. Kansalliset keskuspankit hylkäävät myös vähimmäistarjousmäärän alittavat tarjoukset. Ne voivat myös hylätä tarjoukset, jotka ovat epätäydellisiä tai eivät täytä pro forma -mallitarjouksen vaatimuksia. Jos tarjous hylätään, asianomainen kansallinen keskuspankki tiedottaa vastapuolelle päätöksestään ennen huutokaupan toteuttamista.

²¹ Kiinteäkorkoisissa valuuttaswapeissa vastapuolen on ilmoitettava kiinteänä pidettävä valuutan määrä, jolla se haluaa käydä kauppaa EKP:n kanssa.

²² EKP:n liikkeeseen laskemien velkasitoumusten osalta EKP voi päättää, että tarjoukset on ilmoitettava hinnan eikä koron muodossa. Tällöin hinta ilmoitetaan prosentteina nimellisarvosta.

²³ Vaihtuvakorkoisissa valuuttaswapeissa vastapuolen on ilmoitettava kiinteänä pidettävä valuutan määrä, jolla se haluaa käydä kauppaa EKP:n kanssa, ja vastaava swap-pistetarjous.

²⁴ Tarjous katsotaan ylisuureksi silloin, kun vastapuoli ei omistamiensa arvopaperien määrän ja luoton-saantipotentiaalinsa perusteella arvioiden olisi mitenkään kyennyt toimittamaan riittävää vakuutta tarjouksensa katteeksi.

5.1.5 Huutokaupan toteuttamismenettelyt

a. Kiinteäkorkoiset huutokaupat

Kiinteäkorkoinen huutokauppa toteutetaan siten, että vastapuolilta saadut tarjoukset lasketaan yhteen, ja jos tarjousten yhteismäärä ylittää jaettavan likviditeetin määrän, tarjoukset hyväksytään jaettavan määrän suhteessa tarjousten yhteismäärään (ks. kehikko 4). Kullekin vastapuolelle jaettava määrä pyöristetään lähimpään euroon. Kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa EKP voi kuitenkin päättää jonkin tietyn vähimmäismäärän jakamisesta kullekin tarjouksentekijälle.

b. Vaihtuvakorkoiset euromääräiset huutokaupat

Likviditeettiä lisäävät vaihtuvakorkoiset euromääräiset huutokaupat toteutetaan siten, että tarjoukset asetetaan koron korkeuden mukaan laskevaan järjestykseen. Ensisijaisesti hyväksytään ne tarjoukset, joissa korkotaso on korkein, ja tätä alemmat korkotarjoukset hyväksytään koron mukaan määräytyvässä järjestyksessä, kunnes likviditeetti

on kokonaan jaettu. Jos niiden tarjousten yhteismäärä, joissa on ollut alin hyväksyttävä korkotaso (marginaalikorko), ylittää jäljellä olevan jaettavan määrän, määrä jaetaan tarjousten kesken jäljellä olevan jaettavan määrän suhteessa marginaalikorkoisten tarjousten kokonaismäärään (ks. kehikko 5). Kullekin vastapuolelle jaettava määrä pyöristetään lähimpään euroon.

Likviditeettiä vähentävät vaihtuvakorkoiset huutokaupat (joita käytetään laskettaessa liikkeeseen velkasitoumuksia ja kerättäessä määräaikaistalletuksia) toteutetaan siten, että tarjoukset asetetaan koron korkeuden mukaan nousevaan järjestykseen (tai hinnan mukaan laskevaan järjestykseen). Tarjoukset, joissa korkotaso on alin (korkein hinta), hyväksytään ensisijaisesti. Tätä korkeammat korkotarjoukset (alemmat hintatarjoukset) hyväksytään koron mukaan määräytyvässä järjestyksessä, kunnes likviditeetti on kokonaan sidottu. Jos niiden tarjousten yhteismäärä, joissa on ollut korkein hyväksyttävä korkotaso tai alin hinta (marginaalikorko/hinta), ylittää jäljellä olevan jaettavan määrän, määrä jaetaan tarjousten kesken jäljellä olevan jaettavan määrän suhteessa margi-

Kehikko 4.

Kiinteäkorkoisten huutokauppojen toteuttaminen

Tässä

A	=	jaettava kokonaismäärä
n	=	vastapuolten lukumäärä
a_i	=	vastapuolen i tarjous
all%	=	jaettava määrä prosentteina
all_i	=	vastapuolelle i jaettava kokonaismäärä

Jaettava määrä prosentteina on

$$all\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Vastapuolelle i jaettava määrä on

$$all_i = all\% \times (a_i)$$

naalikorkoisten/-hintaisten tarjousten kokonaismäärään (ks. kehikko 5). Velkasitoumusten liikkeeseenlaskuissa kullekin vastapuolelle jaettava määrä pyöristetään lähimpään velkasitoumusten denominaation kerrannaiseen. Likviditeettiä vähentävissä operaatioissa

kullekin vastapuolelle jaettava määrä pyöristetään lähimpään euroon.

Vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa EKP voi päättää kullekin tarjouksentekijälle jaettava vähimmäismäärästä.

Kehikko 5.

Vaihtuvakorkoisten euromääräisten huutokauppojen toteuttaminen

(Esimerkissä on kyse korkotarjouksesta.)

Tässä

- A = jaettava kokonaismäärä
 r_s = vastapuolten korkotarjous s
n = vastapuolten lukumäärä
 $a(r_s)_i$ = vastapuolen i tarjous korolla s (rs)
 $a(r_s)$ = tarjousten kokonaismäärä korolla s (rs)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

- r_m = marginaalikorko
 $r_1 \geq r_s \geq r_m$ likviditeettiä lisäävässä huutokaupassa,
 $r_m \geq r_s \geq r_1$ likviditeettiä vähentävissä huutokaupassa
 r_{m-1} = marginaalikorkoa edeltävä korko (viimeinen korko, jolla tarjoukset hyväksytään kokonaisuudessaan),
 $r_{m-1} > r_m$ likviditeettiä lisäävässä huutokaupassa,
 $r_m > r_{m-1}$ likviditeettiä vähentävissä huutokaupassa
 $all\%(r_m)$ = marginaalikoron mukaan jaettava määrä prosentteina
 $all(r_s)_i$ = vastapuolelle i jaettava määrä korolla s
 all_i = vastapuolelle i jaettava kokonaismäärä

Marginaalikoron mukaan jaettava määrä prosentteina on

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Vastapuolelle i marginaalikoron mukaan jaettava määrä on

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Vastapuolelle i jaettava kokonaismäärä on

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

c. *Vaihtuvakorkoiset valuuttaswaphuutokaupat*

Likviditeettiä lisäävät vaihtuvakorkoiset valuuttaswaphuutokaupat toteutetaan siten, että tarjoukset asetetaan swap-pistetarjousten mukaiseen nousevaan järjestykseen.²⁵ Ensisijaisesti hyväksytään ne tarjoukset, joissa on alimmat swap-pisteet, ja tarjoukset, joissa swap-pisteet ovat tätä korkeammat, hyväksytään swap-pisteiden suuruuden mukaan määräytyvässä järjestyksessä, kunnes koko kiinteä valuutan määrä on jaettu. Jos niiden tarjousten yhteenlaskettu määrä, joissa on ollut ylin hyväksyttävä swap-piste (marginaalishwap-piste), ylittää jäljellä olevan jaettavan määrän, määrä jaetaan tarjousten kesken jäljellä olevan jaettavan määrän suhteessa marginaalishwap-pisteen mukaisten tarjousten kokonaismäärään (ks. kehikko 6). Kullekin vastapuolelle jaettava määrä pyöristetään lähimpään euroon.

Likviditeettiä vähentävät vaihtuvakorkoiset valuuttaswaphuutokaupat toteutetaan siten, että tarjoukset asetetaan swap-pistetarjousten mukaiseen laskevaan järjestykseen. Ensisijaisesti hyväksytään ne tarjoukset, joissa on ylimmät swap-pisteet, ja tarjoukset, joissa swap-pisteet ovat tätä alemmat, hyväksytään swap-pisteiden suuruuden mukaan määräytyvässä järjestyksessä, kunnes koko kiinteä valuutan määrä on käytetty. Jos niiden tarjousten yhteenlaskettu määrä, joissa on ollut alin hyväksyttävä swap-piste (marginaalishwap-piste), ylittää jäljellä olevan jaettavan määrän, määrä jaetaan tarjousten kesken jäljellä olevan jaettavan määrän suhteessa marginaalishwap-pisteen mukaisten tarjousten kokonaismäärään (ks. kehikko 6). Kullekin vastapuolelle jaettava määrä pyöristetään lähimpään euroon.

d. *Huutokauppatyyppi*

Vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa EKPJ voi käyttää joko yksikorkoista tai monikorkoista huutokaupamenettelyä. Yksikorkoisessa huutokaupassa ("hollantilainen huutokauppa") kaikkien hyväksytyjen tarjousten kor-

ko/hinta/swap-piste on yhtä kuin marginaalikorke/hinta/-swap-piste (eli korko/hinta/swap-piste, jolla koko jaettava määrä jaetaan). Monikorkoisessa huutokaupassa ("amerikkalainen huutokauppa") hyväksytty korko/hinta/swap-piste on yhtä kuin kunkin yksittäisen tarjouksen korko/hinta/swap-piste.

5.1.6 *Huutokaupan tulosten ilmoittaminen*

Vakio- ja pikahuutokauppojen tulokset ilmoitetaan julkisesti sähköisiä markkinainformaatiojärjestelmiä käyttäen. Kansalliset keskuspankit voivat myös ilmoittaa huutokaupan tuloksesta suoraan niille vastapuolille, joilla ei ole yhteyttä sähköisiin markkinainformaatiojärjestelmiin. Julkinen ilmoitus huutokaupan tuloksesta sisältää yleensä seuraavat tiedot:

- huutokaupan viitenumero
- huutokaupan päivämäärä
- operaation tyyppi
- operaatiossa sovellettava maturiteetti
- EKPJ:n vastapuolten tekemien tarjousten yhteismäärä
- tarjoajien lukumäärä

²⁵ Swap-pistetarjoukset asetetaan nousevaan järjestykseen sen mukaan, onko tarjous miinus- vai plusmerkkinen, mikä taas riippuu siitä, onko ulkomaan valuutan ja euron välinen korkoero positiivinen vai negatiivinen. Jos swapiin maturiteetin mukainen ulkomaan valuutan korko on korkeampi kuin vastaava eurokorko, swap-pistetarjous on positiivinen (euron termiinikurssi on korkeampi kuin avistakurssi). Jos ulkomaan valuutan korko on matalampi kuin vastaava eurokorko, swap-pistetarjous on negatiivinen (euron termiinikurssi on matalampi kuin avistakurssi).

- käytettävät valuutat (valuuttaswapeissa)
- avistakurssi (valuuttaswapeissa)
- jaettu kokonaismäärä
- hyväksytty marginaalikorko/-hinta/-swap-piste ja marginaalikorolla/-hinnalla/-swap-pisteellä jaettu määrä prosentteina (vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa)
- jaettu määrä prosentteina (kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa)

Kehikko 6.

Vaihtuvakorkoisten valuuttaswaphuutokauppojen toteuttaminen

Tässä

- A = jaettava kokonaismäärä
- Δ_s = vastapuolten tarjous swap-pisteellä s
- n = vastapuolten lukumäärä
- $a(\Delta_s)_i$ = vastapuolen i tarjous swap-pisteellä s (Δ_s)
- $a(\Delta_s)$ = tarjousten kokonaismäärä swap-pisteellä (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

- Δ_m = marginaaliswap-pistetarjous
 $\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ likviditeettiä lisäävissä valuuttaswapeissa,
 $\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ likviditeettiä vähentävissä valuuttaswapeissa
- Δ_{m-1} = marginaaliswap-pisteellä annettua tarjousta edeltävä swap-pistetarjous (viimeinen swap-piste, jolla tarjoukset hyväksytään kokonaisuudessaan),
 $\Delta_m > \Delta_{m-1}$ likviditeettiä lisäävissä huutokaupoissa,
 $\Delta_{m-1} > \Delta_m$ likviditeettiä vähentävissä huutokaupoissa
- $all\%(\Delta_m)$ = marginaaliswap-pisteen mukaan jaettava määrä prosentteina
- $all(\Delta_s)_i$ = vastapuolelle i jaettava määrä swap-pisteellä s
- all_i = vastapuolelle i jaettava kokonaismäärä

Marginaaliswap-pisteen mukaan jaettava määrä prosentteina on

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Vastapuolelle i marginaaliswap-pisteen mukaan jaettava määrä on

$$all(\Delta_m)_i = all\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Vastapuolelle i jaettava kokonaismäärä on

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

- korkotarjousten ylä- ja alaraja ja hyväksytyjen tarjousten painotettu keskiarvo (monikorkoisissa huutokaupoissa)
- operaation alkamis- ja eräpäivä (soveltuvin osin) tai instrumentin arvo- ja eräpäivä (velkasitoumusten liikkeeseenlaskuissa)
- pienin jaettu määrä (jos se on asetettu)
- velkasitoumusten denominaatio (velkasitoumusten liikkeeseenlaskuissa)
- liikkeeseenlaskun ISIN-koodi (velkasitoumusten liikkeeseenlaskuissa).

Kansalliset keskuspankit vahvistavat suoraan kullekin tarjouksia tehneelle vastapuolelle sen omaa osuutta koskevan huutokauppatuloksen.

5.2 Kahdenväliset kaupat

a. Yleistä

Kansalliset keskuspankit voivat toteuttaa operaatioita kahdenvälisillä kaupoilla.²⁶ Näitä voidaan käyttää hienosäättöoperaatioissa ja rakenteellisissa suorissa kaupoissa. Kahdenväliset kaupat määritellään laajassa merkityksessä kaupoiksi, joissa EKPJ tekee kaupan yhden tai useamman vastapuolen kanssa ilman huutokauppaa. Kahdenvälisiä kauppia on kahta tyyppiä: operaatioita, joissa EKPJ ottaa suoraan yhteyttä vastapuoliin, ja operaatioita, jotka toteutetaan arvopaperipörssien tai markkinavälittäjien kautta.

b. Suora yhteydenotto vastapuoliin

Kansalliset keskuspankit ottavat suoraan yhteyttä yhteen tai useampaan kotimaiseen vastapuoleen, jotka valitaan kohdassa 2.2 määriteltyjen kriteerien mukaan. Kansalliset keskuspankit päättävät EKP:n tarkkojen ohjeiden perusteella, ryhtyvätkö ne kauppoihin vastapuolien kanssa. Kaupat hoidetaan

kansallisten keskuspankkien kautta.

Siinä tapauksessa, että EKP:n neuvosto päättäisi, että EKP (tai yksi tai muutama kansallinen keskuspankki EKP:n toimintayksikkönä) voisi poikkeustapauksissa myös itse tehdä kahdenvälisiä kauppia, operaatioiden menettelytapoja muutettaisiin sen mukaisesti. EKP (tai kansallinen keskuspankki EKP:n toimintayksikkönä) ottaisi suoraan yhteyttä yhteen tai useampaan euroalueella olevaan vastapuoleen, jotka on valittu kohdassa 2.2 määriteltyjen kriteerien perusteella. EKP (tai kansallinen keskuspankki EKP:n toimintayksikkönä) päättäisi kauppoihin ryhtymisestä vastapuolten kanssa. Kaupat kuitenkin hoidettaisiin hajautetusti kansallisten keskuspankkien kautta.

Kahdenväliset operaatiot suoraan vastapuolen kanssa ovat mahdollisia käänteisoperaatioissa, suorissa kaupoissa, valuuttaswapeissa ja kerättäessä määräaikaistalletuksia.

c. Arvopaperipörssien ja markkinavälittäjien kautta toteutettavat operaatiot

Kansalliset keskuspankit voivat tehdä suoria kauppia arvopaperipörssien ja markkinavälittäjien kautta. Näiden operaatioiden vastapuolijoukkoa ei rajoiteta ennalta ja niiden menettelytavat sopeutetaan vastaamaan kaupankäynnin kohteena olevien velkainstrumenttien markkinakäytäntöjä. EKP:n neuvosto päättää, voiko EKP (tai yksi tai useampi kansallinen keskuspankki EKP:n toimintayksikkönä) poikkeustapauksissa itse tehdä suoria hienosäättöoperaatioita arvopaperipörssien ja markkinavälittäjien kautta.

²⁶ EKP:n neuvosto päättää, voiko EKP poikkeustapauksissa myös itse tehdä kahdenvälisiä hienosäättöoperaatioita.

d. Kahdenvälisistä kaupoista ilmoittaminen

Kahdenvälisistä kaupoista ei yleensä ilmoiteta julkisesti etukäteen. EKP voi myös päättää olla ilmoittamatta kahdenvälisten kauppojen tuloksia julkisesti.

e. Kaupankäyntipäivät

EKP voi tehdä kahdenvälisiä hienosäätöoperaatioita kaikkina EKP:n pankkipäivinä. Operaatioihin osallistuvat vain sellaisten jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, joissa kaupanteko-, suoritus- ja takaisinmaksupäivät ovat kansallisten keskuspankkien pankkipäiviä.

Suoria kahdenvälisiä rakenteellisia operaatioita tehdään ja selvitetään yleensä vain sellaisina päivinä, jotka ovat kansallisten keskuspankkien pankkipäiviä kaikissa jäsenvaltioissa.

5.3 Maksu- ja toimitusmenettelyt

5.3.1 Yleistä

EKP:n maksuvalmiusjärjestelyjen käyttöön tai avomarkkinaoperaatioihin osallistumiseen liittyvät maksutapahtumat hoidetaan vastapuolten kansallisissa keskuspankeissa olevien tilien kautta (tai TARGETiin osallistuvien pankkien tilien kautta). Maksut suoritetaan vasta operaatioon liittyvien arvopapereiden (tai arvopapereihin liittyvien oikeuksien) lopullisen siirron jälkeen (tai siirtohetkellä). Operaatioon liittyvien arvopapereiden tulee siten joko olla ennalta talletettuina / ennalta toimitettuina kansallisissa keskuspankeissa, tai ne tulee toimittaa niihin päivän aikana toimitus maksua vastaan -periaatteella. Arvopaperit siirretään joko vastapuolten kansallisissa keskuspankeissa pitämien omaisuudensäilytystilien kautta tai sellaisten arvopaperiselvitystilien kautta, joita vastapuolet pitävät EKP:n vähimmäisvaatimukset täyttävissä arvopaperikaupan selvitysjärjestelmissä (ks. liite 7). Vastapuolet,

joilla ei ole omaisuudensäilytystiliä kansallisessa keskuspankissa tai arvopaperiselvitystilillä EKP:n vähimmäisvaatimukset täyttävässä arvopaperikaupan selvitysjärjestelmässä, voivat hoitaa vakuuksien siirron omaisuudensäilyttäjän arvopaperiselvitystilin kautta.

Maksu- ja toimitusmenettelyä koskevia tarkempia määräyksiä on kansallisten keskuspankkien (tai EKP:n) soveltamissa eri rahapolitiikan välineitä koskevissa sopimuksissa. Kansallisten keskuspankkien maksu- ja toimitusmenettelyt saattavat hieman poiketa toisistaan kansallisten lakien ja toimintatapojen erojen vuoksi.

5.3.2 Avomarkkinaoperaatioiden maksu- ja toimitusmenettelyt

Vakiohuutokauppoina toteutettavissa avomarkkinaoperaatioissa (perusrahoitusoperaatiot, pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot ja rakenteelliset operaatiot) maksut ja toimitukset tapahtuvat yleensä ensimmäisenä sellaisena kaupantekopäivän jälkeisenä päivänä, jona kaikki tarpeelliset kansalliset RTGS-järjestelmät ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät ovat avoinna. EKP:n periaatteellisenä tavoitteena on hoitaa avomarkkinaoperaatioihinsa liittyvät maksut ja toimitukset samanaikaisesti kaikissa jäsenvaltioissa kaikkien niiden vastapuolten kanssa, jotka ovat toimittaneet riittävän vakuusmateriaalin. Toiminnallisten rajoitusten ja arvopaperikaupan kansallisten selvitysjärjestelmien teknisten ominaisuuksien takia avomarkkinaoperaatioiden maksujen suorituspäivän sisäisissä ajoituksissa voi kuitenkin ilmetä euroalueen sisäisiä eroja EMUn kolmannen vaiheen alkaessa. Perus- ja pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden maksut suoritetaan yleensä samana päivänä, joka on edellisen maturiteetiltaan vastaavan pituisen operaation takaisinmaksupäivä.

EKP pyrkii hoitamaan pikahuutokauppoina ja kahdenvälisinä kauppoina tehtyihin avomarkkinaoperaatioihin liittyvät maksut ja toimitukset kaupantekopäivänä. Toiminnallis-

Taulukko 3.

EKPJ:n avomarkkinaoperaatioiden normaalit maksujen suorituspäivät ^{a)}

Rahapolitiikan väline	Vakiohuutokauppoina toteutettujen operaatioiden maksujen suorituspäivä	Pikahuutokauppoina tai kahdenvälisinä kauppoina toteutettujen operaatioiden maksujen suorituspäivä
Käänteisoperaatiot	T+1 ^{b)}	T
Suorat kaupat	–	Materiaaliin sovellettavan markkinakäytännön mukaan
Velkasitoumusten liikkeeseenlasku	T+1	–
Valuuttaswapit	–	T, T+1 tai T+2
Määräaikaistalletusten kerääminen	–	T

Taulukon selitykset:

- a) T tarkoittaa taulukossa kaupantekopäivää. Maksujen suorituspäivä -merkinnät tarkoittavat EKPJ:n pankkipäiviä.
- b) Jos perus- tai pitempiäikäisen rahoitusoperaation maksun normaali suorituspäivä osuu kansalliseksi vapaapäiväksi, EKP voi käyttää muuta suorituspäivää, myös maksua ja toimitusta saman päivän arvolla. Perus- ja pitempiäikäisten rahoitusoperaatioiden maksujen suorituspäivät ilmoitetaan etukäteen EKPJ:n huutokauppakalenterissa (ks. kohta 5.1.2).

ta syistä EKPJ voi kuitenkin toisinaan käyttää näissä operaatioissa, erityisesti suorissa kaupoissa (sekä hienosäätö- että rakenteellisiin tarkoituksiin) ja valuuttaswapeissa, muita maksujen suorituspäiviä (ks. taulukko 3).

5.3.3 Pankkipäivän lopetukseen liittyvät toimet

Pankkipäivän lopetukseen liittyviä menettelytapoja on käsitelty tarkemmin kansallisiin RTGS-järjestelmiin ja TARGET-järjestelmään liittyvissä asiakirjoissa. Menettelyn mukaisesti TARGET-järjestelmän (ts. kaikkien kansallisten RTGS-järjestelmien) normaali sulkemisaika on klo 18.00 EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa). Sulkemisajan jälkeen maksumääräyksiä ei enää hyväksytä käsittelyyn kansallisissa RTGS-järjestelmissä, vaikka ennen sulkemisaikaa hyväksytyjen maksumääräysten käsittely jatkuu. Kansalliset keskuspankit aloittavat päivän lopetuksen klo 18.30 EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa). Vastapuolten on jätettävä pyyntönsä saada maksuvalmiusluottoa asianomaiselle kansalliselle keskuspankille ennen klo 18.00:aa EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa), kun taas talletusmahdollisuuden käyttöä koskevia pyyntöjä hyväksytään klo 18.30:een saakka EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa).

Hyväksytyjen vastapuolten selvitystileillä (kansallisissa RTGS-järjestelmissä) päivän päättyessä suoritettujen valvontaoperaatioiden jälkeen jäljelle jäävät negatiiviset saldot katsotaan automaattisesti pyynnöiksi saada maksuvalmiusluottoa (ks. kohta 4.1). EKPJ voi asianomaisen kansallisen keskuspankin sopimusten tai säännösten mukaisesti määrätä sakkoja sellaiselle laitokselle, jolla on päivän päättyessä negatiivinen saldo selvitystilillään, jos laitos ei täytä maksuvalmiusluoton saantiehtoja.²⁷

²⁷ Tällainen tilanne saattaisi syntyä esimerkiksi, jos maksuvalmiusluoton saantiin hyväksytyyn vastapuolijoukon ulkopuolisille laitoksille myönnettäisiin päivän sisäistä luottoa tai jos vastapuolelta on keskeytetty tai lakkautettu maksuvalmiusluoton saanti (ks. kohta 2.1) tai jos päivän sisäisen luoton vakuutena käytettäviä arvopapereita ei hyväksytä EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin (ks. viite 39 sivulla 39).

Luku 6

Vakuuskelpoiset arvopaperit

Vakuuskelpoiset arvopaperit

6.1 Yleistä

EKPJ:n/EKP:n perussäännön artiklan 18.1 mukaan EKP ja kansalliset keskuspankit voivat käydä kauppaa rahoitusmarkkinoilla ostamalla ja myymällä arvopapereita suoraan kaupoin tai takaisinostosopimuksin ja kaikkien EKPJ:n luotto-operaatioiden edellyttämän perustuvan riittäviin vakuuksiin. Näin ollen kaikki likviditeettiä lisäävät EKPJ:n operaatiot perustuvat arvopapereihin. Vastapuoli joko siirtää arvopaperin omistusoikeuden (suorat kaupat tai takaisinostosopimukset) tai antaa arvopaperin vakuudeksi (vakuudelliset lainat).²⁸

Koska tavoitteena on suojata EKPJ:tä tapioilta rahapoliittisissa operaatioissa, turvata vastapuolien tasavertainen kohtelu ja tehostaa toimintaa, arvopapereiden on täytettävä tietyt kriteerit tullakseen hyväksytyiksi EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin.

Kelpoisuusvaatimusten yhdenmukaistamisen koko euroalueella katsotaan edistävän vastapuolien tasavertaista kohtelua ja toiminnan tehokkuutta. Samalla rahoitusrakenteiden erot eri jäsenvaltioissa on otettava asianmukaisesti huomioon. Tämän vuoksi EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin hyväksyttävät arvopaperit on erityisesti EKPJ:n omien lähtökohtien perusteella jaettu kahteen luokkaan eli "ykköslistan" ja "kakkoslistan" arvopapereiksi:

- Ykköslista koostuu jälkimarkkinakelpoisista velkainstrumenteista, jotka täyttävät EKP:n määrittelemät, koko euroalueen kattavat yhdenmukaiset kelpoisuusvaatimukset.
- Kakkoslista koostuu sellaisista muista jälkimarkkinakelpoisista tai ei-jälkimarkkinakelpoisista arvopapereista, joilla on erityistä merkitystä kansallisten rahoitusmarkkinoiden ja pankkijärjestelmien kannalta ja joiden kelpoisuusvaatimukset kan-

salliset keskuspankit määrittelevät EKP:n asettamien vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Kansallisten keskuspankkien soveltamat erityiset kakkoslistan arvopapereiden kelpoisuusvaatimukset edellyttävät EKP:n hyväksyntää.

Näiden kahden luokan välillä ei tehdä eroa arvopapereiden laadun mukaan eikä sen mukaan, minkätyyppisissä EKPJ:n rahapoliittisissa operaatioissa ne katsotaan vakuuskelpoisiksi (kakkoslistan arvopapereita ei kuitenkaan yleensä käytetä EKPJ:n suorissa kaupoissa). EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin hyväksyttäviä arvopapereita voidaan myös käyttää vakuutena päivänsisäisissä luotoissa.²⁹

Ykkös- ja kakkoslistan arvopapereihin sovelletaan kohdassa 6.4 määriteltyjä riskienhallintamenetelmiä.

EKPJ:n vastapuolet voivat siirtää vakuuskelpoisia arvopapereita maasta toiseen, ts. ne voivat hankkia sijoittautumisjäsenvaltionsa keskuspankista luottoa toisessa jäsenvaltiossa olevia arvopapereita vastaan (ks. kohta 6.6).

²⁸ Likviditeettiä vähentävät suorat kaupat ja käänteisoperaatiot perustuvat myös arvopapereihin. Likviditeettiä vähentävissä käänteisoperaatioissa käytettävien arvopapereiden kelpoisuusvaatimukset ovat samat kuin likviditeettiä lisäävissä käänteisoperaatioissa. Likviditeettiä vähentäviin operaatioihin ei kuitenkaan sovelleta alkumarginaalia eikä markkina-arvon aliarvostusta.

²⁹ EKP voi myös antaa kansallisille keskuspankeille luvan hyväksyä päivänsisäisen luoton vakuudeksi tietyn tyyppisiä arvopapereita, joita ei hyväksytä EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin (ks. alaviite 39 sivulla 39).

6.2 Ykköslistan arvopaperit

EKP laatii ykköslistan ja ylläpitää sitä. Lista on julkinen.

EKP:n liikkeeseen laskemat velkasitoumukset ovat ykköslistan arvopapereita. Kansallisten keskuspankkien ennen 1. tammikuuta 1999 liikkeeseen laskemat velkasitoumukset ovat myös ykköslistan arvopapereita.

Muihin ykköslistan arvopapereihin sovelletaan seuraavia kelpoisuusvaatimuksia (ks. myös taulukko 4):

- Niiden tulee olla velkainstrumentteja.³⁰
- Niiden on täytettävä tiukat luottokelpoisuusvaatimukset. Velkainstrumenttien luottokelpoisuutta arvioidessaan EKP ottaa huomioon mm. markkinoilla toimivien luokituslaitosten saatavilla olevat luokitukset ja tietyt institutionaaliset kriteerit, jotka varmistaisivat erityisen hyvän suojan arvopaperinhaltijoille.³¹
- Niiden tulee sijaita euroalueella (niin että realisoinnissa noudatetaan euroalueen jäsenvaltion lakeja), olla siirrettävissä arvo-osuusmuodossa ja talletettuina kansalliseen keskuspankkiin tai sellaiseen arvopaperikeskukseen, joka täyttää EKP:n asettamat vähimmäisvaatimukset (ks. liite 7).
- Niiden tulee olla euromääräisiä.³²
- Niiden tulee olla Euroopan talousalueelle sijoittautuneiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia (tai takaamia).³³
- Niiden tulee vähintään olla sijoituspalveludirektiivin³⁴ määritelmän mukaisesti säännellyillä markkinapaikoilla listattuja tai noteerattuja arvopapereita, tai niiden tulee olla tietyillä EKP:n määrittelemillä ei-säännellyillä markkinapaikoilla listattuja, noteerattuja tai kaupattavia arvopapereita.³⁵ Määritellään yksittäisten velkainstrumenttien kelpoisuutta EKP saat-

taa myös ottaa huomioon markkinoiden likviditeetin.

Kansalliset keskuspankit eivät saa hyväksyä vastapuolen itsensä tai vastapuolen kanssa läheisesti sidoksissa olevan yhteisön liikkeeseen laskemia tai takaamia velkainstrumentteja, vaikka ne onkin hyväksytyt ykköslistan arvopapereiksi; ilmaus "läheisesti sidoksissa"

³⁰ Ykköslistalle ei oteta vaihtovelkakirjalainoja (tai ominaisuuksiltaan vastaavia) eikä velkainstrumentteja, joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla velkainstrumenteilla.

³¹ Luottolaitosten liikkeeseen laskemat velkainstrumentit, jotka eivät ole tarkoin yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin (88/220/ETY, jolla on muutettu direktiiviä 85/611/ETY) artiklan 22 kohdassa 4 mainittujen kriteerien mukaisia, hyväksytään ykköslistan arvopapereiksi vain, jos niiden liikkeeseenlaskuilla on (luokituslaitoksen antama) luokitus, joka EKP:n näkemyksen mukaan osoittaa, että velkainstrumentti täyttää tiukat luottokelpoisuusvaatimukset.

³² Euroina tai euron kansallisina denominaatioina.

³³ Vaatimus, että liikkeeseen laskevan yhteisön tulee olla sijoittautunut Euroopan talousalueelle, ei koske kansainvälisiä ja ylikansallisia laitoksia.

³⁴ Neuvoston 10. toukokuuta 1993 antama direktiivi 93/22/ETY sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla, EYVL L 141, 11. kesäkuuta 1993, sivu 27 ja seuraavat sivut.

³⁵ Sellaiset luottolaitosten liikkeeseen laskemat velkainstrumentit, jotka eivät ole tarkoin yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin (88/220/ETY, jolla on muutettu direktiiviä 85/611/ETY) artiklan 22 kohdan 4 kriteerien mukaisia, hyväksytään ykköslistan arvopapereiksi vain, jos niitä listataan tai noteerataan säännellyillä markkinoilla siten kuin sijoituspalveludirektiivissä (93/22/ETY) on määritelty ja jos ne lasketaan liikkeeseen sellaisen tarjousesitteen perusteella, joka on tarjousesitettä koskevan direktiivin (89/298/ETY) mukainen.

määritellään ensimmäisen pankkidirektiivin artiklan 1 luetelmakohdan 5 mukaisesti.^{36, 37}

Kansalliset keskuspankit voivat päättää olla hyväksymättä seuraavia instrumentteja, vaikka ne on otettu ykköslistalle:

- Velkainstrumentit, jotka eräänntyvät ennen sen rahapoliittisen operaation eräpäivää, jossa niitä käytetään.³⁸
- Velkainstrumentit, joista saadaan tuottoa (esimerkiksi kuponkimaksu) ajalta ennen sen rahapoliittisen operaation eräpäivää, jossa niitä käytetään.

Kaikkien ykköslistan arvopapereiden käyttö muissa jäsenvaltioissa on mahdollista, eli vastapuoli voi saada luottoa kotimaansa kansalliselta keskuspankilta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevia ykköslistan instrumentteja vastaan (ks. kohta 6.6).

Ykköslistan arvopaperit kelpaavat kaikkiin arvopaperipohjaisiin rahapoliittisiin operaatioihin eli käänteisoperaatioihin, suoriin kauppoihin ja maksuvalmiusluottoihin.

6.3 Kakkoslistan arvopaperit³⁹

Ykköslistan kelpoisuusvaatimukset täyttävien velkainstrumenttien lisäksi kansalliset keskuspankit voivat hyväksyä muita, kakkoslistan arvopapereita, joilla on erityistä merkitystä niiden kansallisten rahoitusmarkkinoiden ja pankkijärjestelmien kannalta. Kansalliset keskuspankit asettavat kakkoslistan arvopapereille kelpoisuusvaatimukset alla mainittavien vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Erityiset kansalliset kakkoslistan arvopapereiden kelpoisuusvaatimukset edellyttävät EKP:n hyväksyntää. Kansalliset keskuspankit

³⁶ 17. joulukuuta 1977 annettu direktiivi 77/780/ETY, EYVL L 322, siten kuin sitä on muutettu 29. kesäkuuta 1995 annetulla direktiivillä 95/26/EY, EYVL L 168. Direktiivin 95/26/EY artiklan 2 kohta 1 kuuluu seuraavasti:

"Läheisellä sidoksella tarkoitetaan tilannetta, jossa kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön välillä on sidossuhde:

(a) omistusyhteyden kautta, eli että yrityksestä suoraan tai välillisesti määräysvallan kautta pidetään hallussa vähintään 20 prosenttia yrityksen äänivallasta tai pääomasta, tai

(b) määräysvallan kautta, eli kaikissa direktiivin 83/349/ETY artiklan 1 kohdassa 1 ja 2 tarkoitetuissa tapauksissa emoyrityksen ja tytäryhtiön välisen sidoksen kautta taikka samanluonteisen minkä tahansa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja yrityksen välisen sidoksen kautta; myös tytäryrityksen tytäryritys katsotaan näiden yritysten johdossa toimivan emoyrityksen tytäryritykseksi. Tilanteiden, joissa kaksi luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö on määräysvallan kautta pysyvästi sidoksissa yhteen tai samaan henkilöön, katsotaan myös muodostavan läheisen sidoksen tällaisten henkilöiden välille."

³⁷ Tämä määräys ei koske läheisiä sidoksia vastapuolen ja ETA-maan julkisten viranomaisten välillä. Läheisen sidoksen määritelmän ulkopuolelle jäävät myös tapaukset, joissa velkainstrumentit on erityisin lainsäädännöllisin keinoin suojattu, esimerkiksi tarkoin yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin (direktiivi 88/220/ETY, jolla on muutettu direktiiviä 85/611/ETY) artiklan 22 kohdassa 4 mainittujen kriteerien mukaiset instrumentit.

³⁸ Jos kansalliset keskuspankit sallisivat käyttää sellaisia instrumentteja, jotka ovat maturiteetiltaan lyhyempiä kuin ne rahapoliittiset operaatiot, joissa niitä käytetään, vastapuolet joutuisivat korvaamaan tällaiset arvopaperit toisilla eräpäivänä tai ennen sitä.

³⁹ EKP:n rahapoliittisiin operaatioihin hyväksyttävien kakkoslistan arvopapereiden lisäksi EKP voi antaa kansallisille keskuspankeille luvan myöntää päivänsäistä luottoa sellaisia velkainstrumentteja vastaan, jotka euroalueen ulkopuoliset EU-maiden keskuspankit hyväksyvät vakuudeksi päivänsäisiin luottoihin ja jotka 1) sijaitsevat euroalueen ulkopuolisissa ETA-maissa, 2) ovat euroalueen ulkopuolisiin ETA-maihin sijoittautuneiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia tai 3) ovat muiden (ETA-maiden valuuttojen tai muiden yleisten valuuttojen) kuin euron määräisiä. EKP:n lupa ei saa olla toiminnan tehokkuuden esteenä, ja se myös edellyttää velkainstrumentteihin liittyvien erityisten juridisten riskien asianmukaista valvontaa. Näitä velkainstrumentteja ei voida käyttää euroalueen toisessa jäsenvaltiossa (ts. vastapuolet voivat käyttää näitä velkainstrumentteja ainoastaan saadakseen luottoa suoraan siltä kansalliselta keskuspankilta, jolle EKP on antanut luvan myöntää päivänsäistä luottoa kyseisiä arvopapereita vastaan).

laativat ja ylläpitävät kansallisia kakkoslistoja. Listat ovat julkisia.⁴⁰

Kakkoslistan arvopapereiden on täytettävä seuraavat vähimmäisvaatimukset (ks. myös taulukko 4):

- Niiden tulee olla joko velkainstrumentteja (jälkimarkkinakelpoisia tai ei-jälkimarkkinakelpoisia) tai osakkeita (joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla sijoituspalveludirektiivin⁴¹ määritelmällä tavalla). Sellaisia luottolaitosten liikkeeseen laskemia velkainstrumentteja ja osakkeita, jotka eivät tarkoin täytä yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin artiklan 22 kohdan 4 mukaisia kriteereitä, ei yleensä hyväksytä kakkoslistan arvopapereiksi. EKP voi kuitenkin antaa kansallisille keskuspankeille luvan ottaa näitä arvopapereita keskuspankkien kakkoslistoille tietyin ehdoin ja rajoituksin.
- Niiden tulee olla sellaisten yhteisöjen velkasitoumuksia tai osakkeita (tai näiden takaamia), joiden arvopaperit kakkoslistalleen ottanut kansallinen keskuspankki katsoo olevan vakavaraisia.
- Niiden tulee olla helposti sen kansallisen keskuspankin saatavilla, joka on ottanut ne kakkoslistalleen.
- Niiden tulee sijaita euroalueella (siton että realisointiin sovelletaan euroalueen jäsenvaltion lakeja).
- Niiden tulee olla euromääräisiä.⁴²
- Niiden tulee seuraavan kappaleen edellyttämällä tavalla olla euroalueelle sijoitautuneiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia (tai takaamia).

Kansalliset keskuspankit eivät saa hyväksyä vastapuolen itsensä tai vastapuolen kanssa läheisesti sidoksissa olevan yhteisön velkasitoumuksia tai osakkeita, vaikka ne onkin hyväksytty kakkoslistan arvopapereiksi; ilmaus "läheisesti sidoksissa" määritellään en-

simmäisen pankkidirektiivin artiklan 1 luetelmakohdan 5 mukaisesti.^{43, 44}

Kansalliset keskuspankit voivat päättää olla hyväksymättä seuraavia arvopapereita, vaikka ne on otettu kakkoslistoille:

- Velkainstrumentit, jotka erääntyvät ennen sen rahapoliittisen operaation eräpäivää, jossa niitä käytetään.⁴⁵
- Velkainstrumentit, joista saadaan tuottoa (esimerkiksi kuponkimaksu) ajalta ennen sen rahapoliittisen operaation eräpäivää, jossa niitä käytetään.

⁴⁰ Kansalliset keskuspankit voivat päättää, että ne eivät julkista tietoja ei-jälkimarkkinakelpoisten kakkoslistan arvopapereiden yksittäisistä liikkeeseenlaskuista, liikkeeseenlaskijoista/velallisista tai taakajista kansallisia kakkoslistoja julkaistessaan.

⁴¹ Neuvoston 10. toukokuuta 1993 antama direktiivi 93/22/ETY sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla, EYVL L 141, 11. kesäkuuta 1993, sivu 27 ja seuraavat sivut.

⁴² Euroina tai euron kansallisina denominaatioina.

⁴³ Ks. alaviite 36 sivulla 39.

⁴⁴ Tämä määräys ei koske läheisiä sidoksia vastapuolen ja ETA-maan julkisten viranomaisten välillä. Lisäksi tavaravekseleitä, joista vastapuolen ohella on vastuussa ainakin yksi yhteisö (muu kuin luottolaitos), ei katsota vastapuoleen kohdistuvaksi velkainstrumentiksi. Läheisen sidoksen määritelmän ulkopuolelle jäävät myös tapaukset, joissa velkainstrumentit on erityisin lainsäädännöllisin keinoin suojattu, esimerkiksi tarkoin yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin (direktiivi 88/220/ETY, jolla on muutettu direktiiviä 85/611/ETY) artiklan 22 kohdassa 4 mainittujen kriteerien mukaiset instrumentit.

⁴⁵ Jos kansalliset keskuspankit sallisivat käyttää sellaisia instrumentteja, jotka ovat maturiteetiltaan lyhyempiä kuin ne rahapoliittiset operaatiot, joissa niitä käytetään, vastapuolet joutuisivat korvaamaan tällaiset arvopaperit toisilla eräpäivänä tai ennen sitä.

Taulukko 4.

EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin hyväksyttävät arvopaperit

Kelpoisuusvaatimukset	Ykköslista	Kakkoslista
Arvopaperityyppi	<ul style="list-style-type: none"> EKP:n velkasitoumukset Muut jälkimarkkinakelpoiset velka-instrumentit (paitsi "hybridi-instrumentit") 	<ul style="list-style-type: none"> Jälkimarkkinakelpoiset velkainstrumentit Ei-jälkimarkkinakelpoiset velkainstrumentit Osakkeet, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla
Maksu- ja toimitusmenettely	<ul style="list-style-type: none"> Instrumenttien tulee olla keskitetysti talletettuina arvo-osuuksina kansallisissa keskuspankeissa tai EKP:n vähimmäisvaatimukset täyttävässä arvopaperikeskuksessa 	<ul style="list-style-type: none"> Arvopapereiden tulee olla helposti sen kansallisen keskuspankin saatavilla, joka on ottanut ne kakkoslistalleen
Liikkeeseenlaskija	<ul style="list-style-type: none"> EKPJ Julkinen sektori Yksityinen sektori ^{a)} Kansainväliset ja ylikansalliset laitokset 	<ul style="list-style-type: none"> Julkinen sektori Yksityinen sektori ^{b)}
Luottokelpoisuus	<ul style="list-style-type: none"> EKP:n tulee pitää liikkeeseenlaskijaa (takaajaa) vakavaraisena 	<ul style="list-style-type: none"> Arvopaperin kakkoslistalleen ottaneen keskuspankin tulee pitää liikkeeseenlaskijaa/velallista (takaajaa) vakavaraisena
Liikkeeseenlaskijan (tai takaajan) sijoittautumispaikka	<ul style="list-style-type: none"> ETA ^{c)} 	<ul style="list-style-type: none"> Euroalue
Arvopaperin sijaintipaikka	<ul style="list-style-type: none"> Euroalue 	<ul style="list-style-type: none"> Euroalue
Valuutta	<ul style="list-style-type: none"> Euro ^{d)} 	<ul style="list-style-type: none"> Euro ^{d)}
<i>Lisätieto:</i> Käyttö toisessa jäsenvaltiossa	<ul style="list-style-type: none"> Sallitaan 	<ul style="list-style-type: none"> Sallitaan

Taulukon selitykset:

- a) Sellaiset luottolaitosten liikkeeseen laskemat velkainstrumentit, jotka eivät ole tarkoin yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin (88/220/ETY, jolla muutetaan direktiiviä 85/611/ETY) artiklan 22 kohdan 4 kriteerien mukaisia, hyväksytään ykköslistan arvopapereiksi vain, jos ne täyttävät seuraavat kolme ehtoa. Ensinnäkin kullakin liikkeeseenlaskulla tulee olla oma (luokituslaitoksen antama) luokituksensa, joka EKPJ:n näkemyksen mukaan osoittaa, että velkainstrumentti täyttää tiukat luottokelpoisuusvaatimukset. Toiseksi velkainstrumenttia tulee listata tai noteerata säännellyillä markkinoilla siten kuin sijoituspalveludirektiivissä (93/22/ETY) on määritetty. Kolmanneksi velkainstrumentti tulee laskea liikkeeseen sellaisen tarjousesitteen perusteella, joka on tarjousesitettä koskevan direktiivin (89/298/ETY) mukainen.
- b) Sellaisia luottolaitosten liikkeeseen laskemia velkainstrumentteja ja osakkeita, jotka eivät tarkoin ole yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin artiklan 22 kohdan 4 kriteerien mukaisia, ei yleensä hyväksytä kakkoslistan arvopapereiksi. EKP voi kuitenkin antaa kansallisille keskuspankeille luvan ottaa näitä arvopapereita kakkoslistoille tietyn ehdoin ja rajoituksin.
- c) Vaatimus, että liikkeeseen laskevan yhteisön tulee olla sijoittautunut Euroopan talousalueelle, ei koske kansainvälisiä ja ylikansallisia laitoksia.
- d) Euroina tai euron kansallisina denominaatioina.

- Osakkeet, joista saadaan mitä tahansa maksuja (myös vastaavaa etuutta) tai joihin liittyy muu oikeus, joka saattaa vaikuttaa niiden soveltuvuuteen vakuutena sen rahapoliittisen operaation eräpäivään saakka, jossa niitä käytetään.

EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin hyväksyttävien kakkoslistan arvopapereiden käyttö muissa jäsenvaltioissa on mahdollista, eli vastapuoli voi saada luottoa kotimaansa kansalliselta keskuspankilta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevia arvopapereita vastaan (ks. kohta 6.6).

Kakkoslistan arvopaperit kelpaavat käytettäväksi käänteisissä avomarkkinaoperaatioissa ja maksuvalmiusluotoissa. Kakkoslistan arvopapereita ei yleensä käytetä EKPJ:n suorissa kaupoissa.

6.4 Riskienhallintamenetelmät

EKPJ:n rahapoliittisissa operaatioissa käytettävien arvopapereiden riskejä valvotaan, jotta EKPJ:tä voitaisiin suojata taloudellisilta tappioilta siinä tapauksessa, että arvopaperit joudutaan realisoimaan vastapuolen laiminlyönnin takia. EKPJ:n käytössä olevia riskienhallintamenetelmiä kuvataan kehikossa 7.

6.4.1 Alkumarginaalit

EKPJ soveltaa alkumarginaaleja, joiden mukaisesti tietty prosenttimäärä myönnetyn likviditeetin määrästä lisätään arvopapereiden vaadittuun arvoon. Kahta erisuuruista alkumarginaalia sovelletaan sen mukaan, kuinka kauan arvopapereiden riski kohdistuu EKPJ:hin:

- 1 prosentin marginaali päivänsisäisissä ja yön yli -luotoissa ja
- 2 prosentin marginaali luotto-operaatioissa, joissa alkuperäinen maturiteetti on yli yhden pankkipäivän.

Alkumarginaaleja ei sovelleta likviditeettiä vähentäviin operaatioihin.

6.4.2 Ykköslistan arvopapereihin sovellettavat riskienhallintamenetelmät

Myönnettyyn likviditeettiin sovellettavan alkumarginaalin lisäksi EKPJ käyttää erityisiä riskienhallintamenetelmiä vastapuolen tarjoamien arvopapereiden tyyppistä riippuen. EKPJ päättää ykköslistan arvopapereihin sovellettavista riskienhallintamenetelmistä ottaen huomioon jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien erot. Ykköslistan arvopapereiden riskienhallintamenetelmät ovat yleisesti ottaen yhdenmukaiset koko euroalueella.⁴⁶ Ykköslistan arvopapereiden riskienhallinta kattaa seuraavat keskeiset alueet:

- Yksittäisiin velkainstrumentteihin sovelletaan erityistä "markkina-arvon aliarvostusta". Aliarvostuksessa vähennetään tietty prosenttimäärä arvopaperin markkinaarvosta. Aliarvostuksen suuruus määräytyy velkainstrumenttien jäljellä oleva maturiteetin ja koron mukaan, kuten kehikossa 8 on esitetty.
- Markkina-arvon aliarvostusta ei sovelleta likviditeettiä vähentäviin operaatioihin.
- Riippuen sekä lainsäädännöstä että kansallisista toimintatavoista kansalliset keskuspankit sallivat arvopapereiden sammioimisen ja/tai edellyttävät kussakin yksittäisessä operaatioissa käytettävien arvopapereiden "korvamerkintää". Sammiojärjestelmissä (pooling system) vastapuoli

⁴⁶ Koska vastapuolten arvopaperitoimituksissa kansallisille keskuspankeille saatetaan jäsenvaltioiden toiminnallisten erojen takia noudattaa eri menetelytapoja (kansallisessa keskuspankissa oleva vakuussammio tai yksilöityihin arvopapereihin perustuvat takaisinostosopimukset), arvostuksen ajoituksessa ja muissa arvostuskäytännöissä voi esiintyä vähäisiä eroja.

Kehikko 7.

Riskienhallintamenetelmät

- **Alkumarginaali**
EKPJ soveltaa alkumarginaalia likviditeettiä lisäävissä käänteisoperaatioissa. Vastapuolten toimittamien arvopapereiden arvon on oltava vähintään yhtä suuri kuin EKPJ:n myöntämän likviditeetin arvon ja alkumarginaalin summa.
- **Markkina-arvon aliarvostus**
EKPJ käyttää arvopapereiden arvostuksessa menetelmää, jolla arvopaperin arvo lasketaan sen markkina-arvona vähennettynä tietyllä prosenttimäärällä (haircut).
- **Vaihtelumarginaali (marking to market)**
EKPJ edellyttää, että likviditeettiä lisäävissä käänteisoperaatioissa käytettäviin arvopapereihin sovelletaan tiettyä jatkuvasti ylläpidettävää marginaalia. Jos arvopaperin säännöllisin välein arvioitu arvo laskee tiettyä tasoa pienemmäksi, vastapuolen on kansallisen keskuspankin vaatimuksesta toimitettava lisää arvopapereita tai käteisvaroja (vakuuksien muutospyyntö). Jos arvopaperin arvo uudelleenarvostuksessa vastaavasti ylittää tietyn tason, keskuspankki palauttaa ylimääräiset arvopaperit tai käteisvarat vastapuolelle. (Vaatimuksen laskeminen on esitetty kehikossa 9 sivulla 45.)
- **Liikkeeseenlaskija- / velallis- tai takaajakohtaiset limiitit**
EKPJ voi asettaa liikkeeseenlaskija- / velallis- tai takaajakohtaiset vastuurajat.
- **Lisätakaukset**
EKPJ voi vaatia vakavaraisten yhteisöjen antamia lisätakauksia hyväksyäkseen tietyt arvopaperit.
- **Käytöstä poistaminen**
EKPJ voi poistaa tietyt arvopaperit käytöstään rahapoliittisissa operaatioissa.

varaa riittävän määrän arvopapereita keskuspankin käyttöön tältä saatujen luottojen vakuudeksi. Yksittäiset arvopaperit eivät siten liity mihinkään tiettyyn luotto-operaatioon. Sen sijaan korvamerkintäjärjestelmässä (earmarking system) kukin luotto-operaatio liittyy tiettyihin tunnistettavissa oleviin arvopapereihin.

- Sammiojärjestelmissä sammioidut arvopaperit arvostetaan päivittäin.
- Korvamerkintäjärjestelmissä arvopaperit arvostetaan vähintään viikoittain. Tässä tapauksessa perusrahoitusoperaatioiden maksujen suorituspäivä (tavallisesti joka keskiviikko) on arvostuspäivä. Myös pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden maksujen suorituspäivät ovat arvostuspäiviä.
- Kansalliset keskuspankit laskevat arvostuspäivinä arvopapereiden vaaditun arvon ottaen huomioon luottokannan muutokset, kohdassa 6.5 määritellyt arvostusperiaatteet ja vaaditun alkumarginaalin ja markkina-arvon aliarvostuksen.
- Jos arvopaperit eivät arvostuksen jälkeen vastaa tuona päivänä laskettuja vaatimuksia, aiheuttaa tämä pyynnön muuttaa vakuuksia tilanteen tasapainottamiseksi. Jottei muutospyyntöihin jouduttaisi tarpeettoman usein, kansallisissa keskuspankeissa voidaan soveltaa kynnyspistettä, joka olisi 1 % myönnetyn likviditeetin määrästä. Kulloisestakin lainsäädännöstä riippuen kansalliset keskuspankit voivat edellyttää, että muutospyyntöihin vastataan joko arvopapereiden lisätoimituksilla tai käteismaksusuorituksilla. Jos arvopapereiden markkina-arvo laskee alle alemman kynnyspisteen, vastapuolen on toimitettava lisää arvo-

Kehikko 8.

Ykköslistan arvopapereihin sovellettavat aliarvostusprosentit

Kiinteäkorkoisiin instrumentteihin sovellettava markkina-arvon aliarvostus:

0 % – instrumentit, joiden jäljellä oleva maturiteetti on 1 vuosi tai vähemmän

1,5 % – instrumentit, joiden jäljellä oleva maturiteetti on yli 1 vuoden mutta enintään 3 vuotta

2 % – instrumentit, joiden jäljellä oleva maturiteetti on yli 3 vuotta mutta enintään 7 vuotta

3 % – korolliset joukkovelkakirjat, joiden jäljellä oleva maturiteetti on yli 7 vuotta

5 % – nollakorkoiset joukkovelkakirjat ja ns. stripit, joiden jäljellä oleva maturiteetti on yli 7 vuotta

Vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin sovellettava markkina-arvon aliarvostus:

0 % – instrumentit, joiden korko määrätään jälkikäteen

Instrumentteihin, joiden korko määrätään etukäteen, sovelletaan samaa markkina-arvon aliarvostusta kuin kiinteäkorkoisiin instrumentteihin. Tällaisten instrumenttien aliarvostus määräytyy kuitenkin viimeisen koronasetannan ja seuraavan koron uudelleenasetannan välisen ajanjakson mukaan.

papereita (tai käteisvaroja). Jos taas arvopapereiden markkina-arvo niiden uudelleenarvostuksen jälkeen ylittää ylemmän kynnyksen, asianomainen kansallinen keskuspankki palauttaa ylimääräiset arvopaperit (tai käteisvarat) vastapuolelle (ks. kehikko 9).

- Sammiojärjestelmissä vastapuolet voivat päivittäin korvata arvopapereita toisilla arvopapereilla.
- Korvamerkintäjärjestelmissä kansalliset keskuspankit saattavat antaa luvan korvata arvopaperit toisilla.
- EKP voi milloin tahansa *poistaa* yksittäisiä velkainstrumentteja ykköslistalta.

6.4.3 Kakkoslistan arvopapereihin sovellettavat riskienhallintamenetelmät

Kakkoslistan arvopapereiden asianmukaisista riskienhallintamenetelmistä vastaa se kansallinen keskuspankki, joka on ottanut arvo-

paperit omalle kakkoslistalleen. Kansallisten keskuspankkien riskienhallintamenetelmät edellyttävät EKP:n hyväksyntää. EKP:n tavoitteena on varmistaa, ettei euroalueella harjoiteta syrjintää kakkoslistan arvopapereiden riskienhallintamenetelmiä perustettaessa. Kakkoslistan arvopapereihin sovellettava markkina-arvon aliarvostus kuvastaa niitä erityisiä riskejä, joita näihin arvopapereihin liittyy ja on käytäntönä vähintään yhtä tiukka kuin ykköslistan arvopapereiden markkina-arvon aliarvostus. Erityistä varovaisuutta noudatetaan konkurssiriskin ja osakkeiden hintariskin suhteen. Kansalliset keskuspankit soveltavat kakkoslistan arvopapereiden vakuusmuutospyyntöissä samaa kynnyispistettä (jos sellaisesta on sovittu) kuin ykköslistan arvopapereiden tapauksessa. Kakkoslistan arvopapereita hyväksyessään kansalliset keskuspankit voivat myös soveltaa *limiittejä*, vaatia *lisätakauksia* ja milloin tahansa *poistaa* yksittäisiä arvopapereita kakkoslistoiltaan.

Kehikko 9.

Alkumarginaalin ja markkina-arvon aliarvostuksen laskeminen

Vakuuskelpoisten arvopapereiden kokonaismäärä J ($j = 1$:stä J :hin; arvolla $C_{j,t}$ ajankohtana t), joka vastapuolen on toimitettava likviditeettiä lisääviin operaatioihin I ($i = 1$:stä I :hin; määrällä $L_{i,t}$ ajankohtana t) määräytyy seuraavan kaavan mukaan:

$$\sum_{i=1}^I (1 + m_i) L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

Tässä

m_i : operaatioon i sovellettava alkumarginaali:

$m_i = 1$ % päivänsisäisissä ja yön yli -operaatioissa ja $m_i = 2$ % operaatioissa, joiden maturiteetti on yli yhden pankkipäivän

h_j : vakuuskelpoiseen arvopaperiin j sovellettava markkina-arvon aliarvostus.

τ on uudelleenarvostusten välinen aika. Vakuuksien muutospyyntö perustuu ajankohtana $t + \tau$ laskelmaan:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I (1 + m_i) L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Kansalliset keskuspankit voivat vakuudenhallintajärjestelmiensä toiminnallisista ominaisuuksista riippuen ottaa huomioon myös myönnetystä luotosta kertyneen koron laskiessaan avointen operaatioiden vakuusmuutospohjaa.

Vakuuksien muutospyyntö toteutuu vain tietyn kynnyspistetason ylittyessä.

$k = 1$ % tarkoittaa kynnystä. Korvamerkintäjärjestelmässä ($I = 1$) vakuuksien muutospyyntö toteutuu, kun

$$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau} \quad (\text{vastapuoli maksaa vakuuden kansalliselle keskuspankille) tai}$$

$$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau} \quad (\text{kansallinen keskuspankki palauttaa vakuuden vastapuolelle}).$$

Sammiojärjestelmässä vastapuolen on toimitettava lisää arvopapereita sammioon, jos

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Käänteisesti vastapuolen käytettävissä olevan päivänsisäisen luoton (IDC) määrä voidaan laskea seuraavasti:

$$IDC = \frac{-M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}}{1.01} \quad (\text{jos positiivinen})$$

Sekä korvamerkintä- että sammiojärjestelmissä vakuuksien muutospyynnöillä varmistetaan, että edellä olevassa kohdassa (1) laskettu suhde palautuu ennalleen.

6.5 Arvopapereiden arvostusperiaatteet

Määrittäessään käänteisoperaatioissa käytettävien arvopapereiden arvoa EKPJ noudattaa seuraavia periaatteita:

- EKPJ yksilöi kullekin jälkimarkkinakelpoiselle ykkös- tai kakkoslistan kelpoisuusvaatimukset täyttävälle arvopaperille yhden viitemarkkinapaikan hinnan määrittämiseksi. Jos arvopapereita listataan tai noteerataan tai niillä käydään kauppaa useammassa kuin yhdessä markkinapaikassa, vain yhtä näistä markkinapaikoista käytetään hinnan määrittämiseen.
- EKPJ määrittää kunkin viitemarkkinapaikan edustavimman hinnan, jota käytetään markkina-arvojen laskemiseen. Jos useampia kuin yksi hinta noteerataan, käytetään alinta hintaa (normaalisti ostohinta).
- Jälkimarkkinakelpoisten arvopapereiden arvo lasketaan arvostuspäivää edeltävän pankkipäivän edustavimman hinnan perusteella.
- Ellei tietylle arvopaperille ole saatavissa edustavaa hintaa arvostuspäivää edeltävältä pankkipäivältä, käytetään viimeistä kaupantekohintaa. Jos kaupantekohintaakaan ei ole käytettävissä, asianomainen kansallinen keskuspankki määrittää hinnan ottaen huomioon sen hinnan, jolla arvopaperilla on käyty viimeksi kauppaa viitemarkkinoilla.
- Velkainstrumentin markkina-arvo lasketaan kertynyt korko mukaan lukien.
- Kansallisten oikeusjärjestelmien ja toimintatapojen erojen takia arvopaperista käänteisoperaation voimassaoloaikana saatua tuottoa (esimerkiksi kuponkimaksu) saatetaan käsitellä eri tavoin kansallisissa keskuspankeissa. Jos tuotto siirretään vastapuolelle, kansalliset keskuspankit varmistavat ennen sen siirtoa,

että operaatiot pysyvät täysimääräisesti katettuina riittävällä määrällä vakuusmateriaalia. Kansalliset keskuspankit pyrkivät varmistamaan, että tuoton käsittelyn taloudellinen vaikutus vastaa tilannetta, jossa tuotto siirretään vastapuolelle maksupäivänä.⁴⁷

- Se kansallinen keskuspankki, joka on ottanut ei-jälkimarkkinakelpoisen kakkoslistan arvopaperin omalle kakkoslistalleen, määrittää arvostusperiaatteet erikseen.

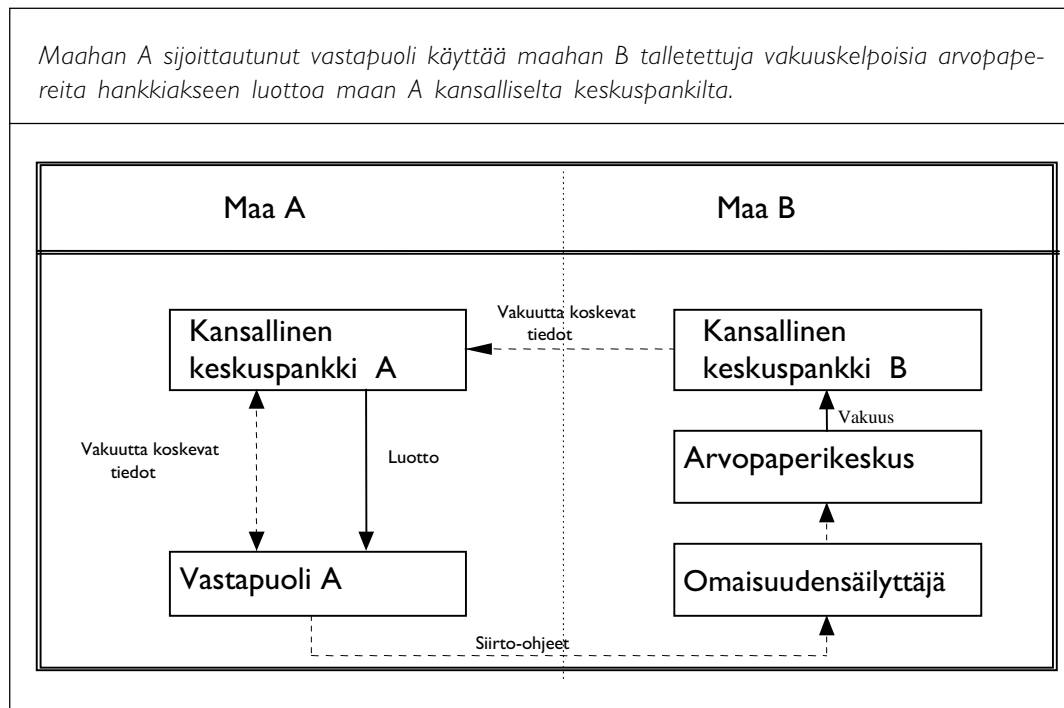
6.6 Vakuuskelpoisten arvopapereiden käyttö toisessa jäsenvaltiossa

EKPJ:n vastapuolet voivat käyttää vakuuskelpoisia arvopapereita toisessa jäsenvaltiossa, ts. ne voivat hankkia luottoa sijoittautumisjäsenvaltionsa kansalliselta keskuspankilta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevia arvopapereita vastaan. Vakuusmateriaalin käyttö toisessa jäsenvaltiossa on mahdollista kaikkien sellaisten operaatioiden suorittamiseksi, joissa EKPJ myöntää likviditeettiä vakuuskelpoisia arvopapereita vastaan. Kansalliset keskuspankit ovat kehittämässä mallia, jolla varmistetaan, että kaikkia vakuuskelpoisia arvopapereita voidaan käyttää toisessa jäsenvaltiossa. Mallia kutsutaan kirjeenvaihtajakeskuspankkimalliksi. Tässä mallissa keskuspankit toimivat toistensa omaisuudensäilyttäjinä ("kirjeenvaihtajina") eli säilyttävät toistensa arvopapereita, jotka on hyväksytty niiden paikallisiin säilytys- tai selvitysjärjestelmiin. Mallia voidaan käyttää kaikkien ykköslistan ja jälkimarkkinakelpoisten kakkos-

⁴⁷ Kansalliset keskuspankit voivat päättää olla hyväksymättä käänteisoperaatioihin velkainstrumentteja ja osakkeita, joiden tuotto (esimerkiksi kuponkimaksu) tai joihin liittyvä maksu (tai muu osakkeeseen liittyvä oikeus, joka saattaa vaikuttaa sen käytettävyyteen operaatioissa) syntyy ajalta ennen rahapoliittisen operaation eräpäivää (ks. kohdat 6.2 ja 6.3).

Kuvio 3.

Kirjeenvaihtajakeskuspankkimalli

listan arvopapereiden yhteydessä. Tietyn-tyyppiisiin ei-jälkimerkkinakelpoisiin kakkoslistan arvopapereihin voidaan soveltaa erityisratkaisuja. (Tarkemmat tiedot näistä ratkaisuista tullaan antamaan eri asiakirjoissa.) Kirjeenvaihtajakeskuspankkimallia ja ei-jälkimerkkinakelpoisten kakkoslistan arvopapereiden erityisratkaisuja voidaan käyttää yön yli -luotoissa, päivänsisäisissä luotoissa, käänteisoperaatioissa (takaisinosto- tai vakuus-sopimusten muodossa) sekä suorissa kauppoissa.⁴⁸ Kirjeenvaihtajakeskuspankkimallia kuvataan kuviossa 3.

Kaikki kansalliset keskuspankit pitävät toisilleen arvopaperitilejä mahdollistaakseen vakuuskelpoisten arvopapereiden käytön toisessa jäsenvaltiossa. Kirjeenvaihtajakeskuspankkimallin mukainen menettely riippuu siitä, onko vakuuskelpoiset arvopaperit korvamerkitty tiettyyn yksittäiseen operaatioon vai onko ne sammioitu (ks. kohta 6.4.1):

- Korvamerkintäjärjestelmässä vastapuolen kotimaan keskuspankin hyväksytyä vastapuolen luottopyynnön vastapuoli antaa ohjeet (tarvittaessa oman omaisuudensäilyttäjänsä kautta) sen maan arvopaperikaupan selvitysjärjestelmään, jossa vastapuolen arvopapereita säilytetään, näiden arvopapereiden siirtämiseksi tuon maan keskuspankkiin kotimaan keskuspankin lukuun. Kun kirjeenvaihtajakeskuspankki on ilmoittanut kotimaan keskuspankille ottaneensa vakuuden vastaan, kotimaan keskuspankki siirtää rahat vastapuolelle. Keskuspankit eivät siirrä varoja ennen kuin ne ovat varmoja, että kirjeenvaihtajakeskuspankki on vastaan-

⁴⁸ EKP voi antaa kansallisille keskuspankeille luvan myöntää päivänsisäistä luottoa tietyn tyyppisiä "ulkomaisia" velkainstrumentteja vastaan (ks. alaviite 39 sivulla 39). Tällaisia velkainstrumentteja ei voida kuitenkaan käyttää euroalueen toisessa jäsenvaltiossa.

ottanut vastapuolen arvopaperit. Pysyäkseen noudattamaan maksu- ja toimitusaikoja vastapuolet voivat tallettaa arvopapereita etukäteen kirjeenvaihtajakeskuspankkeihin kotimaan keskuspankkiensa lukuun kirjeenvaihtajakeskuspankimallin mukaista menettelyä hyväksi käyttäen.

- Sammiojärjestelmässä vastapuoli voi milloin tahansa siirtää arvopapereita kirjeenvaihtajakeskuspankkiin kotimaan keskuspankin lukuun. Kun kirjeenvaihtajakeskuspankki on informoinut kotimaan keskuspankkia arvopapereiden vastaanotosta, kotimaan keskuspankki siirtää nämä arvopaperit vastapuolen sammiojärjestelmälle.

Kolmannen vaiheen alkaessa kirjeenvaihtajakeskuspankimalli on vastapuolten käytössä klo 9–16.30 EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa) jokaisena EKP:n pankkipäivänä. Kotimaan keskuspankin on siten lähetettävä arvopapereiden siirtoa varten tarvittavat tiedot kirjeenvaihtajakeskuspankilleen viimeistään klo 16.30 EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa). Pyrkimään varmistamaan vastapuolten tasavertaisen kohtelun koko euroalueella kansalliset keskuspankit voivat päättää aikaisemmasta katkaisuaikasta klo

16.00 EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa), johon mennessä vastapuolten tulee ottaa yhteyttä kotimaan keskuspankkiin kirjeenvaihtajakeskuspankimallin mukaisesti toimittavaa, uutta vakuusmateriaalia sisältävien EKP:n luotto-operaatioiden suorittamiseksi. On selvää, että kun vastapuolet ennakoivat tarpeen käyttää kirjeenvaihtajakeskuspankimallia myöhäisenä ajankohtana, niiden tulisi mahdollisuuksien mukaan toimittaa arvopaperit etukäteen (ennakkotalletuksena). Arvopapereita, jotka on toimitettu (tai pantattu) ennen (mahdollista) aikaistettua katkaisuaikaa klo 16.00 EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa), voidaan käyttää maasta toiseen tapahtuvissa transaktioissa kirjeenvaihtajakeskuspankkijärjestelmän sulkeutumiseen eli klo 16.30:een saakka EKP:n aikaa (Keski-Euroopan aikaa). Poikkeustapauksissa tai rahapoliittisten operaatioiden niin edellyttäessä EKP voi päättää pidentää kirjeenvaihtajakeskuspankkijärjestelmän sulkemisaikaa TARGETin sulkemisaikaan (tavallisesti klo 18.00 EKP:n aikaa [Keski-Euroopan aikaa]), saakka. Lisätietoja näistä käytännöistä saa vastapuolen sijoittautumisjäsenvaltion kansalliselta keskuspankilta. Kansallisten keskuspankkien noudattamat menettelytavat voivat hieman poiketa toisistaan eri jäsenvaltioissa.

Luku 7

Vähimmäisvarannot

Vähimmäisvarannot

7.1 Yleistä

EKP vaatii luottolaitoksia pitämään vähimmäisvarantoja kansallisissa keskuspankeissa olevilla tileillä EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän mukaisesti. EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän oikeudellisesta perustasta säädetään EKPJ:n/EKP:n perussäännön artiklassa 19, neuvoston asetuksessa (EY) Euroopan keskuspankin soveltamista vähimmäisvarannoista ja EKP:n asetuksessa vähimmäisvarannoista. EKP:n asetuksella vähimmäisvarannoista taataan se, että EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän ehdot ovat koko euroalueella yhdenmukaiset.

Kuinka suuria vähimmäisvarantoja kunkin laitoksen on pidettävä, määräytyy laitoksen varantopohjan perusteella. EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmässä osapuolet voivat hyödyntää keskiarvoistamista. Tämä merkitsee sitä, että varantovelvoitteen täyttyminen määritellään sen mukaan, mikä on osapuolen varantotilin keskimääräinen kalenteripäivän lopun saldo kuukauden pituisen pitoajanjakson aikana. Laitosten vähimmäisvarannoille maksetaan korkoa, joka on sama kuin EKPJ:n perusrahoitusoperaatioiden korko.

EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmällä pyritään pääasiassa seuraaviin rahapoliittisiin päämääriin:

- *Rahamarkkinakorkojen tasaaminen*
EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän keskiarvoistamisen tarkoituksena on helpottaa rahamarkkinakorkojen tasaamista kannustamalla laitoksia tasoittamaan likviditeetin tilapäisten vaihtelujen vaikutuksia.
- *Rakenteellisen keskuspankkirahoituksen tarpeen luominen tai lisääminen*
EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmällä voidaan luoda rakenteellinen keskuspankkirahoituksen tarve tai lisätä sitä.

Näin voidaan osaltaan parantaa EKPJ:n kykyä toimia tehokkaasti likviditeetin tarjoajana.

Vähimmäisvarantovelvoitetta soveltaessaan EKP:n on noudatettava EKPJ:lle perustamis-sopimuksen artiklan 105 kohdassa 1 ja EKPJ:n/EKP:n perussäännön artiklassa 2 säädettyjä tavoitteita. Näihin tavoitteisiin kuuluu mm. estää sellainen epäsuotava kehitys, että rahoituksenvälitys siirtyisi merkittävässä määrin pankkien ulkopuolelle tai pois maasta.

7.2 Vähimmäisvarantojärjestelmän alaiset laitokset

EKPJ:n/EKP:n perussäännön artiklan 19.1 mukaan EKP vaatii jäsenvaltioihin sijoittautuneita luottolaitoksia pitämään vähimmäisvarantoja. Tämä merkitsee sitä, että EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän alaisia ovat myös sellaisen yhteisön euroalueella olevat sivukonttorit, jonka kotipaikka on euroalueen ulkopuolella. Euroalueelle sijoittautuneiden luottolaitosten sivukonttorit euroalueen ulkopuolella eivät kuitenkaan ole EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän alaisia.

EKP voi vapauttaa tervehdyttämistä tai selvitystilamenettelyyn joutuneet laitokset EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmään liittyvistä velvoitteista. Euroopan keskuspankin soveltamia vähimmäisvarantoja koskevan neuvoston asetuksen (EY) ja EKP:n vähimmäisvarantoja koskevan asetuksen mukaan EKP voi syrjintää harjoittamatta vapauttaa myös muita laitosryhmiä EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän velvoitteista, jos velvoitteiden asettaminen näille laitoksille ei vastaa EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän tarkoitusta. Vapauttamispäätöksiä tehdessään EKP ottaa huomioon ainakin yhden seuraavista kriteereistä:

- Laitoksen toiminnoilla on jonkin erityistarkoitus.
- Laitos ei harjoita aktiivista pankkitoimintaa kilpaillen muiden luottolaitosten kanssa.
- Kaikki laitoksen talletukset on korvaamarkittu alueellista ja/tai kansainvälistä kehitysapua palveleviin tarkoituksiin.

EKP laatii listan EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmään kuuluvista laitoksista ja ylläpitää sitä. Lista on julkinen. EKP laatii julkisen listan myös niistä laitoksista, jotka on vapautettu vähimmäisvarantojärjestelmästä muista syistä kuin tervehdyttämismenettelyyn joutumisen vuoksi. Vastapuolet voivat käyttää näitä listoja tarkistaakseen, onko niillä velkoja toiselle vähimmäisvarantovelvoitteen alaiselle laitokselle. Listoja, jotka ovat yleisön saatavana kunkin kalenterikuukauden viimeisenä EKPJ:n pankkipäivänä, käytetään seuraavan pitoajanjakson varantopohjaa laskettaessa.

7.3 Vähimmäisvarannoista määrääminen

a. Varantopohja ja varantoprosentit

Laitoksen varantopohja määritellään suhteessa sen tase-eriin. Tasetiedot ilmoitetaan kansallisille keskuspankeille EKP:n yleisen raha- ja pankkitilastoinnin mukaisesti (ks. kohta 7.5).⁴⁹ Jos laitosta koskee laaja tiedonantovelvollisuus, sen varantopohja kullakin pitoajanjaksolla määritellään jaksoa edeltävän kalenterikuukauden lopun tasetietojen mukaan.

EKP:n raha- ja pankkitilastoinnin säännökset mahdollistavat sen, että pienet laitokset voidaan vapauttaa osasta tiedonantovelvollisuuksiaan. Tällaisten laitosten tarvitsee ilmoittaa vain suppea määrä tasetietoja neljännesvuosittain (vuosineljänneksen lopun tasetietoina), ja ilmoitusten määräaika on pitempi kuin suuremmilla laitoksilla. Täl-

laisten pienten laitosten varantopohja määritellään siten, että niiden ilmoittamien kunkin vuosineljänneksen lopun tasetietojen perusteella määritellään kuukauden viipeellä varantopohja kolmea seuraavaa kuukauden pituista pitoajanjaksoa varten.

EKP:n soveltamia vähimmäisvarantoja koskevan neuvoston asetuksen (EY) mukaan EKP:llä on oikeus sisällyttää laitosten varantopohjaan varainhankinnasta sekä taseen ulkopuolisista eristä laitoksille aiheutuneet velat. EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmässä varantopohjaan lasketaan varsinaisesti vain velkaerät "talletukset", "liikkeeseen lasketut velkapaperit" ja "rahamarkkinapaperit" (ks. kehikko 10).

Laitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten laitosten listalla oleville laitoksille tai EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Voidakseen vähentää varantopohjaan velkaeriin "liikkeeseen lasketut velkapaperit" ja "liikkeeseen lasketut rahamarkkinapaperit" sisältyvät velkansa varantovelvollisille, liikkeeseenlaskijan tulee voida näyttää toteen, kuinka suuri määrä näitä instrumentteja on muiden EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten laitosten hallussa. Jos liikkeeseenlaskija ei pysty osoittamaan tätä määrää, se voi tehdä kustakin näistä tase-eristä tietyn kiinteän (EKP:n määrittelemän) prosenttimäärän suuruisen vakiovähennyksen.

Varantoprosentit määrää EKP noudattaen ylärajaa, joka on määritelty neuvoston asetuksessa (EY) Euroopan keskuspankin soveltamista vähimmäisvarannoista. EKP soveltaa yhdenmukaista nollasta poikkeavaa varantoprosenttia suurimpaan osaan varantopohjaan kuuluvista eristä. Tämä varantoprosentti täsmennetään EKP:n vähimmäisvarantoja koskevassa asetuksessa. Seuraaviin velkaeriin EKP soveltaa varantoprosenttia 0: "yli kahden vuoden määräaikais-

⁴⁹ EKP:n raha- ja pankkitilastointia esitellään liitteessä 4.

Kehikko 10.

Varantopohja ja varantoprosentit

A. Varantopohjaan sisällytettävät velkaerät, joihin sovelletaan positiivista varantoprosenttia

Talletukset

- Yön yli -talletukset
- Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset
- Enintään 2 vuoden irtisanomisehtoiset talletukset

Liikkeeseen lasketut velkapaperit

- Enintään 2 vuoden velkapaperit

Rahamarkkinapaperit

- Rahamarkkinapaperit

B. Varantopohjaan sisällytettävät velkaerät, joihin sovelletaan varantoprosenttia 0

Talletukset

- Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset
- Talletukset, joiden irtisanomisaika on yli kaksi vuotta
- Repomyynnit

Liikkeeseen lasketut velkapaperit

- Yli 2 vuoden velkapaperit

C. Varantopohjan ulkopuolelle jäävät velat

- Velat muille EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän alaisille laitoksille
- Velat EKP:lle ja kansallisille keskuspankeille

talletukset”, ”talletukset, joiden irtisanomisaika on yli kaksi vuotta”, ”repomyynnit” ja ”yli kahden vuoden velkapaperit” (ks. kehikko 10). EKP voi muuttaa varantoprosentteja milloin tahansa. EKP ilmoittaa varantoprosenttien muutoksista ennen sen pitoajanjakson alkua, jolloin muutos tulee voimaan.

b. Varantovelvoitteen laskeminen

Kunkin laitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden varantoprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaeraan.

Jokainen laitos saa tehdä könttäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan kussakin jäsenvaltiossa, johon se on sijoittautunut. Könttäsummavähennyksen suuruus täsmennetään EKP:n vähimmäisvarantoja koskevassa asetuksessa. Tällaisen vähennyksen myöntämisellä ei ole vaikutusta EKPJ:n vä-

himmäisvarantojärjestelmän alaisten laitosten lakimääräisiin velvoitteisiin⁵⁰.

Kunkin pitoajanjakson varantovelvoitteen määrä pyöristetään lähimpään euroon.

⁵⁰ Laitokset, jotka saavat antaa tilastotietonsa konsolidoidusti ryhmänä EKP:n raha- ja pankkitilastointia koskevan tiedonkeruun säännösten mukaisesti (ks. liite 4), voivat tehdä vain yhden koko konsernia koskevan könttäsummavähennyksen, elleivät ne toimita varantopohjaa ja varantotalletuksia koskevia tietojaan niin tarkasti eriteltyinä, että EKPJ voi tarkistaa niiden paikkansapitävyyden ja laadun sekä määritellä varantovelvoitteen kullekin yksittäiselle ryhmään kuuluvalla laitoksella.

7.4 Varantotalletusten pitäminen

a. Pitoajanjakso

Pitoajanjakso on yksi kuukausi. Se alkaa kunkin kuukauden 24. kalenteripäivänä ja päättyy seuraavan kuukauden 23. kalenteripäivänä.

b. Varantotalletukset

Jokaisen laitoksen on pidettävä vähimmäisvarantoaan sijoittautumisjäsenvaltionsa kansallisessa keskuspankissa olevalla yhdellä tai useammalla varantotilillä. Jos laitoksella on jäsenvaltiossa useampi kuin yksi toimipaikka, laitoksen hallinnollinen päätoimipaikka on velvollinen täyttämään kaikkien kotimaisten toimipaikkojen yhteenlasketut vähimmäisvarannot.⁵¹ Jos laitoksella on toimipaikkoja useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, sen on pidettävä vähimmäisvarantoa kunkin sellaisen jäsenvaltion keskuspankissa, jossa sillä on toimipaikka. Varannon määrä lasketaan sen varantopohjan mukaan, joka laitoksella kussakin jäsenvaltiossa on.

Laitosten kansallisissa keskuspankeissa olevia selvitystilejä voidaan käyttää varantotileinä. Selvitystileillä olevia varantotalletuksia voidaan käyttää päivän mittaan tapahtumien selvitykseen ja suorituksiin. Kunkin laitoksen päivittäisen varannon määrä on sama kuin sen varantotilin saldo päivän päättyessä.

Laitos voi pyytää kotijäsenvaltionsa kansalliselta keskuspankilta lupaa pitää kaikkia vähimmäisvarantojaan välillisesti välittäjän kautta. Tavallisesti mahdollisuus pitää vähimmäisvarantoja välittäjän kautta on vain sellaisilla laitoksilla, joiden hallinnosta osa (esimerkiksi varainhankinta) on normaalisti-kin kyseisen välittäjän hoidossa (esimerkiksi säästöpankkien ja osuuspankkien verkostot voivat keskittää varantotalletuksensa). Välittäjän kautta tehtävistä vähimmäisvarantotalletuksista määrätään tarkemmin EKP:n vä-

himmäisvarantoja koskevassa asetuksessa.

c. Varantotalletusten korollisuus

Vähimmäisvarantotalletuksille maksetaan korkoa, joka on EKP:n perusrahoitusoperaatioiden (kalenteripäivien määrällä painotettu) keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana kehikossa II esitetyn kaavan mukaisesti. Vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävälle varantotalletuksille ei makseta korkoa. Varantotalletusten korko maksetaan toisena KKP-pankkipäivänä sen pitoajanjakson päättymisestä, jonka aikana korko kertyi.

7.5 Varantopohjan ilmoittaminen ja tarkistaminen

Vähimmäisvarantovelvolliset laitokset laskevat itse varantopohjan erät, joiden perusteella vähimmäisvarannot määräytyvät, ja ilmoittavat ne kansallisille keskuspankeille EKP:n yleisen raha- ja pankkitilastoinnin yhteydessä (ks. liite 4).

Niille laitoksille, joilla on lupa toimia muiden laitosten välittäjinä välillisten varantotalletusten tekemiseksi, on määritelty erityisiä tiedonantovelvollisuuksia EKP:n vähimmäisvarantoja koskevassa asetuksessa. Varantotalletuksen tekeminen välittäjän kautta ei muuta näin varantotalletustaan pitävien laitosten tilastointiin liittyviä tiedonantovelvollisuuksia.

EKP:llä ja kansallisilla keskuspankeilla on oikeus tarkistaa kerättyjen tietojen paikkansapitävyys ja laatu Euroopan keskuspankin soveltamia vähimmäisvarantoja koskevan neuvoston asetuksen (EY) mukaisesti.

⁵¹ Jos laitoksella ei ole hallinnollista päätoimipaikkaa jäsenvaltiossa, johon se on sijoittautunut, sen tulee nimetä vastaava sivukonttori, joka on vastuussa kaikkien laitoksen tuossa jäsenvaltiossa olevien toimipaikkojen yhteenlasketun vähimmäisvarantovelvoitteen täyttämisestä.

Kehikko 11.

Vähimmäisvarantotalletuksille maksettavan koron laskeminen

Vähimmäisvarantotalletuksille maksettava korko lasketaan seuraavan kaavan mukaan:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot \sum_{i=1}^n \frac{MR_i}{n_t \cdot 100}}{360}$$

Tässä

R_t	=	vähimmäisvarantotalletukselle maksettava korko pitoajanjaksolta t
H_t	=	pitoajanjakson t vähimmäisvarantotalletuksen määrä
n_t	=	kalenteripäivien lukumäärä pitoajanjakson t aikana
i	=	pitoajanjakson t i:s kalenteripäivä
MR_i	=	tuoreimman sellaisen perusrahoitusoperaation marginaalikorko, joka kattaa kalenteripäivän i

7.6 Vähimmäisvarantovelvoitteen täyttämättä jättäminen

Vähimmäisvarantovelvoitteen täyttämättä jättämisestä on kyse silloin, kun pitoajanjakson ajalta laskettu keskimääräinen kalenteripäivän lopun saldo laitoksen varantotilillä (-tileillä) alittaa laitokselle tuoksi pitoajanjaksoksi määrätyn varantovelvoitteen.

Jos jokin laitos ei pysty täyttämään varantovelvoitettaan kokonaan tai osittain, EKP:llä on Euroopan keskuspankin soveltamia vähimmäisvarantoja koskevan neuvoston asetuksen (EY) mukaisesti oikeus määrätä sille mikä tahansa seuraavista seuraamuksista:

- Varantovelvoitteen täyttämättä jääneelle osalle laskettu sakkokorko, joka on korkeintaan 5 prosenttiyksikköä luoton marginaalikorkoa korkeampi.
- Varantovelvoitteen täyttämättä jääneelle osalle laskettu sakkokorko, joka on korkeintaan kaksi kertaa luoton marginaalikoron suuruinen.
- Velvoite tehdä EKP:hen tai kansalliseen keskuspankkiin koroton talletus, joka on korkeintaan kolme kertaa varantovelvoitteen täyttämättä jääneen osan suu-

ruinen. Talletuksen juoksuaika ei saa olla pitempi kuin ajanjakso, jonka aikana laitos ei täyttänyt varantovelvoitettaan.

Jos laitos ei täytä muita velvollisuuksiaan, joita sillä on EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmään liittyvien EKP:n asetusten ja päätösten nojalla (esimerkiksi jos joitakin tarvittavia tietoja ei toimiteta ajoissa tai jos tiedot ovat puutteellisia), EKP:llä on valtuus määrätä seuraamuksia sen mukaan kuin säädetään neuvoston asetuksessa (EY) Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia.

Lisäksi EKPJ voi, kansallisten keskuspankkien soveltamien sopimus- ja sääntelyjärjestelmien ehtoja noudattaen, evätä vastapuolelta EKPJ:n maksuvalmiusjärjestelmien käytön ja osallistumisen avomarkkinaoperaatioihin, jos vastapuoli ei täytä EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmään liittyviä velvollisuuksiaan. EKPJ voi myös vaatia velvoitteensa täyttämättä jättäneitä laitoksia täyttämään varantovelvoitteensa päivittäin, ja tällöin nämä laitokset menettävät keskiarvoistamisen hyödyn.

Luku 8

Siirtymäkauden säännökset

Siirtymäkauden säännökset

Jotta varmistettaisiin, että siirtyminen EMUn toisen vaiheen kansallisista rahapolitiikoista kolmannen vaiheen yhteiseen rahapolitiikkaan sujuisi hyvin, on tärkeää soveltaa yhdenmukaistettua lähestymistapaa, kun kansalliset rahapoliittiset operaatiot lopetetaan toisen vaiheen lopussa ja siirrytään EKPJ:n rahapoliittiseen järjestelmään kolmannen vaiheen alussa. Tätä silmällä pitäen on kiinnitetty huomiota moneen osa-alueeseen, jolla on tarpeen soveltaa erityisiä siirtymäkauden säännöksiä.

8.1 Avomarkkinaoperaatiot ja maksuvalmiusjärjestelmä

a. Yleiset säännökset

Koska voimassa olevat lailliset oikeudet ja oikeussuhteet, joita kansallisille keskuspankeille on syntynyt EMUn toisessa vaiheessa, eivät kumoudu, kansalliset keskuspankit pyrkivät helpottamaan siirtymistään kolmannen vaiheeseen huolehtimalla erityisesti siitä, että ne toisen vaiheen aikana aloitetut rahapoliittiset operaatiot, jotka mahdollisesti ovat edelleen käynnissä sen loppuessa, tulevat päättyämään pian kolmannen vaiheen alettua.

b. Avomarkkinaoperaatiot

EKPJ:n kalenterivuonna 1999 toteutettavia perusrahoitusoperaatioita ja pitempiäaikaisia rahoitusoperaatioita koskeva huutokauppa-kalenteri on liitteessä 5 (ks. myös kohta 5.1.2). Tämän kalenterin mukaan EKPJ:n ensimmäisille avomarkkinaoperaatioille on määritelty seuraavat ehdot:

- Kolmannen vaiheen ensimmäisestä perusrahoitusoperaatiosta ilmoitetaan 4.1.1999, likviditeetin jako on 5.1.1999 ja kaupat toteutetaan 7.1.1999. Operaati-

tion maturiteetti on 13 päivää (takaisinmaksu 20.1.1999).

- Kolmannen vaiheen ensimmäisestä pitempiäaikaisesta rahoitusoperaatiosta ilmoitetaan 12.1.1999, likviditeetin jako on 13.1.1999 ja kaupat toteutetaan 14.1.1999. Tämä ensimmäinen pitempiäaikainen rahoitusoperaatio koostuu erillisinä huutokauppoina toteutettavista operaatioista, joilla on kolme erilaista maturiteettia. Noin kolmanneksella likviditeetin määrästä on 42 päivän maturiteetti (takaisinmaksu 25.2.1999), toisella kolmanneksella on 70 päivän maturiteetti (takaisinmaksu 25.3.1999) ja kolmannella kolmanneksella 105 päivän maturiteetti (takaisinmaksu 29.4.1999).

- EKPJ voi toteuttaa hienosäätöoperaatioita ja rakenteellisia operaatioita 4.1.1999 alkaen.

Kansallisten keskuspankkien ennen 1.1.1999 alulle panemat avomarkkinaoperaatiot säilyvät näiden keskuspankkien vastuulla voimassaoloaikansa loppuun asti.

Kansallisten keskuspankkien ennen 1.1.1999 liikkeeseen laskemat velkasitoumukset säilyvät näiden keskuspankkien vastuulla voimassaoloaikansa loppuun asti. Tällaiset velkasitoumukset kelpaavat ykköslistan arvopapereina kaupankäynnin kohteeksi ja vakuudeksi EKPJ:n rahapoliittisissa operaatioissa (ks. kohta 6.2).

c. Maksuvalmiusjärjestelmä

EKPJ:n maksuvalmiusjärjestelmää voidaan käyttää 4.1.1999 alkaen. Kansallisten keskuspankkien ennen 1.1.1999 alulle panemat maksuvalmiusjärjestelmiin liittyvät operaatiot säilyvät näiden keskuspankkien vastuulla voimassaoloaikansa loppuun asti.

d. Vakuuskelpoiset arvopaperit

Niihin rahapoliittisiin operaatioihin, joita EKPJ toteuttaa 1.1.1999 jälkeen, tullaan sovelta-
maan EKP:n ja kansallisten keskuspankkien
määrittelemiä, EKPJ:n rahapoliittisten ope-
raatioiden kohteena olevia arvopapereita
koskevia kelpoisuusvaatimuksia ja riskien-
hallintamenetelmiä. Kansallisten keskuspank-
kien ennen 1.1.1999 alulle panemiin opera-
atioihin sovellettavat kelpoisuusvaatimukset
ja riskienhallintamenetelmät säilyvät näiden
keskuspankkien vastuulla operaatioiden voi-
massaoloajan loppuun asti.

8.2 Vähimmäisvarannot

a. Täytäntöönpanopäivä

EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmää sovel-
letaan 1.1.1999 alkaen. Kansalliset keskus-
pankit varmistavat tarvittavin säännöksin,
että niiden kansalliset vähimmäisvarantojär-
jestelmät lakkaavat olemasta voimassa vii-
meistään 31.12.1998.

b. Ensimmäisen pitoajanjakson varantopohjan määrittely

Laitosten varantopohjat EKPJ:n vähimmäis-
varantojärjestelmän ensimmäiselle pitoajan-
jaksolle määritellään niiden 1.1.1999 päivä-
tyn taseen mukaan, joka ilmoitetaan kansal-
lisille keskuspankeille EKPJ:n yleisen raha- ja
pankkilastoinnin yhteydessä⁵².

Pienten laitosten, joihin sovelletaan yleensä
suppeampia tiedonantovelvollisuuksia kuin
muihin rahalaitoksiin, edellytetään ilmoitta-
van 1.1.1999⁵² päivätty tasetietonsa kansal-
lisille keskuspankeille viimeistään 10.2.1999.
Näiden pienten laitosten neljän ensimmäi-
sen pitoajanjakson varantopohja määritel-
lään niiden 1.1.1999 päivättyjen tasetietojen
perusteella.

c. Ensimmäisen pitoajanjakson alkamis- ja päättymispäivä

EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän ensim-
mäinen pitoajanjakso alkaa 1.1.1999 ja päät-
tyy 23.2.1999.

⁵² Tässä yhteydessä 1.1.1999 päivätty tase vastaa
31.12.1998 päivättyä tasetta.

Liitteet

Liite 1

Esimerkkejä rahapoliittisista operaatioista ja menettelyistä

Esimerkit

- Esimerkki 1. Likviditeettiä lisäävä käänteisoperaatio kiinteäkorkoisena huutokauppana
- Esimerkki 2. Likviditeettiä lisäävä käänteisoperaatio vaihtuvakorkoisena huutokauppana
- Esimerkki 3. EKP:n velkasitoumusten liikkeeseenlasku vaihtuvakorkoista huutokauppaa käyttäen
- Esimerkki 4. Likviditeettiä vähentävä valuuttaswap vaihtuvakorkoisena huutokauppana
- Esimerkki 5. Likviditeettiä lisäävä valuuttaswap vaihtuvakorkoisena huutokauppana
- Esimerkki 6. Riskienhallintamenetelmät

Esimerkki I.**Likviditeettiä lisäävä käänteisoperaatio kiinteäkorkoisena huutokauppana**

EKP päättää lisätä markkinoiden likviditeettiä käänteisoperaatiolla, joka järjestetään kiinteäkorkoisena huutokauppana.

Kolme vastapuolta antavat seuraavat tarjoukset:

Vastapuoli	Tarjous (milj. EUR)
Pankki 1	30
Pankki 2	40
Pankki 3	70
Yhteensä	140

EKP päättää jakaa yhteensä 105 miljoonaa euroa.

Jaettava määrä prosentteina on

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75 \%$$

Vastapuolille jaetut määrät ovat

Vastapuoli	Tarjous (milj. EUR)	Jaettu määrä (milj. EUR)
Pankki 1	30	22.5
Pankki 2	40	30.0
Pankki 3	70	52.5
Yhteensä	140	105,0

Esimerkki 2.

Likviditeettiä lisäävä käänteisoperaatio vaihtuvakorkoisena huutokauppana

EKP päättää lisätä markkinoiden likviditeettiä käänteisoperaatiolla, joka järjestetään vaihtuvakorkoisena huutokauppana.

Kolme vastapuolta antavat seuraavat tarjoukset:

Korko (%)	Määrä (milj. EUR)				
	Pankki 1	Pankki 2	Pankki 3	Tarjoukset yhteensä	Kumulatiiviset tarjoukset
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Yhteensä	30	45	70	145	

EKP päättää jakaa 94 miljoonaa euroa marginaalikorolla 3,05 %.

Kaikki 3,05 prosentin ylittävät tarjoukset (kumulatiiviseen 80 miljoonan euron määrään saakka) hyväksytään täysimääräisesti. Jaettava määrä prosentteina on 3,05 prosentin korolla

$$\frac{94 - 80}{35} = 40 \%$$

Pankille 1 jaettava määrä tällä marginaalikorolla on esimerkiksi

$$0,4 \times 10 = 4$$

Pankille 1 jaettava kokonaismäärä on

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Huutokaupan tulos voidaan yhteenvetona esittää seuraavasti:

Vastapuolet	Määrä (milj. EUR)			Yhteensä
	Pankki 1	Pankki 2	Pankki 3	
Tarjoukset yhteensä	30,0	45,0	70,0	145
Jaettu määrä yhteensä	14,0	34,0	46,0	94

Jos jakomenettelyssä käytetään yksikorkoista (hollantilaista) huutokauppaa, vastapuolille jaettujen määrien korko on 3,05 %.

Jos jakomenettelyssä käytetään monikorkoista (amerikkalaista) huutokauppaa, vastapuolille jaettavaan määrään ei sovelleta pelkästään yhtä korkoa, vaan esimerkiksi pankki 1 saa 5 miljoonaa euroa korolla 3,07 %, 5 miljoonaa euroa korolla 3,06 % ja 4 miljoonaa euroa korolla 3,05 %.

Esimerkki 3.

EKP:n velkasitoumusten liikkeeseenlasku vaihtuvakorkoista huutokauppaa käyttäen

EKP päättää vähentää markkinoiden likviditeettiä laskemalla liikkeeseen velkasitoumuksia vaihtuvakorkoisella huutokaupalla.

Kolme vastapuolta antavat seuraavat tarjoukset:

Korko (%)	Määrä (milj. EUR)			Tarjoukset yhteensä	Kumulatiiviset tarjoukset
	Pankki 1	Pankki 2	Pankki 3		
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Yhteensä	55	70	55	180	

EKP päättää jakaa 124,5 miljoonan euron nimellismäärän marginaalikorolla 3,05 %.

Kaikki 3,05 prosentin alittavat tarjoukset (65 miljoonan euron kumulatiiviseen määrään saakka) hyväksytään täysimääräisesti. Jaettava määrä prosentteina on 3,05 prosentin korolla

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85 \%$$

Pankille 1 jaettava määrä tällä marginaalikorolla on esimerkiksi

$$0,85 \times 20 = 17$$

Pankille 1 jaettava kokonaismäärä on

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Huutokaupan tulos voidaan yhteenvetona esittää seuraavasti:

Vastapuolet	Määrä (milj. EUR)			Yhteensä
	Pankki 1	Pankki 2	Pankki 3	
Tarjoukset yhteensä	55,0	70,0	55,0	180,0
Jaettu määrä yhteensä	42,0	49,0	33,5	124,5

Esimerkki 4.

Likviditeettiä vähentävä valuuttaswap vaihtuvakorkoisena huutokauppana

EKP päättää vähentää markkinoiden likviditeettiä tekemällä euron ja dollarin välisen valuuttaswapin vaihtuvakorkoisena huutokauppana. (Huom.: euron termiinkurssi on tässä esimerkissä korkeampi kuin avistakurssi.)

Kolme vastapuolta antavat seuraavat tarjoukset:

Swap-pisteet (× 10,000)	Määrä (milj. EUR)				
	Pankki 1	Pankki 2	Pankki 3	Tarjoukset yhteensä	Kumulatiiviset tarjoukset
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Yhteensä	65	90	80	235	

EKP päättää jakaa 158 miljoonaa euroa marginaaliswap-pisteellä 6,63. Kaikki 6,63 pisteen ylittävät tarjoukset (65 miljoonan euron kumulatiiviseen määrään saakka) hyväksytään täysimääräisesti. Jaettava määrä prosentteina on 6,63 pisteellä

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Pankille 1 jaettava määrä tällä marginaaliswap-pisteellä on esimerkiksi

$$0,93 \times 25 = 23,5$$

Pankille 1 jaettava kokonaismäärä on

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,5 = 48,5$$

Huutokaupan tulos voidaan yhteenvetona esittää seuraavasti:

Vastapuolet	Määrä (milj. EUR)			Yhteensä
	Pankki 1	Pankki 2	Pankki 3	
Tarjoukset yhteensä	65,0	90,0	80,0	235,0
Jaettu määrä yhteensä	48,5	52,5	57,0	158,0

EKP määrää operaatiossa euron USD-avistakurssiksi 1,1300.

Jos jakomenettelyssä käytetään yksikorkoista (hollantilaista) huutokauppaa, EKPJ ostaa operaation alkamispäivänä 158 000 000 euroa ja myy 178 540 000 dollaria. Operaation eräpäivänä EKPJ myy 158 000 000 ja ostaa 178 644 754 dollaria (termiinkurssi on $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Esimerkki 4. (jatkoa)

Jos jakomenettelyssä käytetään monikorkoista (amerikkalaista) huutokauppaa, EKPJ vaihtaa euro- ja dollarimäärät seuraavassa taulukossa esitetyllä tavalla:

Avistakauppa			Terminikauppa		
Vaihtokurssi	EUR, osto	USD, myynti	Vaihtokurssi	EUR, myynti	USD, osto
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Yhteensä	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

Esimerkki 5.**Likviditeettiä lisäävä valuuttaswap vaihtuvakorkoisena huutokauppana**

EKP päättää lisätä markkinoiden likviditeettiä tekemällä euron ja dollarin välisen valuuttaswapin vaihtuvakorkoisena huutokauppana. (Huom.: euron termiinikurssi on tässä esimerkissä korkeampi kuin avistakurssi.)

Kolme vastapuolta antavat seuraavat tarjoukset:

Swap-pisteet (× 10,000)	Määrä (milj. EUR)				Kumulatiiviset tarjoukset
	Pankki 1	Pankki 2	Pankki 3	Tarjoukset yhteensä	
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Yhteensä	60	85	75	220	

EKP päättää jakaa 197 miljoonaa euroa marginaaliswap-pisteellä 6,54. Kaikki 6,54 pisteen alittavat tarjoukset (195 miljoonan euron kumulatiiviseen määrään saakka) hyväksytään täysimääräisesti. Jaettava määrä prosentteina on 6,54 pisteellä

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\%$$

Pankille 1 jaettava määrä tällä marginaaliswap-pisteellä on esimerkiksi

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Pankille 1 jaettava kokonaismäärä on

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Huutokaupan tulos voidaan yhteenvetona esittää seuraavasti:

Vastapuolet	Määrä (milj. EUR)			
	Pankki 1	Pankki 2	Pankki 3	Yhteensä
Tarjoukset yhteensä	60,0	85,0	75,0	220
Jaettu määrä yhteensä	55,5	75,5	66,0	197

EKP määrää operaatiossa euron USD-avistakurssiksi 1,1300.

Jos jakomenettelyssä käytetään yksikorkoista (hollantilainen) huutokauppaa, EKPJ myy operaation alkamispäivänä 197 000 000 euroa ja ostaa 222 610 000 dollaria. Operaation eräpäivänä EKPJ ostaa 197 000 000 euroa ja myy 222 738 838 dollaria (termiinikurssi on $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Esimerkki 5. (jatkoa)

Jos jakomenettelyssä käytetään monikorkoista (amerikkalainen) huutokauppaa, EKPJ vaihtaa euro- ja dollarimäärät seuraavassa taulukossa esitetyllä tavalla:

Avistakauppa			Termiinkauppa		
Vaihtokurssi	EUR, myynti	USD, osto	Vaihtokurssi	EUR, osto	USD, myynti
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Yhteensä	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

Esimerkki 6.

Riskienhallintamenetelmät

Tässä esimerkissä kuvataan EKPJ:n likviditeettiä lisäävissä operaatioissa käytettäviin arvopapereihin sovellettavia riskienhallintamenetelmiä.¹ Esimerkki perustuu oletukseen, että vastapuoli osallistuu seuraaviin EKPJ:n rahapoliittisiin operaatioihin:

- Perusrahoitusoperaatio, joka alkaa 28. heinäkuuta 1999 ja päättyy 11. elokuuta 1999 ja jossa vastapuolelle jaetaan 50 miljoonaa euroa.
- Pitempiaikainen rahoitusoperaatio, joka alkaa 29. heinäkuuta 1999 ja päättyy 28. lokakuuta 1999 ja jossa vastapuolelle jaetaan 45 miljoonaa euroa.
- Perusrahoitusoperaatio, joka alkaa 4. elokuuta 1999 ja päättyy 18. elokuuta 1999 ja jossa vastapuolelle jaetaan 10 miljoonaa euroa.

Operaatioiden vakuutena olevien vastapuolen arvopapereiden ominaisuudet on eritelty alla olevassa taulukossa 1.

Taulukko 1. Operaatioissa käytetyt arvopaperit

Ominaisuudet						Hinnat (ml. kertynyt korko)				
Laji	Eräpäivä	Korko	Koronmaksu	Jäljellä oleva maturiteetti	Markkina-arvon aliarvostus, %	28.7.1999	29.7.1999	4.8.1999	11.8.1999	18.8.1999
JVK A	26.8.2001	Kiinteä	½ v	2 v	1,5	102,63%	101,98%	100,57%	101,42%	100,76%
FRN B	15.11.2002	Ennalta määrätty, vaihtuva	1 v	3 v	0,0		98,35%	97,95%	98,15%	98,75%
JVK C	5.5.2010	Nollakorkeinen		11 v	5,0			55,125%	53,375%	
JVK D	11.3.2005	Kiinteä	1 v	6 v	2,0				97,50%	

Korvamerkintäjärjestelmä

Ensimmäisenä oletuksena on, että operaatiot tehdään sellaisen kansallisen keskuspankin kanssa, jonka käyttämässä järjestelmässä arvopaperit korvamerkitään kuhunkin operaatioon. Riskienhallintamenetelmää voidaan siten kuvata seuraavasti (ks. myös oheinen taulukko 2):

1. Kuhunkin vastapuolen operaatioon sovelletaan 2 prosentin alkumarginaalia, koska operaatioiden maturiteetti on enemmän kuin yksi pankkipäivä.

¹ Esimerkki perustuu oletukseen, että vakuuksien muutospyyntötarpeen laskemisessa otetaan huomioon myönnetylle luotolle kertynyt korko ja että kynnyksipisteinä on 1 % myönnetystä luotosta. Kansallisten keskuspankkien vakuudenhallintajärjestelmien toiminnallisten erojen takia kertyneen koron käsittelyssä ja kynnyksipisteen käytössä voi kuitenkin olla eroja kansallisten keskuspankkien välillä kolmannen vaiheen alussa.

Esimerkki 6. (jatkoa)

2. Vastapuoli tekee 28. heinäkuuta 1999 takaisinostosopimuksen kansallisen keskuspankin kanssa, joka ostaa 50 miljoonan euron arvosta joukkovelkakirjaa A. Joukkovelkakirja A on kiinteäkorkoinen ja erääntyy 26. elokuuta 2001. Koska sen jäljellä oleva maturiteetti on 2 vuotta, siihen sovellettava markkina-arvon aliarvostus on 1,5 %. Joukkovelkakirja A:n markkinahinta sen viitemarkkinapaikalla on mainittuna päivänä 102,63 %, johon sisältyy kertynyt kuponkikorko (ts. jos joukkovelkakirja A tuottaa korkoa 2,5 % puolivuositain, sen puhdas hinta 28. heinäkuuta 1999 on 100,52 % ja kertynyt korko 2,11 %). Vastapuolen edellytetään toimittavan sellaisen määrän joukkovelkakirjaa A, että se markkina-arvon 1,5 prosentin aliarvostuksen jälkeen ylittää 51 miljoonan euron määrän (mikä vastaa jaettua 50 miljoonan euron määrää 2 prosentin alkumarginaalilla lisätynä). Vastapuoli toimittaa siten 50,5 miljoonan euron nimellisarvosta joukkovelkakirjaa A, jonka korjattu markkina-arvo tuona päivänä on 51 050 728 euroa.
3. Vastapuoli tekee 29. heinäkuuta 1999 takaisinostosopimuksen kansallisen keskuspankin kanssa, joka ostaa 21,5 miljoonan euron arvosta joukkovelkakirjaa A (markkinahinta 101,98 %, markkina-arvon aliarvostus 1,5 %) ja 25 miljoonan euron arvosta arvopaperia B (markkinahinta 98,35 %). Arvopaperi B on vaihtuvakorkoinen velkakirja (FRN), jolle maksetaan vuosittain ennakkoon määrättyä korkoa ja johon sovellettava markkina-arvon aliarvostus on 0 %. Joukkovelkakirjan A ja FRN-velkakirjan B korjattu markkina-arvo tuona päivänä on 46 184 315 euroa, joka ylittää vaaditun 45 900 000 euron määrän (45 miljoonaa euroa + 2 prosentin alkumarginaali).

Arvopaperit arvostetaan uudelleen 4. elokuuta 1999: joukkovelkakirja A:n markkinahinta on 100,57 % ja FRN-velkakirja B:n markkinahinta 97,95 %. Kertyneet korot ovat 34 028 euroa 28. heinäkuuta 1999 alkaneesta perusrahoitusoperaatiosta ja 28 125 euroa 29. heinäkuuta 1999 alkaneesta pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta. Näin ollen joukkovelkakirja A:n korjattu markkina-arvo ensimmäisessä operaatiossa on noin 1 miljoonaa euroa pienempi kuin operaation vakuusvaade (myönnetty luotto + kertynyt korko + alkumarginaali). Vastapuoli toimittaa 1,1 miljoonan euron nimellisarvosta joukkovelkakirjaa A, mikä 100,57 prosentin hintaan perustuneesta markkina-arvosta tehdyn 1,5 prosentin aliarvostuksen jälkeen palauttaa riittävän vakuuskatteen.² Toinen operaatio ei aiheuta vakuuksien muutospyyntöä, koska operaatiossa käytettyjen arvopapereiden korjattu markkina-arvo (45 785 712 euroa) ei jää alle 45 478 588 euron kynnystason (vakuusvaade miinus 1 %), vaikka se onkin hieman alle vakuusvaateen (45 928 688 euroa).³

4. Vastapuoli tekee 4. elokuuta 1999 takaisinostosopimuksen kansallisen keskuspankin kanssa, joka ostaa 10 miljoonan euron arvosta joukkovelkakirjaa C. Joukkovelkakirja C on nollakorkoinen velkakirja, jonka markkina-arvo tuona päivänä on 55,125 %. Vastapuoli toimittaa 19,5 miljoonan euron nimellisarvosta joukkovelkakirjaa C. Koska nollakorkovelkakirjan jäljellä oleva maturiteetti on noin 11 vuotta, siihen sovellettava markkina-arvon aliarvostus on 5 %.

² Kansalliset keskuspankit voivat vaatia lisävakuutta käteisvaroina eikä arvopapereina.

³ Jos kansallinen keskuspankki joutuu palauttamaan vakuutta vastapuolelle toisen operaation yhteydessä, se voidaan joissakin tapauksissa nettouttaa vastapuolen kansalliselle keskuspankille ensimmäisen operaation yhteydessä maksaman vakuuden kanssa. Näin ollen suoritettaisiin vain yksi vakuusmaksu.

Esimerkki 6. (jatkoa)

5. 28. heinäkuuta 1999 tehty takaisinostosopimus erääntyy 11. elokuuta. Samana päivänä arvopaperit arvostetaan uudelleen 29. heinäkuuta 1999 tehdyn operaation aiheuttamatta vakuuksien muutospyyntöä. Vakuuksien muutospyyntö joudutaan kuitenkin toteuttamaan 4. elokuuta 1999 tehdystä operaatiosta, koska joukkovelkakirja C:n markkina-arvo on laskenut 53,375 prosenttiin. Vastapuoli toimittaa 400 000 euron nimellisarvosta kiinteäkorkoista joukkovelkakirjaa D, jonka jäljellä oleva maturiteetti on noin 6 vuotta (markkina-arvon 2 prosentin aliarvostus). Joukkovelkakirjojen C ja D korjattu markkina-arvo on nyt 10 269 919 euroa, joka ylittää 10 206 942 euron vakuusvaateen (ottaen huomioon kertyneen 6 806 euron koron).
6. 4. elokuuta 1999 tehty perusrahoitusoperaatio erääntyy 18. elokuuta 1999. Vakuuksien muutospyyntöä ei tarvita 11. elokuuta 1999 tehdystä pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta, jonka kertynyt korko on nyt 93 750 euroa.

Sammiojärjestelmä

Toisena oletuksena on, että operaatiot tehdään sellaisen kansallisen keskuspankin kanssa, joka käyttää sammiojärjestelmää. Vastapuolen käyttämiä sammioituja arvopapereita ei ole korvamerkitty mihinkään tiettyihin operaatioihin.

Tässä esimerkissä käytetään samaa operaatioiden sarjaa kuin edellisessä korvamerkintäjärjestelmää kuvaavassa esimerkissä. Pääasiallinen ero on, että kaikkien sammioon kuuluvien arvopapereiden korjatun markkina-arvon on uudelleenarvostuspäivinä katettava kaikkien vastapuolen ja kansallisen keskuspankin välisten avointen operaatioiden vakuusvaade. Näin ollen 4. elokuuta 1999 tehtävä vakuuksien muutospyyntö on hieman suurempi (1 139 746 euroa) kuin korvamerkintäjärjestelmässä 29. heinäkuuta 1999 tehdyn operaation; tämä johtuu kynnysvaikutuksesta. Lisäksi 11. elokuuta 1999, jolloin 28. heinäkuuta 1999 tehty perusrahoitusoperaatio päättyy, vastapuoli voi pitää arvopaperit vakuustilillään ja siten automaattisesti hyödyntää mahdollisuutta ottaa 51 417 791 euron arvosta (50 873 237 euroa, ellei kynnyspisteitä sovelleta) päivänsisäistä tai yön yli -luottoa (operaatioihin sovellettavan alkumarginaalin ollessa 1 %). Sammiojärjestelmän riskienhallintamenetelmiä kuvataan oheisessa taulukossa 3.

Esimerkki 6. (jatkuu)**Taulukko 2. Korvamerkintäjärjestelmä**

Päivämäärä	Avoimet operaatiot	Alkamispäivä	Päätymispäivä	Korkoprosentti	Kaupparvo, EUR	Kertynyt korko, EUR	Alkumarginaali, %	Vakuusvaade, EUR	Alempi kynnys, EUR	Ylempi kynnys, EUR	Korjattu markkina-arvo, EUR	Vakuuksien muutospyyntö, EUR
28.7.1999	Perusrahoitusoperaatio	28.7.1999	11.8.1999	3,50	50 000 000	0	2	51 000 000	50 500 000	51 500 000	51 050 728	0
29.7.1999	Perusrah.op. Pitempiaik.rah.op	28.7.1999 29.7.1999	11.8.1999 28.10.1999	3,50 3,75	50 000 000 45 000 000	4 861 0	2 2	51 004 958 45 900 000	50 504 958 45 450 000	51 504 958 46 350 000	50 727 402 46 184 315	0 0
4.8.1999	Perusrah.op. Pitempiaik.rah.op.	28.7.1999 29.7.1999	11.8.1999 28.10.1999	3,50 3,75	50 000 000 45 000 000	34 028 28 125	2 2	51 034 708 45 928 688	50 534 708 45 478 688	51 534 708 46 378 688	50 026 032 45 785 712	-1 008 676 0
4.8.1999	Perusrah.op.	4.8.1999	18.8.1999	3,50	10 000 000	0	2	10 200 000	10 100 000	10 300 000	10 211 906	0
4.8.1999	Perusrah.op. Pitempiaik.rah.op.	28.7.1999 29.7.1999	11.8.1999 28.10.1999	3,50 3,75	50 000 000 45 000 000	34 028 28 125	2 2	51 034 708 45 928 688	50 534 708 45 478 688	51 534 708 46 378 688	51 115 708 45 785 712	0 0
11.8.1999	Perusrah.op.	4.8.1999	18.8.1999	3,50	10 000 000	0	2	10 200 000	10 100 000	10 300 000	10 211 906	0
11.8.1999	Pitempiaik.rah.op.	29.7.1999	28.10.1999	3,75	45 000 000	60 938	2	45 962 156	45 512 156	46 412 156	46 015 721	0
11.8.1999	Perusrah.op.	4.8.1999	18.8.1999	3,50	10 000 000	6 806	2	10 206 942	10 106 942	10 306 942	9 887 719	-319 223
11.8.1999	Pitempiaik.rah.op.	29.7.1999	28.10.1999	3,75	45 000 000	60 938	2	45 962 156	45 512 156	46 412 156	46 015 721	0
18.8.1999	Perusrah.op.	4.8.1999	18.8.1999	3,50	10 000 000	6 806	2	10 206 942	10 106 942	10 306 942	10 269 919	0
18.8.1999	Pitempiaik.rah.op.	29.7.1999	28.10.1999	3,75	45 000 000	93 750	2	45 995 625	45 545 625	46 445 625	46 025 949	0

Esimerkki 6. (jatkuu)**Taulukko 3. Sammiojärjestelmä**

Päivämäärä	Avoimet operaatiot	Alkamispäivä	Päätymispäivä	Korkoprosentti	Kaupan arvo, EUR	Kertynyt korko, EUR	Alkumarginaali, %	Vakuusvaade, EUR	Alempi kynnys, EUR	Ylempi kynnys, EUR	Korjattu markkina-arvo, EUR	Vakuuksien muutospyyntö, EUR
28.7.1999	Perusrahoitusoperaatio	28.7.1999	11.8.1999	3,50	50 000 000	0	2	51 000 000	50 500 000	51 500 000	51 050 728	0
29.7.1999	Perusrah.op. Pitempiaik.rah.op.	28.7.1999 29.7.1999	11.8.1999 28.10.1999	3,50 3,75	50 000 000 45 000 000	4 861 0	2 2	96 904 958	95 954 958	97 854 958	96 911 716	0
4.8.1999	Perusrah.op. Pitempiaik.rah.op. Perusrah.op.	28.7.1999 29.7.1999 4.8.1999	11.8.1999 28.10.1999 18.8.1999	3,50 3,75 3,50	50 000 000 45 000 000 10 000 000	34 028 28 125 0	2 2 2	107 163 396	106 113 396	108 213 396	106 023 650	-139 746
4.8.1999	Perusrah.op. Pitempiaik.rah.op. Perusrah.op.	28.7.1999 29.7.1999 4.8.1999	11.8.1999 28.10.1999 18.8.1999	3,50 3,75 3,50	50 000 000 45 000 000 10 000 000	34 028 28 125 0	2 2 2	107 163 396	106 113 396	108 213 396	107 212 388	0
11.8.1999	Pitempiaik.rah.op. Perusrah.op.	29.7.1999 4.8.1999	28.10.1999 18.8.1999	3,75 3,50	45 000 000 10 000 000	60 938 6 806	2 2	56 169 098	55 619 098	56 719 098	107 551 067	0
18.8.1999	Pitempiaik.rah.op.	29.7.1999	28.10.1999	3,75	45 000 000	93 750	2	45 995 625	45 545 625	46 445 625	97 337 475	0

Liite 2

Sanasto

Alkamispäivä (start date): Päivä, jona rahapoliittinen operaatio alkaa. *Takaisinostosopimuksiin* ja *valuuttaswapeihin* perustuvissa operaatioissa alkamispäivä vastaa *ostopäivää*.

Alkumarginaali (initial margin): Riskienhallintatoimi, jota sovelletaan *käänteisoperaatioissa* ja joka tarkoittaa sitä, että transaktiota varten vaadittava vakuus on yhtä suuri kuin *vastapuolelle* myönnettävä luotto lisättyä alkumarginaalin arvolla. *EKPJ* soveltaa alkumarginaaleja, jotka on eriytetty sen mukaan, kuinka kauan vastapuolen riski kohdistuu EKPJ:hin kussakin transaktiossa.

Amerikkalainen huutokauppa (American auction): Katso *monikorkoinen huutokauppa*.

Arvo-osuuskiksi muuttaminen (dematerialisation): Fyysisten saantotodistusten tai -asia-kirjojen poistaminen käytöstä siten, että raha- ja pääomamarkkinainstrumentit ovat olemassa ainoastaan tilikirjauksina.

Arvopaperikeskus (central securities depository, CSD): Arvopaperien säilytysjärjestelmä, joka mahdollistaa arvopaperitapahtumien käsittelyn tilikirjausten avulla. Järjestelmä voi toimia fyysisten arvopaperien pysäytysjärjestelmänä tai arvo-osuusjärjestelmänä (jolloin arvopaperit ovat olemassa ainoastaan elektronisina kirjauksina). Säilytyksen lisäksi arvopaperikeskuksessa voidaan hoitaa kauppojen vahvistaminen, selvitys sekä maksut ja toimitukset.

Arvostuspäivä (valuation date): Päivä, jona luottotoimien kohteena olevat arvopaperit arvostetaan.

Avomarkkinaoperaatio (open market operation): Keskuspankin aloitteesta rahoitusmarkkinoilla toteutettava operaatio, joka sisältää jonkin seuraavista transaktioista: 1) arvopaperien suora osto tai myynti (avista- ja termiinkauppana), 2) arvopaperien osto tai myynti *takaisinostosopimuksiin*, 3) lainan antaminen tai ottaminen vakuuksia vastaan, 4) keskuspankin velkasitoumusten liikkeeseenlasku tai 5) talletusten kerääminen.

EKP:n aika (ECB time): EKP:n sijaintipaikan aika.

EKPJ:n pankkipäivä (ESCB business day): Sellainen päivä, jona EKP ja ainakin yksi kansallinen keskuspankki on avoinna *EKPJ:n* rahapoliittisten operaatioiden toteuttamista varten.

Eräpäivä (maturity date): Päivä, jona rahapoliittinen operaatio päättyy. *Takaisinostosopimuksen* tai swapin yhteydessä eräpäivä vastaa *takaisinostopäivää*.

ETA-maat (Euroopan talousalueen maat) (EEA [European Economic Area] countries): Euroopan unionin jäsenvaltiot sekä Islanti, Liechtenstein ja Norja.

Etukäteen määrätty korko (pre-fixed coupon): *Vaihtuvakorkoisen instrumentin* korko, joka määräytyy sen mukaan, mikä käytetyn viiteindeksin arvo on tiettyinä päivinä (tiettyinä päivinä) ennen koron kertymisajan alkua.

Euroalue (euro area): Alue, jonka muodostavat ne EU:n jäsenvaltiot, jotka ovat ottaneet käyttöön yhteisen rahan *perustamissopimuksen* mukaisesti.

Euroopan keskuspankkijärjestelmä (EKPJ) (European System of Central Banks, ESCB): Tässä asiakirjassa Euroopan keskuspankki (EKP) ja niiden EU:n *jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit*, jotka ovat ottaneet käyttöön yhteisen rahan *perustamissopimuksen* mukaisesti. (On huomattava, että niiden jäsenvaltioiden kansallisilla keskuspankeilla, jotka eivät ole ottaneet käyttöön yhteistä rahaa perustamissopimuksen mukaisesti, säilyy kansallisen lain mukainen rahapoliittinen toimivalta, eivätkä ne siis osallistu EKPJ:n rahapolitiikan harjoittamiseen.)

Hienosäätöoperaatio (fine-tuning operation): Keskuspankin satunnaisesti toteuttama *avomarkkinaoperaatio*, jonka pääasiallisena tarkoituksena on tasoittaa markkinoiden likviditeetin odottamattomia vaihteluja.

Hollantilainen huutokauppa (Dutch auction, single-rate auction): Katso *yksikorkoinen huutokauppa*.

Huutokaupamenettely (tender procedure): Menettely, jolla keskuspankki lisää tai vähentää markkinoiden likviditeettiä. Menettely perustuu *vastapuolilta* saatuihin keskenään kilpaileviin tarjouksiin. Kilpailukyysisimmät tarjoukset hyväksytään ensin, kunnes koko se likviditeettimäärä, jonka keskuspankki halusi lisätä tai vähentää, on käytetty.

ISIN-koodi (International Securities Identification Number, ISIN): Rahoitusmarkkinoilla liikkeen lasketuille arvopapereille annettu kansainvälinen koodi.

Jälkikäteen määrätty korko (post-fixed coupon): *Vaihtuvakorkoisen instrumentin* korko, joka määräytyy sen mukaan, mikä käytetyn viiteindeksin arvo on tietyssä päivänä (tiettyinä päivinä) koron kertymisaikana.

Jäsenvaltio (Member State): Tässä asiakirjassa Euroopan unionin jäsenvaltio, joka on ottanut käyttöön yhteisen rahan *perustamissopimuksen* mukaisesti.

Kahdenvälinen kauppa (bilateral procedure): Menettely, jossa keskuspankki käy kauppaa suoraan ainoastaan yhden tai muutaman *vastapuolen* kanssa soveltamatta huutokaupamenettelyä. Kahdenvälisiin kauppoihin kuuluvat myös pörssin tai välittäjien välityksellä tehtävät kaupat.

Kakkoslistan arvopaperi (tier two asset): Jälkimarkkinakelpoinen tai ei-jälkimarkkinakelpoinen arvopaperi, jonka erityiset kelpoisuusvaatimukset määrää *kansallinen keskuspankki* EKP:n ohjeiden mukaisesti.

Kansallinen keskuspankki (national central bank, NCB): Tässä asiakirjassa sellaisen EU:n *jäsenvaltion* keskuspankki, joka on ottanut käyttöön yhteisen rahan *perustamissopimuksen* mukaisesti.

Kaupantekopäivä (T) (trade date, T): Päivä, jona kauppa (eli kahden *vastapuolen* välinen sopimus rahoitustransaktiosta) tehdään. Kaupantekopäivä voi olla sama kuin transaktion maksun *suorituspäivä* (suoritus saman päivän arvolla) tai edeltää arvopäivää tietyllä pankkipäivien määrällä (maksun suorituspäivä on T + suoritusviive).

Keskiarvoistaminen (averaging provision): Järjestely, joka tekee *vastapuolille* mahdolliseksi täyttää *varantovelvoitteensa pitoajanjaksona* keskimääräisten *varantotalletustensa* perusteella. Keskiarvoistaminen edistää osaltaan rahamarkkinakorkojen vakautta kannustamalla laitoksia tasoittamaan likviditeetin tilapäisten vaihtelujen vaikutuksia. *EKPJ:n* vähimmäisvarantojärjestelmä sallii keskiarvoistamisen.

Kiinteäkorkoinen huutokauppa: Katso *määrähuutokauppa*.

Kiinteäkorkoinen instrumentti (fixed rate instrument): Rahoitusinstrumentti, jonka korko on kiinteä instrumentin koko juoksuajan.

Kirjeenvaihtajakeskuspankkimalli (correspondent central banking model, CCBM): *EKPJ:n* luoma malli, jonka tarkoituksena on tehdä *vastapuolille* mahdolliseksi käyttää toisessa maassa olevia arvopapereita kaupan kohteena. Kirjeenvaihtajakeskuspankkimallissa *kansalliset keskuspankit* toimivat omaisuudensäilyttäjinä toistensa puolesta. Tämä tarkoittaa, että kukin kansallinen keskuspankki pitää arvopaperitiliä kunkin muun kansallisen keskuspankin (sekä EKP:n) arvopapereiden hoitoa varten. EKPJ voi soveltaa erityisratkaisuja ei-jälkimarkkinakelpoisten arvopapereiden maidenväliseen käyttöön.

Kirjeenvaihtajapankkimenettely (correspondent banking): Menettely, jossa yksi pankki tarjoaa maksu- ja muita palveluja toiselle pankille. Kirjeenvaihtajapankit välittävät maksut usein keskinäisten tilien (ns. nostro- ja lorotilien) kautta, joihin voidaan liittää luottolimiitti. Kirjeenvaihtajapankkipalvelut ovat pääasiassa kansainvälisiä.

KKP-pankkipäivä (NCB business day): Sellainen päivä, jona tietyn *jäsenvaltion kansallinen keskuspankki* on avoinna *EKPJ:n* rahapoliittisten operaatioiden toteuttamista varten. Joissakin jäsenvaltioissa kansallisen keskuspankin haarakonttorit voivat olla kiinni joinakin KKP-pankkipäivinä paikallisten tai alueellisten arkipyhien tai vapaapäivien takia. Tällaisissa tapauksissa kyseisen kansallisen keskuspankin on tiedotettava etukäteen *vastapuolille* järjestelyistä, joita tullaan soveltamaan näitä haarakonttoreita koskevissa transaktioissa.

Konkurssiriski (solvency risk): Riski, että syntyy tappiota raha- ja pääomamarkkinainstrumenttien liikkeeseenlaskijan konkurssin tai *vastapuolen* maksukyvyttömyyden johdosta.

Korkohuutokauppa (variable-rate tender): *Huutokauppamenettely*, jossa *vastapuolet* tarjoavat sekä sen rahamäärän, josta ne haluavat tehdä kaupan keskuspankin kanssa, että rahamäärälle haluamansa koron.

Koronlaskukäytäntö (day-count convention): Käytäntö, jota noudattaen määrätään luottokorvoja laskettaessa huomioon otettava päivien määrä. *EKPJ:n* rahapoliittisissa operaatioissa sovelletaan koronlaskukäytäntöä *todelliset päivät / 360*.

Korvamerkintäjärjestelmä (earmarking system): Keskuspankin vakuushallinnassa käytettävä järjestelmä, jossa luottoa myönnetään kutakin yksittäistä transaktiota varten korvamerkittyjä vakuuksia vastaan.

Kynnyspiste (trigger point): Myönnetyn luoton arvon ennalta määrätty taso, jonka saavuttaminen laukaisee *vakuuksien muutospyynnön*.

Käänteisoperaatio (reverse transaction): Operaatio, jolla keskuspankki ostaa tai myy arvopapereita *takaisinostosopimuksen* perusteella, tai keskuspankin luotto-operaatio vakuutta vastaan.

Könttösummavähennys (lump-sum allowance): Kiinteä määrä, jonka laitos saa vähentää, kun lasketaan sen *varantovelvoitetta* EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmässä.

Liikkeeseenlaskija (issuer): Yhteisö, joka on maksuvelvollinen arvopaperiin tai muuhun rahan taikka pääomamarkkinainstrumenttiin nähden.

Lopullinen siirto (final transfer): Peruuttamaton ja ehdoton siirto, joka täyttää siirtovelvoitteen.

Luottolaitos (credit institution): Tässä asiakirjassa ensimmäisen pankkidirektiivin (77/780/ETY) artiklassa I olevan määritelmän mukainen laitos eli "yritys, joka liiketoimintanaan vastaanottaa yleisöltä talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja ja myöntää luottoja omaan lukuunsa".

Maksun suorituspäivä (settlement date): Päivä, jona transaktioon liittyvä maksu suoritetaan. Suoritus voi tapahtua kaupantekopäivänä (suoritus saman päivän arvolla) tai yhden taikka useamman päivän kuluttua kaupanteosta (suorituspäivä on *kaupantekopäivä* T + suoritusviive).

Maksuvalmiusjärjestelmä (standing facility): Keskuspankin järjestelmä, jota *vastapuolet* voivat käyttää omasta aloitteestaan. *EKPJ* tarjoaa käyttöön kaksi yön yli -maksuvalmiusjärjestelyä: *maksuvalmiusluoton* ja *talletusmahdollisuuden*.

Maksuvalmiusluotto (marginal lending facility): Osa *EKPJ:n maksuvalmiusjärjestelmää*, jossa *vastapuolet* voivat saada yön yli -luottoa etukäteen vahvistetulla korolla.

Marginaalikorko (marginal interest rate): Huutokaupassa viimeiseksi hyväksytyyn tarjouksen korko.

Marginaalishwap-piste (marginal swap point quotation): Huutokaupassa viimeiseksi hyväksytyyn tarjouksen *swap-piste*.

Markkina-arvon aliarvostus (valuation haircut): *Käänteisoperaatioiden* kohteena oleviin arvopapereihin sovellettava riskienhallintatoimi, jossa keskuspankki laskee kaupan kohteena olevien arvopaperien arvoksi arvopaperin markkina-arvon vähennettynä tietyllä prosentilla (aliarvostus). *EKPJ* soveltaa markkina-arvon aliarvostuksia, jotka on eriytetty yksittäisten arvopapereiden ominaisuuksien, kuten jäljellä olevan maturiteetin mukaan.

Monikorkoinen huutokauppa (multiple-rate auction, American auction): Huutokauppa, jossa toteutushinta (tai hinta/*swap-piste*) on sama kuin kussakin yksittäisessä tarjouksessa tarjottu korko.

Määräaikaistalletusten kerääminen (collection of fixed-term deposits): Rahapolitiikan väline, jota *EKPJ* voi käyttää vähentääkseen markkinoiden likviditeettiä hienosäätöoperaation. *EKPJ* maksaa korkoa *vastapuolten* määräaikaisille talletuksille, jotka tehdään *kansallisissa keskuspankeissa* oleville tileille.

Määrähuutokauppa, kiinteäkorkoinen huutokauppa (fixed rate tender, volume tender): Huutokauppamenettely, jossa keskuspankki määrää koron etukäteen ja osallistuvat *vastapuolet* tekevät tarjouksen rahamäärästä, jonka ne haluavat tällä korolla.

Nollakorkoinen joukkovelkakirja (zero coupon bond): Arvopaperi, josta maksetaan tuottoa vain yhden kerran koko juoksuajalta. Tässä asiakirjassa nollakorkoisiksi joukkovelkakirjoiksi luetaan diskontattuina liikkeeseen lasketut arvopaperit sekä arvopaperit, jotka tuottavat yhden korkomaksun juoksuajan päättyessä. Eräs erityinen nollakorkoinen joukkovelkakirja on *strip*.

Omaisuuksensäilyttäjä (custodian): Yhteisö, joka säilyttää ja hoitaa arvopapereita ja muita raha- ja pääomamarkkinainstrumentteja muiden puolesta.

Omaisuuksensäilytystili (safe custody account): Keskuspankin pitämä arvopaperitili, jolle *luottolaitokset* voivat tallettaa keskuspankin operaatioiden vakuudeksi kelpaavia arvopapereita.

Osakkeiden hintariski (equity price risk): Osakkeiden hintojen muutoksista johtuva tappioriski. *EKPJ:n* rahapoliittisiin operaatioihin liittyy osakkeiden hintariski siltä osin kuin osakkeet hyväksytään *kakkoslistan arvopapereiksi*.

Ostohinta (purchase price): Hinta, jolla myyjä myy tai jolla tämän on määrä myydä arvopaperit ostajalle.

Ostopäivä (purchase date): Päivä, jona myyjä tosiasiallisesti myy arvopaperit ostajalle.

Perusrahoitusoperaatio (main refinancing operation): Säännöllinen *avomarkkinaoperaatio*, jonka *EKPJ* toteuttaa *käänteisoperaationa*. Perusrahoitusoperaatiot toteutetaan viikoittaisina *vakiohuutokauppoina*, ja niissä sovellettava maturiteetti on kaksi viikkoa.

Perustamissopimus (the Treaty): Euroopan yhteisön perustamissopimus (EY:n perustamissopimus). Sopimuksella tarkoitetaan alkuperäistä Euroopan talousyhteisön perustamissopimusta (Rooman sopimukset) sellaisena kuin se on muutettuna Maastrichtissa 7.2.1992 allekirjoitetulla sopimuksella Euroopan unionista.

Pikahuutokauppa (quick tender): *Huutokauppamenettely*, jota *EKPJ* noudattaa pääasiassa *hienosäätöoperaatioissaan* pyrkiessään vaikuttamaan nopeasti markkinoiden likviditeettitilanteeseen. Pikahuutokaupat käydään tunnin kuluessa, ja niihin osallistuvien *vastapuolten* määrä on rajoitettu.

Pitempiaikainen rahoitusoperaatio (longer-term refinancing operation): Säännöllinen *avomarkkinaoperaatio*, jonka *EKPJ* toteuttaa *käänteisoperaationa*. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan kuukausittaisina *vakiohuutokauppoina*, ja niissä sovellettava maturiteetti on kolme kuukautta.

Pitoajanjakso (maintenance period): Ajanjakso, jolta *varantovelvoitteiden* täyttäminen lasketaan. *EKPJ:n* vähimmäisvarantojen pitoajanjakso on yksi kuukausi laskettuna määrätystä päivästä kunakin kuukautena (pitoajanjakso voi esimerkiksi alkaa kunkin kuukauden 24. kalenteripäivänä ja päättyä seuraavan kuukauden 23. kalenteripäivänä).

Päivän lopetus (end-of-day): Se pankkipäivän ajankohta (*TARGET-järjestelmän* sulkemisen jälkeen), jona TARGET-järjestelmässä käsitellyt maksut suoritetaan lopullisesti tuon päivän osalta.

Päivänsisäinen luotto (intraday credit): Luotto, joka myönnetään yhtä pankkipäivää lyhyemmäksi ajaksi ja maksetaan takaisin samana päivänä. *EKPJ* myöntää päivänsisäistä luottoa (vakuuskelpoisten arvopaperien perusteella) asianmukaiset ehdot täyttävälle *vastapuolille* maksujärjestelmiin liittyviin tarkoituksiin.

Rahalaitos (Monetary Financial Institution): *Luottolaitos* tai muu rahoituslaitos, joka ottaa vastaan talletuksia ja/tai näiden läheisiä vastineita yleisöltä ja myöntää luottoja ja/tai tekee arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä).

Rakenteellinen operaatio (structural operation): *Avomarkkinaoperaatio*, jonka *EKPJ* toteuttaa pääasiassa säädelläkseen rahoitussektorin rakenteellista maksuvalmiusasemaa *EKPJ*:hin nähden.

Repo-operaatio (repo operation): Likviditeettiä lisäävä *takaisinostosopimukseen* perustuva *käänteisoperaatio*. Tämä on repo-sanan keskuspankkikieleen vakiintunut merkitys.

RTGS-järjestelmä (reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä) (RTGS [real-time gross settlement system]): Maksujärjestelmä, jossa maksumääräykset käsitellään ja maksut suoritetaan (nettouttamatta) toimeksianto kerrallaan reaaliaikaisesti (jatkuvasti). Katso myös *TARGET-järjestelmä*.

Sammiojärjestelmä (pooling system): Keskuspankin vakuushallinnan järjestelmä, jossa *vastapuolet* varaavat riittävän määrän arvopapereita (sammion) keskuspankin kanssa suorittamiensa transaktioiden vakuudeksi. Toisin kuin *korvamerkintäjärjestelmässä* arvopapereita ei sammiojärjestelmässä korvamerkitä yksittäisiä transaktioita varten.

Selvitystili (settlement account): Tili, joka kansalliseen *RTGS-järjestelmään* suoraan osallistuvalla osapuolella on keskuspankissa maksujen käsittelyä varten.

Strip (strip, separate trading of interest and principal): *Nollakorkoinen joukkovelkakirja*, joka on luotu, jotta jonkin arvopaperin tiettyihin kassavirtoihin liittyvät saamiset ja saman instrumentin pääoma voitaisiin myydä erikseen.

Suora kauppa (outright transaction): Kauppa, jolla keskuspankki ostaa tai myy arvopapereita suoraan markkinoilla (avista- tai termiinkauppana).

Swap-piste (swap point): Termiinkaupan valuuttakurssin ja avistakaupan valuuttakurssin ero *valuuttaswapissa*.

Säilyttäjä (depository): Yhteisö, jonka ensisijaisena tehtävänä on säilyttää arvopapereita joko fyysisesti tai elektronisesti ja pitää rekisteriä niiden omistuksesta.

Takaisinostohinta (repurchase price): Hinta, jolla ostaja sitoutuu myymään arvopaperit takaisin myyjälle *takaisinostosopimukseen* perustuvassa kaupassa. Takaisinostohinta on *ostohinta* lisättynä hinnanerolla, joka vastaa myönnetylle luotolle maksettavaa korkoa operaatioissa sovellettavan maturiteetin ajalta.

Takaisinostopäivä (repurchase date): Päivä, jona ostajan on sitoumuksensa mukaisesti myytävä arvopaperit takaisin myyjälle *takaisinostosopimukseen* perustuvassa kaupassa.

Takaisinostosopimus (repurchase agreement): Järjestely, jossa arvopapereita myytäessä myyjälle syntyy oikeus ja velvollisuus ostaa arvopaperit takaisin tiettyyn hintaan tiettyinä myöhempänä ajankohtana tai vaadittaessa. Takaisinostosopimus vastaa lainanottoa vakuutta vastaan, paitsi että arvopaperien omistus siirtyy pois myyjältä. *EKPJ:n käänteisoperaatioissa* käytetään takaisinostosopimuksia, joiden maturiteetti on kiinteä.

Talletusmahdollisuus (deposit facility): Osa *EKPJ:n maksuvalmiusjärjestelmää*, jossa *vastapuolet* voivat tehdä yön yli -talletuksia etukäteen vahvistetulla korolla.

TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system): Maksujärjestelmä, johon kuuluu yksi *RTGS-järjestelmä* kustakin sellaisesta *jäsenvaltiosta*, joka osallistuu *euroalueeseen* talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alussa. Kunkin maan RTGS-järjestelmä on yhteydessä muiden maiden järjestelmiin kytkentäverkoston kautta, jotta maksut voitaisiin siirtää saman päivän aikana maasta toiseen koko euroalueella. Myös euroalueen ulkopuolelle jäävien EU:n jäsenvaltioiden RTGS-järjestelmiä voidaan kytkeä TARGET-järjestelmään, jos ne pystyvät käsittelemään euromääräisiä tapahtumia.

Tarjouksen yläraja (maximum bid limit): Suurimmalle hyväksyttävälle yksittäisen *vastapuolen* tekemälle tarjoukselle asetettu raja huutokauppaoperaatioissa. *EKPJ* voi asettaa tarjouksille ylärajan, jotta yksittäiset vastapuolet eivät tekisi suhteettoman suuria tarjouksia.

Tilikirjausjärjestelmä (book-entry system): Tilinpitojärjestelmä, joka mahdollistaa saamisten (esimerkiksi arvopaperien ja muiden raha- ja pääomamarkkinainstrumenttien) siirron siirtämättä fyysisesti asiakirjoja tai todistuksia. Katso myös *arvo-osuuksiksi muuttaminen*.

Todelliset päivät / 360 (actual/360): Luottokorkojen laskennassa sovellettava *koronlaskukäytäntö*, jossa korko lasketaan niiltä todellisilta kalenteripäiviltä, joiden ajaksi luotto on myönnetty. Jakajana käytetään aina 360:tä. Tätä koronlaskukäytäntöä sovelletaan *EKPJ:n* rahapolitiisissa operaatioissa.

Toimitus maksua vastaan -järjestelmä (delivery-versus-payment system, DVP): Vaihto arvoa vastaan -suoritusjärjestelmän menettely, jolla varmistetaan, että yksi varallisuusesine *siirretään lopullisesti*, jos ja vain jos yksi tai useampi toinen varallisuusesine siirretään lopullisesti.

Vaihtelumarginaali (marking-to-market, variation margin): *EKPJ* vaatii tietyn marginaalin säilyttämistä koko operaation ajan likviditeettiä lisäävien *käänteisoperaatioiden* kohteena oleville arvopapereille. Tämä merkitsee sitä, että jos kaupan kohteena olevien arvopaperien säännöllisesti mitattava markkina-arvo laskee alle tietyn tason, *vastapuolten* on toimitettava lisää arvopapereita (tai käteisvaroja). Jos kaupan kohteena olevien arvopaperien markkina-arvo vastaavasti niitä uudelleen arvostettaessa ylittää vastapuolen velan määrän lisättyinä vaihtelumarginaalin määrällä, keskuspankki palauttaa ylimääräiset arvopaperit (tai käteisvarat) vastapuolelle.

Vaihtuvakorkoinen instrumentti (floating rate instrument): Rahoitusinstrumentti, jonka korkoa tarkistetaan määräajoin jonkin viiteindeksin mukaiseksi, jotta se vastaisi muuttuneita lyhyitä tai keskipitkiä markkinakorkoja. Vaihtuvakorkoisilla instrumenteilla on joko *etukäteen määrätty korko* tai *jälkikäteen määrätty korko*.

Vakiohuutokauppa (standard tender): *Huutokauppa-menettely*, jota *EKPJ* noudattaa säännöllisissä *avomarkkinaoperaatioissaan*. Vakiohuutokaupat käydään 24 tunnin kuluessa. Kaikilla yleiset kelpoisuusvaatimukset täyttävillä *vastapuolilla* on oikeus tehdä tarjouksia vakiohuutokaupoissa.

Vakuuksien muutospyyntö (margin call): *Vaihtelumarginaaliin* liittyvä menettely, jossa keskuspankit voivat vaatia *vastapuolta* toimittamaan lisää arvopapereita (tai käteisvaroja), jos kaupan kohteena olevien arvopaperien säännönmukaisesti mitattava arvo laskee alle tietyn tason. Jos kaupan kohteena olevien arvopaperien arvo vastaavasti niitä uudelleen arvostettaessa ylittää vastapuolen velan ja vaihtelumarginaalin yhteismäärän, keskuspankki palauttaa ylimääräiset arvopaperit (tai käteisvarat) vastapuolelle.

Valuuttaswap (foreign exchange swap): Samanaikainen avista- ja termiinkauppa kahden eri valuutan välillä. **EKPJ** toteuttaa rahapoliittisia avomarkkinaoperaatioita valuuttaswapeina, joissa **kansalliset keskuspankit** (tai EKP) ostavat (tai myyvät) euroa avistakaupoin jotakin ulkomaan valuuttaa vastaan ja samanaikaisesti myyvät (tai ostavat) sitä takaisin termiinkaupoin.

Varantopohja (reserve base): Niiden tase-erien (erityisesti velkojen) summa, joiden perusteella lasketaan laitoksen **varantovelvoite**.

Varantotalletukset (reserve holdings): **Vastapuolten varantotileillä** olevat varat, joilla vastapuolet täyttävät **varantovelvoitteensa**.

Varantotili (reserve account): Keskuspankissa oleva tili, jolla pidetään **vastapuolen varantotalletuksia**. Varantotileinä voidaan käyttää **kansallisissa keskuspankeissa** olevia vastapuolten **selvitystilejä**.

Varantovelvoite (reserve requirement): Laitoksille asetettu vaatimus pitää vähimmäisvarantoja keskuspankissa. **EKPJ:n** vähimmäisvarantojärjestelmässä laitoksen varantovelvoite lasketaan kertomalla sen **varantopohjaan** sisältyvien tase-erien ryhmien summat kullekin ryhmälle määritellyllä **velvoiteprosentilla**. Lisäksi laitokset saavat tehdä **könttäsummavähennyksen** varantovelvoitteestaan.

Vastapuoli (counterparty): Rahoitustransaktion (esimerkiksi keskuspankin kanssa tehtävän transaktion) vastakkainen osapuoli.

Velvoiteprosentti (reserve ratio): Keskuspankin kullekin **varantopohjaan** sisältyvälle tase-erien ryhmälle määrittelämä suhdeluku. Näiden suhdelukujen perusteella lasketaan **varantovelvoitteet**.

Vähimmäismäärä (minimum allotment): Huutokauppaoperaatiossa **vastapuolille** myönnetty pienin määrä. **EKPJ** voi päättää jakaa jonkin tietyn vähimmäismäärän kullekin huutokaupan vastapuolelle.

Ykköslistan arvopaperi (tier one asset): Jälkimarkkinakelpoinen arvopaperi, joka täyttää tietyt yhdenmukaiset EKP:n määräämät **euroalueen** laajuiset kelpoisuusvaatimukset. Näitä ehtoja ovat muun muassa, että arvopaperin on oltava euromääräinen ja **ETA-maassa** sijaitsevan yhteisön liikkeeseen laskema (tai takaama) ja että sitä säilytetään jossakin euroalueen **kansallisessa keskuspankissa** tai **arvopaperikeskuksessa**.

Yksikorkoinen huutokauppa (hollantilainen huutokauppa) (single-rate auction, Dutch auction): Huutokauppa, jossa kaikkiin hyväksytyihin tarjouksiin sovellettava toteutushinta (tai hinta/**swap-piste**) on sama kuin **marginaalikorko**.

Liite 3

Valuuttainterventioiden ja rahapoliittisten valuuttaswapien vastapuolten valinta

Valuuttainterventioiden ja rahapoliittisten valuuttaswapien vastapuolten valinnassa noudatetaan yhdenmukaista menettelytapaa riippumatta siitä, millainen organisaatiomalli EKPJ:n valuuttaoperaatioita varten on valittu. Tämä menettelytapa ei poikkea merkittävästi olemassa olevista markkina käytännöistä, koska se perustuu kansallisten keskuspankkien nykyisin noudattamien parhaiden käytäntöjen yhdenmukaistamiseen. EKPJ:n valuuttainterventioiden vastapuolet valitaan pääasiassa kahdenlaisilla kriteereillä.

Ensisijaiset valintakriteerit perustuvat vakavaraisuuden periaatteeseen. Ensimmäinen vakavaraisuuskriteeri on luottokelpoisuus, jota arvioidaan yhdistämällä erilaisia menetelmiä (esimerkiksi yksityisten luokituslaitosten tekemiä luottokelpoisuusluokituksia sekä sisäisiä analyysejä oman pääoman riittävydestä ja muista indikaattoreista). Toisena kriteerinä on EKPJ:n vaatimus, että kaikki mahdolliset sen valuuttainterventioiden vastapuolet toimivat tunnustettujen valvontaviranomaisten valvonnassa, ja kolmantena kriteerinä on, että kaikkien EKPJ:n valuuttainterventioihin osallistuvien vastapuolten on täytettävä tiukat eettiset vaatimukset ja oltava hyvämaineisia.

Kun vastapuolten on arvioitu täyttävän vakavaraisuuden vähimmäisvaatimukset, niitä arvioidaan toissijaisilla, tehokkuuteen liittyvillä kriteereillä. Ensimmäinen tehokkuuskriteeri on vastapuolen kilpailukykyinen hinnoittelu ja kyky käsitellä suuria volyymejä myös epävakaissa markkinaoloissa. Muita tehokkuuskriteereitä ovat mm. vastapuolten tuottaman informaation laatu ja laajuus.

Mahdollisten valuuttainterventioihin osallistuvien vastapuolten joukko tulee olemaan tarpeeksi laaja ja monipuolinen, jotta voidaan taata interventioiden toteuttamisessa tarvittava joustavuus ja jotta EKPJ voi valita erilaisten interventiokanavien välillä. Jotta EKPJ voisi intervenoida tehokkaasti eri alueilla ja eri aikavyöhykkeillä, se voi käyttää missä tahansa kansainvälisessä rahoituskeskuksessa olevia vastapuolia. Käytännössä on kuitenkin ilmeistä, että merkittävä osa vastapuolista sijaitsee euroalueella. Rahapoliittisissa valuuttaswapeissa käytetään vain euroalueella olevia vastapuolia.

Rahapoliittisia valuuttaswapeja toteuttaessaan kansalliset keskuspankit saattavat hallita yksittäisiin vastapuoliin liittyviä luottoriskejä limiitteihin perustuvalla järjestelmällä.

Liite 4

Euroopan keskuspankin raha- ja pankkitilastointiin liittyvä tiedonkeruu

1 Johdanto

Euroopan keskuspankki (EKP) antoi 7.7.1998 Euroopan unionin neuvostolle suosituksensa neuvoston asetukseksi (EY) EKP:n valtuuksista kerätä tilastotietoja. Asetuksessa määritellään, ketkä luonnolliset ja oikeushenkilöt ovat velvollisia antamaan tietoja (ns. tiedonantajien perusjoukko), sekä annetaan luottamuksellisuutta ja täytäntöönpanoa koskevat määräykset Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä "EKP:n/EKP:n perussääntö") artiklan 5.4 mukaisesti. Lisäksi asetus oikeuttaa EKP:n käyttämään sääntelyvaltuuksiaan

- varsinaisen tiedonantajien perusjoukon määrittelemiseksi
- EKP:n tilastovaatimusten määrittelemiseksi ja niiden täytäntöönpanemiseksi euroalueeseen osallistuvien jäsenvaltioiden varsinaisessa tiedonantajien joukossa
- niiden tapausten määrittelemiseksi, joissa EKP ja kansalliset keskuspankit voivat käyttää oikeuttaan tarkistaa tilastotietoja tai toimittaa pakollisen tilastotietojen keruun.

2 Yleistä

Rahalaitossektorin konsolidoitua tasetta koskevan EKP:n asetuksen tarkoituksena on antaa EKP:lle ja EKP:n/EKP:n perussäännön artiklan 5.2 mukaisesti myös kansallisille keskuspankeille – jotka toteuttavat käytännön työn mahdollisimman pitkälle – edellytykset kerätä tilastomateriaali, jota tarvitaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) tehtävien suorittamiseksi ja erityisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (jäljempänä "perustamissopimus") artiklan 105 kohdan 2 luetelmakohdassa 1

mainitun yhteisön rahapolitiikan määrittelemiseksi ja toteuttamiseksi. EKP:n asetuksen mukaisesti kerättävien tilastotietojen avulla laaditaan rahalaitossektorin konsolidoitu tase, jonka päätarkoituksena on antaa EKP:lle kattava tilastollinen kuva rahatalouden kehityksestä euroalueen jäsenvaltioissa (joita tarkastellaan yhtenä talousalueena) sijaitsevien rahalaitosten yhteenlaskettujen saamisten ja velkojen pohjalta.

Tilastointia silmällä pitäen rahalaitossektorin konsolidoituun taseeseen liittyvät EKP:n raportointivaatimukset perustuvat kolmeen keskeiseen näkökohtaan.

Ensinnäkin EKP:n on saatava vertailukelpoisia, luotettavia ja ajantasaisia tilastotietoja, jotka kerätään koko euroalueella sovellettavien yhdenmukaisten sääntöjen mukaisesti. Vaikka kansalliset keskuspankit keräävät nämä tilastotiedot hajautetusti EKP:n/EKP:n perussäännön artiklojen 5.1 ja 5.2 mukaisesti ja vaikka niitä kerätään tarvittavassa määrin yhdessä muiden Euroopan yhteisön tai kansallisiin tarkoituksiin kerättävien tilastojen kanssa, tietojen tulee olla riittävän yhdenmukaisia ja noudattaa tilastoinnin vähimmäisvaatimuksia, jotta saataisiin aikaan luotettava tilastopohja yhteisen rahapolitiikan määrittelemiseksi ja harjoittamiseksi.

Toiseksi EKP:n asetuksessa määriteltyjen raportointivaatimusten täytyy olla avoimuuden ja oikeusvarmuuden periaatteiden mukaisia, sillä asetus tulee olemaan kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä tullaan soveltamaan sellaisenaan koko euroalueella. Asetuksesta seuraa suoria velvoitteita luonnollisille ja oikeushenkilöille, joille EKP voi määrätä seuraamuksia, jos ne eivät täytä EKP:n tilastointiin liittyviä raportointivaatimuksia (ks. suositus neuvoston asetukseksi (EY) EKP:n valtuuksista kerätä tilastotietoja, artikla 7). Raportointivaatimukset määritellään tämän vuoksi selvästi, ja tapauksissa,

joissa EKP voi käyttää harkintavaltaa tarkistaessaan tilastotietoja tai toimittaessaan tilastotietojen pakollisen keruun, se noudattaa harkintavallan käytössä selkeitä periaatteita.

Kolmanneksi EKP pyrkii saamaan raportoinnista tiedonantajille koituvan rasitteen mahdollisimman pieneksi (ks. suositus neuvoston asetukseksi (EY) EKP:n valtuuksista kerätä tilastotietoja, artikla 3, kohta a). Tilastotietoja, joita kansalliset keskuspankit keräävät tämän asetuksen perusteella, tullaan sen vuoksi käyttämään myös varantopohjan laskemiseksi EKP:n (tulevan) vähimmäisvarantoja koskevan asetuksen mukaisesti.

Esitystavasta johtuvista syistä asetuksen artikloissa määritellään vain pääpiirteittäin varsinainen tiedonantajien perusjoukko, sen raportointivaatimukset sekä periaatteet, joiden mukaan EKP ja kansalliset keskuspankit tulevat yleensä käyttämään valtuuksiaan tilastotietojen tarkastamiseksi tai niiden pakollisen keruun toimittamiseksi. Liitteissä 4.1–4.4 on tarkemmat kuvaukset tilastotiedoista, joita on annettava EKP:n tilastovaatimusten ja vähimmäisvaatimusten täyttämiseksi. Esitystapa on sama kuin neuvoston asetuksessa (EY) Euroopan kansantalouden tilinpidon ja aluetilinpidon järjestelmä 1995.

3 Varsinainen tiedonantajien joukko: tilastoinnissa käytettävä rahalaitosten luettelo

Rahalaitoksia ovat kotimaassa olevat luottolaitokset, siten kuin ne on määritelty yhteisön oikeudessa, ja kaikki muut kotimaassa olevat rahoituslaitokset, jotka ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä). EKP laatii luettelon tämän määritelmän mukaisista laitoksista liitteessä

4.1 esitettyjen luokitteluperiaatteiden mukaan, ja ylläpitää sitä. Toimivalta laatia ja ylläpitää tätä tilastoinnissa käytettävää rahalaitosten luetteloa on EKP:n johtokunnalla. Varsinaisen tiedonantajien joukon muodostavat euroalueella olevat rahalaitokset.

Kansallisilla keskuspankeilla on oikeus myöntää pienille rahalaitoksille poikkeuksia raportointivaatimuksista. Konsolidoidussa kuukausitaseessa mukana olevien rahalaitosten osuuden on kuitenkin tässäkin tapauksessa oltava vähintään 95 % kunkin euroalueeseen osallistuvan jäsenvaltion kaikkien rahalaitosten yhteenlasketusta taseesta. Näiden poikkeusten avulla kansalliset keskuspankit voivat helpottaa kaikkein pienimpien rahalaitosten raportointivaatimuksia (ns. "cutting off the tail").

4 Tilastoihin liittyvät raportointivaatimukset

Konsolidoidun taseen laatimiseksi varsinaisen tiedonantajien joukon on toimitettava taseeseen perustuvat tilastotiedot kuukausittain. Lisätietoja tarvitaan lisäksi neljännesvuosittain. Raportoitavat tilastotiedot on selostettu tarkemmin liitteessä 4.1.

Kansalliset keskuspankit keräävät tilastotiedot ja määrittelevät niiden toimittamisessa sovellettavat menettelyt. Asetus ei estä kansallisia keskuspankkeja keräämästä varsinaiselta tiedonantajien joukolta EKP:n raportointivaatimusten täyttämiseksi tarvittavia tilastotietoja osana laajempaa tilastotiedonkeruuta, jonka kansalliset keskuspankit luovat hoitaakseen omalla vastuullaan olevan tiedonkeruun Euroopan yhteisön tai kansallisen lainsäädännön tai vakiintuneen käytännön mukaisesti ja joka palvelee muita tilastointitarkoituksia. Tämä menettelytapa ei saa kuitenkaan estää asetuksessa määriteltyjen tilastovaatimusten täyttämistä. Erityistapauksissa EKP voi käyttää tällaisia muihin tarkoituksiin kerättyjä tilastotietoja omien vaatimustensa täyttämiseksi.

Jos kansallinen keskuspankki myöntää pienelle laitokselle edellä mainitun poikkeuksen raportointivaatimuksista, laitokseen tullaan soveltamaan vain niitä suppeampia raportointivaatimuksia (mm. tietojen toimittaminen vain neljännesvuosittain), jotka ovat välttämättömiä vähimmäisvarantojärjestelmää varten ja jotka määritellään liitteessä 4.2. Muita tällaisia pieniä rahalaitoksia kuin luottolaitoksia koskevat vaatimukset on selostettu liitteessä 4.3. Pienet rahalaitokset, jotka ovat saaneet poikkeuksen raportointivaatimuksista, voivat kuitenkin halutessaan täyttää ne täysimääräisesti.

5 EKP:n vähimmäisvarantoja koskevaan asetukseen perustuva tilastotietojen käyttö

Jotta tietojen antamisesta aiheutuva rasite saataisiin mahdollisimman pieneksi ja vältettäisiin päällekkäisyyksiä tilastotietojen keruussa, rahalaitosten tämän asetuksen mukaisesti ilmoittamia taseeseen perustuvia tilastotietoja käytetään myös varantopohjan laskemiseksi neuvoston (tulevan) vähimmäisvarantoja koskevan asetuksen (EY) mukaisesti.

6 Tilastotietojen tarkastus ja pakollinen keruu

EKP itse sekä kansalliset keskuspankit tulevat yleensä käyttämään valtuuksiaan tarkastaa tilastotietoja ja toimittaa niiden pakollinen keruu silloin, kun tietojen toimittamista, tarkkuutta, käsitteellistä vastaavuutta ja tarkistuksia koskevia vähimmäisvaatimuksia ei ole noudatettu. Nämä vähimmäisvaatimukset on selostettu liitteessä 4.4.

7 Jäsenvaltiot, jotka eivät osallistu euroalueeseen

Koska artiklan 34.1 mukaisesta asetuksesta ei johdu mitään oikeuksia tai velvoitteita jäsenvaltioille, joita koskee poikkeus (EKP:n/EKP:n perussäännön artikla 43.1), tai Tanskalle (eräistä Tanskaa koskevista määräyksistä tehdyn pöytäkirjan n:o 12 artikla 2), eikä sitä tulla soveltamaan Isoon-Britanniaan (Isoa-Britanniaa koskevan pöytäkirjan artikla 8), tätä asetusta sovelletaan vain euroalueeseen osallistuviin jäsenvaltioihin.

Tästä huolimatta kaikissa EU:n jäsenvaltioissa tullaan soveltamaan EKP:n/EKP:n perussäännön artiklaa 5, joka koskee EKP:n ja kansallisten keskuspankkien toimivaltaa tilastoinnin alalla, sekä tulevaa neuvoston asetusta (EY) EKP:n valtuuksista kerätä tilastotietoja. Tämä sekä perustamissopimuksen artikla 5 tarkoittavat myös sitä, että niiden jäsenvaltioiden, jotka eivät osallistu euroalueeseen, on suunniteltava ja toimeenpantava kansallisella tasolla kaikki asianmukaisiksi katsomansa toimenpiteet EKP:n tilastovaatimusten edellyttämän tiedonkeruun järjestämiseksi ja saatava tilastointiin liittyvät valmistelunsa ajoissa valmiiksi tullakseen euroalueen jäseniksi. Tämä velvoite on tuotu selvästi esiin neuvoston asetuksessa (EY) Euroopan keskuspankin valtuuksista kerätä tilastotietoja (artikla 4 ja perustelukappale 17). Selvyiden vuoksi tämä erityisvaatimus on toistettu tämän EKP:n asetusluonnoksen perustelukappaleissa.

Liite 4.1

Tilastovaatimukset

OSA I Vaatimusten kuvaus

1. Vaatimuksena on tuottaa säännöllisesti euroalueen (joka käsitetään yhdeksi talousalueeksi) rahaa luovaan sektoriin kuuluvien rahoituksen välittäjien konsolidoitu tase, joka on asianmukaisesti eritelty ja perustuu kattavaan ja homogeeniseen rahatalouden sektoriin ja tiedonantajien joukkoon.

2. Euroalueella sovellettava tilastointijärjestelmä rahalaitossektorin konsolidoidun taseen laatimiseksi koostuu näin ollen seuraavasta kahdesta elementistä:

- tilastoinnissa käytettävä rahalaitosten luettelo
- erittely tilastotiedoista, joita näiden rahalaitosten on toimitettava kuukausittain ja neljännesvuosittain.

3. Kansalliset keskuspankit keräävät tilastotiedot rahalaitoksilta noudattaen kansallisia menettelyjä, jotka pohjautuvat tässä liitteessä selostettuihin yhdenmukaistettuihin määritelmiin ja luokitteluihin.

1 Rahalaitokset

4. Euroopan keskuspankki (EKP) laatii jäljempänä selostettujen luokitteluperiaatteiden mukaisen tilastoinnissa käytettävän rahalaitosten luettelon ja päivittää sitä säännöllisin väliajoin. Yksi tärkeä näkökohta tässä tehtävässä ovat rahoitusalan innovaatiot, jotka ovat osittain seurausta yhteismarkkinoiden kehittymisestä ja siirtymisestä rahaliittoon; nämä molemmat vaikuttavat rahoitusinstrumenttien ominaisuuksiin ja saavat rahoituslaitokset suuntaamaan uudelleen liiketoimintojaan. Seuranta- ja tarkistusmenettelyin voidaan varmistua siitä, että rahalaitosten luettelo pysyy mahdollisimman ajantasaisena, tarkkana ja mahdolli-

simman homogeenisena sekä riittävän vaakaana tilastointia silmällä pitäen. Tilastoinnissa käytettävässä rahalaitosten luettelossa on tiedot siitä, kuuluuko kukin laitos juridisesti vähimmäisvarantojärjestelmän piiriin vai ei.

5. Rahalaitoksia ovat kotimaassa olevat luottolaitokset, siten kuin ne on määritelty yhteisön oikeudessa, ja kaikki muut kotimaassa olevat rahoituslaitokset, jotka ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä).

6. Näin ollen rahalaitossektoriin kuuluu keskuspankkien lisäksi kaksi laajaa kotimaassa olevien rahoituslaitosten ryhmää. Ne ovat yhteisön oikeudessa määritellyt luottolaitokset ("yritys, joka liiketoimintanaan ottaa vastaan yleisöltä talletuksia tai muita takaisin maksettavia varoja [mukaan lukien pankkien joukkovelkakirjojen myynti yleisölle] ja myöntää luottoja omaan lukuunsa")¹ ja muut rahalaitokset eli muut kotimaassa olevat rahoituslaitokset, jotka riippumatta liiketoimintansa luonteesta ovat edellisessä kohdassa olevan määritelmän mukaisia. Luokiteltaessa rahoituslaitoksia rahalaitoksiksi ratkaiseva tekijä on se, missä määrin näiden laitosten liikkeeseen laskemien instrumenttien voidaan katsoa vastaavan luottolaitoksiin tehtyjä talletuksia, sikäli kuin laitokset muilta osin täyttävät rahalaitoksen määritelmän.

7. Missä määrin muiden rahoituksenvälittäjien kuin luottolaitosten liikkeeseen laskemat rahoitusinstrumentit vastaavat talle-

¹ Pankkidirektiivit (12.12.1977 annettu 77/780/ETY ja 30.12.1989 annettu 89/646/ETY), joihin sisältyvät "poikkeusluvan saaneet luottolaitokset" (eli ensimmäisessä pankkidirektiivissä nimetyt luottolaitokset, joita tuo direktiivi ei koske).

tuksia, arvioidaan instrumenttien likvidiyden mukaan. Likvidiyteen vaikuttavia tekijöitä ovat siirtokelpoisuus, vaihdettavuus, sijoituksen varmuus ja jälkimarkkinakelpoisuus sekä joissakin tapauksissa maturiteetti.

8. Edellisessä kohdassa tarkoitettua vastaavuutta talletusten kanssa arvioidaan siis seuraavien ominaisuuksien avulla:

- Siirtokelpoisuus tarkoittaa mahdollisuutta siirtää rahoitusinstrumenttiin sijoitetut varat käyttämällä jotakin maksuvälinettä, kuten esimerkiksi sekkejä, tilisiirtoa, suoraveloitusta tai vastaavia maksuvälineitä.
- Vaihdettavuus ilmentää mahdollisuutta vaihtaa rahoitusinstrumentti rahaksi tai siirtokelpoiksi talletuksiksi ottaen huomion vaihtamisesta aiheutuvat kustannukset; verotuksellisten etujen menettämistä vaihtamisen yhteydessä voidaan pitää jonkinlaisena sakkona, joka vähentää instrumentin likvidiyyttä.
- Varmuus tarkoittaa sitä, että etukäteen tiedetään tarkasti, paljonko instrumentista saa kansallisena valuuttana, kun se muutetaan rahaksi.
- Arvopapereita pidetään jälkimarkkinakelpoisina, jos niitä säännöllisesti noteerataan ja niillä käydään kauppaa järjestäytyneillä markkinoilla. Avointen sijoitusyritysten (open-end) osuuksilla ei ole jälkimarkkinoita tavanomaisessa merkityksessä. Tästä huolimatta sijoittajat saavat päivittäin tietää osuuden noteerauksen ja voivat nostaa sijoittamansa varat tähän hintaan.

9. Sijoitusyrityksistä rahamarkkinarahastot täyttävät sovitut likvidiysvaatimukset ja kuuluvat siksi rahalaitossektoriin. Rahamarkkinarahastot ovat sijoitusyrityksiä, joiden osuudet vastaavat likvidiytensä puolesta läheisesti talletuksia ja jotka sijoittavat ensisijaisesti rahamarkkinainstrumentteihin ja/tai muihin siirtokelpoisiin velkainstrumentteihin,

joiden jäljellä oleva juoksu-aika on enintään vuosi, ja/tai pankkitalletuksiin, ja/tai joiden tarkoituksena on saavuttaa tuotto-prosentti, joka vastaa rahamarkkinainstrumenttien korkoja. Rahamarkkinarahastojen tunnusmerkit voidaan saada selville sijoitusyritysten tarjousesitteistä, rahaston säännöistä, perustamisasiakirjoista, yhtiöjärjestyksistä tai vastaavista säännöistä, merkintäasiakirjoista tai sijoitussopimuksista, markkinointiasiakirjoista tai muista vastaavallisista asiakirjoista.

10. Kohdassa 9 mainittujen rahamarkkinarahastojen määritelmässä

- *Sijoitusyrityksillä* tarkoitetaan yrityksiä, joiden ainoana tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen ja joiden osuudet on haltijan vaatimuksesta ostettava takaisin tai lunastettava suoraan tai välillisesti näiden yritysten varoilla. Tällainen yritys voidaan perustaa oikeudellisesti joko sopimusoidellisten säännösten (kuten rahastoyhtiöiden hoidossa olevat sijoitusrahastot), trusteja koskevien säännösten (kuten "unit trusts") tai yhtiöjärjestyksen (kuten sijoitusyhtiöt) nojalla.
- *Pankkitalletuksilla* tarkoitetaan luottolaitoksiin tehtäviä käteistalletuksia, jotka on maksettava joko vaadittaessa tai enintään kolmen kuukauden irtisanomisaikaa soveltaen, tai talletuksia, joiden on sovittu erääntyvän korkeintaan 2 vuoden kuluessa. Talletuksiin luetaan myös takaisinostosopimuksen tai arvopaperilainauksen yhteydessä tapahtuneen arvopaperien siirron vastineeksi luottolaitokselle maksetut määrät.
- *Likvidiydeltään läheisesti talletuksia vastaavilla instrumenteilla* viitataan siihen, että sijoitusyritysten osuudet ovat tavanomaisissa markkinaolosuhteissa haltijan pyynnöstä takaisin ostettavissa, lunastettavissa tai siirrettävissä siten, että niiden likvidiys vastaa talletusten likvidiyyttä.

- *Ensisijaisesti* tarkoittaa ainakin 85:tä prosenttia sijoitussalkusta.
 - *Rahamarkkinainstrumenteilla* tarkoitetaan sellaisia siirtokelpoisten velkainstrumenttien lajeja, joilla yleensä käydään kauppaa rahamarkkinoilla (esimerkiksi sijoitustodistukset, yritystodistukset, pankkivekselit, valtion ja kuntien velkasitoumukset), koska niillä on seuraavia ominaisuuksia:
 - i. *Likvidiys*, millä tarkoitetaan, että ne voidaan ostaa takaisin, lunastaa tai myydä vähäisin kustannuksin eli pienin palkkioin ja pienin osto- ja myyntihinnan eroin, sekä että niillä käytävien kauppojen selvitysviipeet ovat erittäin lyhyet ja maksusuoritukset erittäin nopeita.
 - ii. *Markkinoiden syvyys*, millä tarkoitetaan, että instrumenteilla käydään kauppaa markkinoilla, joilla kaupan käynnin volyymit voivat olla suuria ilman, että sillä on merkittävää vaikutusta instrumenttien hintaan.
 - iii. *Varmuus instrumentin arvosta*, millä tarkoitetaan, että instrumenttien arvo voidaan määritellä tarkasti milloin tahansa tai ainakin kerran kuukaudessa.
 - iv. *Vähäinen korkoriski*, millä tarkoitetaan, että instrumenttien jäljellä oleva juoksu-aika on enintään vuosi tai että korkoa tarkistetaan rahamarkkinakorkoja vastaavaksi säännöllisesti ja ainakin vuosittain.
 - v. *Vähäinen luottoriski*, millä tarkoitetaan, että instrumentit joko
 - noteerataan pörssissä tai niillä käydään kauppaa muilla säännellyillä ja säännöllisesti toimivilla tunnustetuilla julkisilla markkinoilla
 - tai
 - niiden liikkeeseenlaskussa noudatetaan sijoittajien ja säästöjen suojaamiseksi laadittuja säännöksiä
 - tai
 - niiden liikkeeseenlaskija on
 - valtio, aluehallinto tai kunta, jäsenvaltion keskuspankki, Euroopan unioni, Euroopan keskuspankki, Euroopan investointipankki, EU:n ulkopuolinen valtio tai, jos jälkimmäinen on liittovaltio, jokin sen osavaltioista, tai julkinen kansainvälinen yhteisö, johon yksi tai useampia jäsenvaltioita kuuluu
 - tai
 - laitos, joka on rahoitusvalvonnan alainen yhteisön laissa määriteltujen kriteerien mukaisesti, tai laitos, johon sovelletaan säännöksiä, joita toimivaltaiset viranomaiset pitävät ainakin yhtä tiukkoina kuin vastaavia yhteisön lain vaatimuksia, tai jos tällainen laitos on instrumenttien takaajana,
 - tai
 - yritys, jonka arvopaperit noteerataan pörssissä tai niillä käydään kauppaa muilla säännellyillä ja säännöllisesti toimivilla tunnustetuilla julkisilla markkinoilla.
- I I. EKT 95:ssä rahalaitoksiksi luokitellut rahoituslaitokset jaetaan kahteen alasektoriin, nimittäin keskuspankkeihin (S.121)² ja muihin rahalaitoksiin (S.122).

² Tämä ja myöhemmät vastaavat viitenumerot tarkoittavat EKT 95:n sektoreita ja alasektoreita.

2 Konsolidoitu kuukausitase

Tavoite

12. Tavoitteena on saada riittävän yksityiskohtaiset kuukausittaiset tiedot rahalaitosten toiminnasta, jotta EKP voisi muodostaa kattavan tilastollisen kuvan rahatalouden kehityksestä euroalueella (jota tarkastellaan yhtenä talousalueena) ja jotta euroalueen raha-aggregaatit ja niiden vastaerät voidaan laskea joustavasti. Lisäksi kunkin EKP:n vähimmäisvarantojärjestelmän alaisen luottolaitoksen kuukausittain ilmoittamia tietoja käytetään luottolaitoksen varantopohjan laskemiseksi EKP:n vähimmäisvarantoja koskevan asetuksen mukaisesti. Kuukausittaiset raportointivaatimukset on esitelty taulukossa 1. Ohuin ääriivoin reunustetut taulukon solut sisältävät tiedot, jotka vain vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten on ilmoitettava³ (lisätietoja liitteessä 4.2); nämä tiedot ovat pakollisia joulukuun 1999 lopun tiedoista alkaen lukuun ottamatta erää "talletukset, joiden irtisanomisaika on yli 2 vuotta", jonka ilmoittaminen on toistaiseksi vapaaehtoista. Instrumenttien tarkat määritelmät ovat tämän liitteen osassa 3.

Vaatimukset

13. Rahan määrään kuuluvat liikkeessä olevat setelit ja kolikot ja rahalaitosten monehtaraiset velat (talletukset ja muut rahoitusinstrumentit, jotka ovat talletusten läheisiä vastineita). Rahan määrän vastaerät käsittävät kaikki muut rahalaitostaseen erät. EKP laskee nämä euroalueen raha-aggregaatit sekä kantatietoina että niistä johdettuna virtatietoina.

14. EKP tarvitsee rahalaitosten tilastotietoja instrumentti- ja maturiteettiluokittain, valuutoittain ja rahalaitosten vastapuolten mukaan eriteltyinä. Koska velkoja ja saamia koskevat eri vaatimukset, taseen kumpaakin puolta on tarkasteltava erikseen (ks. taulukko A).

i. Instrumentti- ja maturiteettiluokat

a. Velat

15. Euroalueen raha-aggregaattien muodostaminen edellyttää instrumenttien tarkoituksenmukaista luokittelua. Instrumenttiluokat ovat liikkeessä oleva raha, talletukset⁴, rahamarkkinarahastojen velat, liikkeeseen lasketut velkapaperit, liikkeeseen lasketut rahamarkkinapaperit, oma pääoma ja varaukset sekä muut velat. Jotta monetaariset velat voitaisiin erottaa muista velkaeristä, talletukset jaotellaan edelleen ryhmiin yön yli -talletukset, määräaikaistalletukset, irtisanomisehtoiset talletukset ja takaisinostosopimukset (repot).

16. Maturiteettiin perustuvia erittelyjä on käytetty useiden jäsenvaltioiden rahatilastoissa ja niitä voidaan myös käyttää instrumenttien ominaisuuksiin perustuvien erittelyjen asemesta silloin, kun eri maiden rahoitusmarkkinoilla käytettyjä instrumentteja ei voi täysin verrata toisiinsa. Instrumentit jaotellaan maturiteettien (tai irtisanomisaikojen) perusteella seuraavasti: "määräaikaistalletukset", alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden, yli vuoden mutta enintään 2 vuoden ja yli 2 vuoden pituisiin ja "irtisanomisehtoiset talletukset", irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden, yli 3 kuukauden ja yli 2 vuoden pituisiin. Eisiirtokelpoiset avistatalletukset (talletukset avistasäästötileillä) kuuluvat edellä mainittuun "enintään 3 kuukauden" ryhmään. Takaisinostosopimuksia eli repoja ei jaotella

³ Luottolaitokset voivat ilmoittaa velkansa siten, että ne kohdistuvat ryhmään "muut rahalaitokset kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaiset luottolaitokset, Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit" sen sijaan että ne ilmoittaisivat ne kohdistettuina erikseen ryhmiin "rahalaitokset" ja "vähimmäisvarantovelvoitteen alaiset luottolaitokset, Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit", edellyttäen että tiedot ovat edelleen riittävän tarkkoja.

⁴ Rahalaitosten liikkeeseen laskemissa rahakorteissa olevat rahamäärät sisältyvät yön yli -talletuksiin.

maturiteettien mukaan, sillä ne ovat yleensä erittäin lyhytaikaisia instrumentteja (niiden alkuperäinen maturiteetti on yleensä alle 3 kuukautta). Rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit (lukuun ottamatta rahamarkkinapapereita) jaotellaan myös enintään vuoden, yli vuoden mutta enintään 2 vuoden ja yli 2 vuoden pituisiin. Rahalaitosten liikkeeseen laskemia rahamarkkinapapereita ja rahamarkkinarahastojen osuuksia ei tarvitse eritellä maturiteetin mukaan.

b. Saamiset

17. Rahalaitosten saamiset eritellään seuraavasti: kassa, lainat, muut arvopaperit kuin osakkeet, rahamarkkinapaperit, osakkeet ja osuudet, kiinteä omaisuus ja muut saamiset. Rahalaitosten hallussa olevat, muiden euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit on eriteltävä alkuperäisen maturiteetin mukaan. Nämä instrumentit jaotellaan enintään vuoden, yli vuoden mutta enintään 2 vuoden ja yli 2 vuoden pituisiin maturiteettiluokkiin, jotta rahalaitosten väliset omistukset voidaan nettouttaa ja arvioida jäännöksen perusteella muiden kuin rahalaitosten (jäljempänä: ei-rahallaitosten) hallussa olevat velkapaperit, jotka saatetaan sisällyttää johonkin raha-aggregaattiin.

ii. Valuutat

18. EKP:lle tulee olla mahdollista määritellä raha-aggregaatit siten, että ne voivat sisältää joko kaikkien valuuttojen määräiset erät tai pelkästään euromääräiset erät. Sen vuoksi niistä tase-eristä, joita saatetaan käyttää raha-aggregaattien muodostamisessa, mainitaan euromääräiset erät erikseen.

iii. Vastapuolet

19. Euroalueen raha-aggregaattien ja niiden vastaerien muodostaminen edellyttää,

että voidaan määritellä ne euroalueella olevat vastapuolet, jotka muodostavat rahaa hallussa pitävän sektorin (money-holding sector). Kotimaassa ja muualla euroalueella olevia vastapuolia käsitellään erikseen mutta täysin samalla tavoin kaikissa tilastollisissa erittelyissä. Euroalueen ulkopuolella sijaitsevia vastapuolia ei eritellä maittain kuukausittaisissa tilastoissa.

20. Euroalueella olevat vastapuolet eritellään niiden kotimaan sektoriluokituksen tai institutionaalisen luokituksen perusteella rahalaitosten luettelon mukaisesti sekä käyttäen asiakkaiden tilastollista luokittelua koskevaa ohjetta, joita on raha- ja pankkitilastojen sektorikäsi kirjassa "Money and Banking Statistics Sector Manual" ("Guidance for the statistical classification of customers"). Näissä ohjeissa käytetyt luokitteluperiaatteet vastaavat mahdollisimman tarkoin EKT 95:n luokittelua. Rahaa hallussa pitävän sektorin määrittelemiseksi ne vastapuolet, jotka ovat ei-rahallaitoksia, jaotellaan julkisyhteisöihin ja muihin kotimaisiin vastapuoliin siten, että valtiolta ilmoitetaan erikseen erä talletukset yhteensä. Talletukset yhteensä -erässä sekä talletusluokissa "yli 2 vuoden määräaikaistalletukset", "talletukset, joiden irtisanomisaika on yli 2 vuotta" ja "repot" vastapuolet eritellään EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmää varten vielä luottolaitoksiin, muihin rahallaitoksiin ja valtioon.

iv. Instrumentti- ja maturiteettiluokien ristiinluokittelut valuutoittain ja vastapuolittain

21. Euroalueen rahatilastojen laatimiseksi ja EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten luottolaitosten varantopohjan laskemiseksi on muodostettava tiettyjä ristiinluokitteluja tase-erien instrumentti-, maturiteetti-, valuutta- ja vastapuoliluokittelujen väliille. Tällaiset ristiinluokittelut ovat tärkeimmät niissä erissä, joiden vastapuolet kuuluvat potentiaaliseen rahaa hallussa pitävään sektoriin. Eriä, joissa vastapuolina on

muita rahalaitoksia, ei tarvitse eritellä muuta tarkoitusta varten kuin rahalaitosten välisten erien nettouttamiseksi tai varantopohjan laskemiseksi. Veloista rahaliiton ulkopuolisille on tarpeen eritellä vain instrumenttiluokat "yli 2 vuoden määräaikaistalletukset", "talletukset, joiden irtisanomisaika on yli 2 vuotta" ja "repot" (jotta voidaan laskea varantopohja, johon sovelletaan positiivista varantoprosenttia) sekä talletukset yhteensä (ulkomaisten vastaerien laskemiseksi).

22. Eräät siirtymäkauden piirteet ovat voimassa vielä EMUn kolmannen vaiheen alussa. Ensiksikin yhteisön oikeuden mukaan euron kansalliset ilmentymät pysyvät käytössä siihen asti, kunnes on kokonaan siirrytty yhteiseen rahaan, ja kansallisia valuuttoja tulee todennäköisesti esiintymään tiedonantajalaitosten taseissa. Jotta euroalueelle voitaisiin muodostaa "kotimaisen" rahan aggregaatit, edellytetään, että rahalaitokset muuntavat näiden kansallisten ilmentymien määräiset erät euroiksi ja lisäävät ne vastaaviin euromääräisiin eriin (näin saadut yhteisummat ja kaikkien muiden valuuttojen määräiset vastaavat erät esitetään erikseen kuukausittaisissa tilastotiedoissa).

23. Toinen siirtymäkauden piirre on se, että EU-maita voi liittyä euroalueeseen kolmannen vaiheen käynnistymisen jälkeen. Rahalaitokset varautuvat tähän siten, että ne säilyttävät valmiutensa luokitella maittain niitä saamia ja velkoja, jotka kohdistuvat kolmannen vaiheen alettua euroalueen ulkopuolelle jääviin EU-maihin. Periaatteessa olisi tarpeen eritellä nämä erät myös valuutoittain. Tämän mahdollisesti erittäin työlään tilastoinnin helpottamiseksi tilastotiedot ajalta, jolloin ei vielä ollut tietoa euroalueen kokoonpanon muutoksista, tullaan kenties tuottamaan jossakin määrin joustavasti, mikäli EKP hyväksyy tällaisen menettelyn.

Toimitusajat

24. Kunkin euroalueeseen osallistuvan maan rahalaitosten yhteenlaskettu kuukausittainen tase toimitetaan EKP:lle viimeistään 15. pankkipäivänä (työajan loppuun mennessä) sen kuukauden päättymisestä, jota toimitettavat tiedot koskevat. Kansalliset keskuspankit päättävät, milloin tietoja antavien laitosten on toimitettava niille tiedot, jotta tässä määräajassa pysytään, ottaen huomioon myös EKP:n vähimmäisvarantojärjestelmän edellyttämät toimitusajat.

3 Neljännesvuosittain toimitettavat tasetiedot

Tavoite

25. Eräät tilastotiedot eivät ole välttämättömiä euroalueen raha-aggregaattien laske- miseksi, mutta niitä tarvitaan kolmannessa vaiheessa rahatalouden kehityksen tarkem- paan analysoimiseen tai muihin tilastointi- tarkoituksiin, kuten rahoitustilinpitoon. Ta- voitteenä on saada tarkempaa tietoa tie- tyistä tase-eristä näitä tarkoituksia varten.

Vaatimukset

26. Neljännesvuosittaisia erittelyjä tehdään vain tärkeimmistä yhteenlasketun taseen eristä (taulukon I vasemmassa sarakkeessa olevat lihavoidulla painetut erät). Lisäksi sellaisissa tapauksissa, joissa karkean aggre- goinnin perusteella voi päätellä, että kysei- set tiedot eivät todennäköisesti ole merkit- täviä, EKP saattaa hyväksyä joustavamman raportoinnin.

a. Euroalueen ei-rahalaitoksille myönnetty- jen lainojen erittely maturiteeteittain

27. Rahalaitosten koko luotonannon (myönnettyt lainat ja hallussa olevat arvopa- perit) maturiteettirakenteen seuraamiseksi

rahalaitosten on neljännesvuosittain annettavissa tiedoissaan eriteltävä ei-rahalaistoksille myöntämänsä lainat alkuperäisen maturiteetin mukaan enintään vuoden, yli vuoden mutta enintään 5 vuoden ja yli 5 vuoden maturiteetti- ja luokkiin. Samoin niiden on eriteltävä hallussaan olevat, ei-rahalaistosten liikkeeseen laskemat arvopaperit enintään vuoden ja yli vuoden maturiteetti- ja luokkiin.

b. Konsolidoidun taseen erittely sektoreittain

28. Neljännesvuosittain laadittavassa sektorikohtaisessa erittelyssä saamisista ja veloista, jotka kohdistuvat euroalueella oleviin ei-rahalaistoksiin, eritellään (soveltuvien osin) julkisyhteisösektori (valtionhallinto [S.1311], osavaltionhallinto [S.1312], paikallishallinto [S.1313], sosiaaliturvarahastot [S.1314]) ja muut kotimaiset sektorit (muut rahoituksen välittäjät [S.123], vakuutuslaitokset ja eläkerahastot [S.125], yritykset [S.11], kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt [S.14 ja S.15 yhdistettyinä]). Raha-aggregaattien alasektorikohtaisten osatekijöiden määrittely edellyttäisi teoriassa, että alasektorierittelyyn yhdistettäisiin yksityiskohtainen talletusten erittely (instrumenteittain ja maturiteeteittain sekä erittely euromääräisiin ja muiden valuuttojen määräisiin). Koska tällainen tilastointi olisi työlästä, tämä tilastotietovaatimus on rajattu koskemaan vain tiettyjä tärkeimpiä tase-eriä (ei-rahalaistosten talletukset, lainat ei-rahalaistoksille ja hallussa olevat ei-rahalaistosten liikkeeseen laskemat arvopaperit).

c. Ei-rahalaistoksille myönnettyjen lainojen erittely lainanottajan ja käyttötarkoituksen mukaan

29. Tämä euroalueella oleville ei-rahalaistoksille myönnettyjen lainojen erittely koskee ainoastaan alasektoreita yritykset ja kotitaloudet sekä kotitalouksia palvelevat

voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Luokittelussa eritellään lainat yrityksille, lainat kotitalouksille (jaoteltuina kulutusluottoihin, asuntolainoihin ja muihin lainoihin [jäännöserä]) sekä lainat kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille.

d. Erittely maittain

30. Vastapuolet erotellaan euroalueella ja sen ulkopuolella oleviin mm. siirtymäkauden tarpeita varten.

e. Erittely valuutoittain

31. Tärkeimpien EU:n ulkopuolisten valuuttojen määräiset rahalaitosten saamiset ja velat on eriteltävä jollakin tavoin, jotta voitaisiin laskea valuuttakurssimuutoksilla korjattuja raha- ja luottoaggregaattien virtatietoja silloin, kun aggregaattien tulee määritelmän mukaan sisältää kaikki valuutat yhteensä. Ainoastaan merkittävimmät taseerät eritellään tärkeimpien kansainvälisten valuuttojen mukaan (Yhdysvaltain dollari, Japanin jeni ja Sveitsin frangi).

f. Euroalueen ulkopuolisiin osapuoliin kohdistuvien saamisten ja velkojen erittely sektoreittain (muut EU-jäsenvaltiot ja ulkomaat)

32. Euroalueen ulkopuolella oleviin osapuoliin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat tulee jaotella sen mukaan, kohdistuvatko ne pankkeihin (tai euroalueen ulkopuolisten EU-maiden rahalaitoksiin) vai muihin kuin pankkeihin. Muihin kuin pankkeihin kohdistuvat erät tulee lisäksi eritellä sen mukaan, kohdistuvatko ne julkisyhteisöihin vai muihin yksiköihin. SNA 93:n mukaista sektoriluokitusta käytetään tapauksissa, joissa EKT 95 ei ole voimassa.

Toimitusajat

33. Kansalliset keskuspankit toimittavat EKP:lle neljännesvuosittaiset tilastotiedot viimeistään 28. pankkipäivänä sen kuukauden päättymisestä, jota toimitettavat tiedot koskevat (työajan loppuun mennessä). Kansalliset keskuspankit päättävät, milloin tietoja antavien laitosten on toimitettava niille tiedot, jotta tässä määräajassa pysytään.

4 Virtatietojen laskeminen

Tavoite

34. Konsolidoidusta taseesta, joka sisältää saamisten ja velkojen kantatietoja, sekä muista tilastotiedoista, jotka kattavat arvostusmuutokset ja muut vastaavat, kuten luottotappioiden kirjaukset, on saatava laske- tuksi tiettyjen ajankohtien välisten todellisten transaktioiden arvo riittävän oikea- aikaisesti.

Vaatimukset

35. EKP:n on muodostettava raha-aggre- gaateista ja niiden vastaeristä virtatiedot, jotka ilmaisevat kalenterikuukauden aikana

tapahtuneet transaktiot. Transaktiot saa- daan selville siten, että lasketaan kuukau- den lopun raportointipäivien kantatietojen erotus ja poistetaan siitä muista kuin trans- aktioista aiheutuvat muutokset. Tämän vuoksi EKP tarvitsee tilastotietoja näistä miltei kaikkiin rahalaitostaseen eriin liitty- vistä muutoksista. Tiedot koskevat muu- toksia, jotka kattavat erät "luokituksen muu- tokset ja muut vastaavat järjestelyt" sekä "arvostusmuutokset ja luottotappiot / luot- tojen arvonlennukset". Lisäksi EKP tarvit- see lisäselvityksiä muutoksista, jotka sisälty- vät erään "luokituksen muutokset ja muut vastaavat järjestelyt". Kansallisten keskus- pankkien ja muiden rahalaitosten tilastotie- dot on ilmoitettava erikseen.

36. Kansallisten keskuspankkien on toimi- tettavat tiedot EKP:lle riittävän ajoissa, jotta raha-aggregaatteja ja niiden vastaeriä kos- kevat virtatiedot voidaan laskea. EKP laskee "valuuttakurssimuutoksista" aiheutuvan va- kio-oikaisuerän käyttäen neljännesvuosit- taisia kantatietoja. Käsikirjassa, joka käsitte- lee virtatietojen laskemista ("Manual of Procedures for the compilation of flow statistics") selvitetään, miten kansallisten keskuspankkien on toimittava täyttääkseen virtatietojen tilastovaatimukset.

OSA 2

Vaadittavat erittelyt

Taulukko A. RAHALAITOSSEKTORIN YHTEENLASKETTUUN TASEeseen SOVELLETTAVAT ERITTELYT INSTRUMENTTI- JA MATUREITEETILUOKAT, VASTAPUOLET JA VALUUTAT (*"Kuukausittaisten tietojen" erät on lihavoitu ja merkitty tähdellä.*)

INSTRUMENTTI- JA MATUREITEETILUOKAT	
SAAMISET	VELAT
1 Kassa * 2 Lainat * $\leq 1 v^1$ $> 1 v \leq 5 v^1$ $> 5 v^1$ 3 Muut arvopaperit kuin osakkeet ^{2,3*} $< 1 v^{2*}$ $> 1 v \leq 2 v^{2*}$ $> 2 v^{2*}$ 4 Rahamarkkinapaperit ^{4*} 5 Osakkeet ja osuudet * 6 Kiinteä omaisuus * 7 Muut saamiset *	8 Liikkeessä oleva raha 9 Talletukset 9.1 Yön yli -talletukset ^{5*} 9.2 Määräaikaistalletukset * $\leq 1 v^*$ $> 1 v \leq 2 v^*$ $> 2 v^{6*}$ 9.3 Irtisanomisehtoiset talletukset * $\leq 3 kk^{7*}$ $> 3 kk^*$ josta: $> 2 v^{11*}$ 9.4 Takaisinostosopimukset * 10 Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet * 11 Liikkeeseen lasketut velkapaperit ^{3*} $\leq 1 v^*$ $> 1 v \leq 2 v^*$ $> 2 v^*$ 12 Rahamarkkinapaperit ^{8*} 13 Oma pääoma ja varaukset * 14 Muut velat *
VASTAPUOLET	
SAAMISET	VELAT
A Kotimaassa olevat * Rahalaitokset * Ei-rahalaitokset * Julkisyhteisöt * Valtionhallinto Osavaltionhallinto Paikallishallinto Sosiaaliturvarahastot Muut kotimaassa olevat * Muut rahoituksen välittäjät (S.123) Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S.125) Yritykset (S.11) Kotitaloudet ym. (S.14 + S.15) ⁹ B Muissa euroalueen maissa olevat ^{10*} Rahalaitokset * Ei-rahalaitokset * Julkisyhteisöt * Valtionhallinto Osavaltionhallinto Paikallishallinto Sosiaaliturvarahastot Muut * Muut rahoituksen välittäjät (S.123) Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S.125) Yritykset (S.11) Kotitaloudet ym. (S.14 + S.15) ⁹ C Ulkomailla olevat * Pankit Muut kuin pankit Julkisyhteisöt Muut D Kohdistamattomat	A Kotimaassa olevat * Rahalaitokset * joista: luottolaitokset * Ei-rahalaitokset * Julkisyhteisöt * Valtionhallinto * Osavaltionhallinto Paikallishallinto Sosiaaliturvarahastot Muut kotimaassa olevat * Muut rahoituksen välittäjät (S.123) Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S.125) Yritykset (S.11) Kotitaloudet ym. (S.14 + S.15) ⁹ B Muissa euroalueen maissa olevat ^{10*} Rahalaitokset * joista: luottolaitokset * Ei-rahalaitokset * Julkisyhteisöt * Valtionhallinto * Osavaltionhallinto Paikallishallinto Sosiaaliturvarahastot Muut * Muut rahoituksen välittäjät (S.123) Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S.125) Yritykset (S.11) Kotitaloudet ym. (S.14 + S.15) ⁹ C Ulkomailla olevat * Pankit Muut kuin pankit Julkisyhteisöt Muut D Kohdistamattomat
VALUUTAT	
e Euro	Euromääräiset (sisältää euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset valuutat ennen lopullista siirtymistä euroon).
x Muut kuin euroalueen valuutat	Muut valuutat (muut EU-valuutat, USD, JPY, CHF, muut).

- Matureiteettien erittelyä sovelletaan vain ei-rahalaitoksille myönnettyihin lainoihin.
- Kuukausittain vaaditaan tiedot vain euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemista arvopapereista. Neljännesvuosittain vaaditaan tiedot euroalueella olevien ei-rahalaitosten liikkeeseen laskemista arvopapereista jaoteltuina matureiteetiltaan "enintään vuoden" ja "yli vuoden" papereihin.
- Lukuun ottamatta rahamarkkinapapereita.
- Määrittely rahalaitosten liikkeeseen laskemiksi rahamarkkinapapereiksi. Rahamarkkinapaperit käsittävät tässä yhteydessä rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet. Ei-rahalaitosten liikkeeseen laskemat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit kuuluvat erään "muut arvopaperit kuin osakkeet", vaikka ne olisivat ominaisuuksiltaan samanlaisia kuin rahamarkkinapaperit.
- Sisältää myös rahalaitosten nimissä liikkeeseen lasketuissa rahakorteissa olevat rahamäärät.
- Sisältää hallinnollisesti säänneltävät talletukset.
- Sisältää ei-siirtokelpoiset avistatalletukset.
- Määrittely rahalaitosten liikkeeseen laskemiksi rahamarkkinapapereiksi.
- Kotitaloudet (S.14) ja kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S.15).
- Euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden alueella olevat.
- Erän "talletukset, joiden irtisanomisaika on yli 2 vuotta" ilmoittaminen on toistaiseksi vapaaehtoista.

TAULUKKO I. KUUKAUSITTAIN TOIMITETTAVAT TIEDOT

Vain vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten on ilmoitettava tiedot, jotka ovat taulukon ohuun ääriiviin ympäröidyissä soluissa.

	A. Kotimaa				B. Muut euroalueen maat				C. Ulko- maat	D. Koh- distamat- tomat
	Rahalaitokset (5)		Ei-rahalliset		Rahalaitokset (5)		Ei-rahalliset			
	joista varantovel- volliset LL:t, EKP +KKP:t	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	Muut	joista varantovel- volliset LL:t, EKP +KKP:t	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	Muut		
VELAT										
8 Liikkeessä oleva raha										
8 Talletukset (kaikki valuutat)	*	*	*		*	*	*		*	
9e Euro	*	*			*	*			*	
9.1e Yön yli			*	*			*	*		
9.2e Määräaikaiset										
≤ 1 v			*	*			*	*		
> 1 v ≤ 2 v			*	*			*	*		
> 2 v (1)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
9.3e Irtisanomisehtoiset										
≤ 3 kk (2)			*	*			*	*		
> 3 kk			*	*			*	*		
josta: > 2 v (6)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
9.4e Repot	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
9x Muut kuin euroalueen valuutat	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
9.1x Yön yli			*	*			*	*		
9.2x Määräaikaiset										
≤ 1 v			*	*			*	*		
> 1 v ≤ 2 v			*	*			*	*		
> 2 v (1)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
9.3x Irtisanomisehtoiset										
≤ 3 kk (2)			*	*			*	*		
> 3 kk			*	*			*	*		
josta: > 2 v (6)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
9.4x Repot	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
10 Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet										
11 Liikkeeseen lasketut velkapaperit										
11e Euro										
≤ 1 v										*
> 1 v ≤ 2 v										*
> 2 v										*
11x Muut kuin euroalueen valuutat										
≤ 1 v										*
> 1 v ≤ 2 v										*
> 2 v										*
12 Rahamarkkinapaperit (3)										
Euro										*
Muut kuin euroalueen valuutat										*
13 Oma pääoma ja varaukset										
14 Muut velat										
SAAMISET										
1 Kassa (kaikki valuutat)										
1e josta: euro										
2 Lainat										
2e josta: euro										
3 Muut arvopaperit kuin osakkeet										
3e Euro										
≤ 1 v										
> 1 v ≤ 2 v										
> 2 v										
3x Muut kuin euroalueen valuutat										
≤ 1 v										
> 1 v ≤ 2 v										
> 2 v										
4 Rahamarkkinapaperit (4)										
Euro										
Muut kuin euroalueen valuutat										
5 Osakkeet ja osuudet										
6 Kiinteä omaisuus										
7 Muut saamiset										

Huom.: Tähdellä * merkityt taulukon solut käytetään varantopohjan laskemisessa. Velkapaperien ja rahamarkkinapaperien osalta luottolaitosten on joko näytettävä toteen varantopohjasta vähennettävät velkansa tai tehtävä kiinteä EKP:n määräämä vakiovähennys.

(1) Sisältää hallinnollisesti säänneltävät talletukset.

(2) Sisältää ei-siirtokelpoiset avistalletukset.

(3) Määritelty rahalaitosten liikkeeseen laskemiseksi rahamarkkinapapereiksi.

(4) Määritelty hallussa oleviksi rahalaitosten liikkeeseen laskemiseksi rahamarkkinapapereiksi. Rahamarkkinapaperit sisältävät tässä yhteydessä rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet. Ei-rahallisten liikkeeseen lasketut jälkimarkkinakelpoiset instrumentit kuuluvat erään "muut arvopaperit kuin osakkeet", vaikka ne olisivat ominaisuuksiltaan samanlaisia kuin rahamarkkinapaperit.

(5) Luottolaitokset voivat ilmoittaa velkansa siten, että ne kohdistuvat ryhmään "muut rahalaitokset kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaiset luottolaitokset, Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit" sen sijaan että ne ilmoittaisivat ne kohdistettuina erikseen ryhmiin "rahalliset" ja "vähimmäisvarantovelvoitteen alaiset luottolaitokset, Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit", edellyttäen että tiedot ovat edelleen riittävän tarkkoja.

(6) Tämän erän ilmoittaminen on toistaiseksi vapaaehtoista.

TAULUKKO 2. ERITTELY SEKTOREITTAIN ("neljännesvuositiedot") Neljännesvuositain toimitettavat tiedot

	A. Kotimaa				B. Muut euroalueen maat				C. Ulkomaat							
	Ei- rahaliitokset				Ei- rahaliitokset				Yht.							
	Julkisyhteisöt		Muut		Julkisyhteisöt		Muut		Pankit		Muut kuin pankit					
	Valti	Muut julkisyhteisöt	Osav- hall.	Paikal- listahai- linto	Sotu- rahoit- tot	Yht.	Yht.	Yht.	Osav- hall.	Paikal- listahai- linto	Sotu- rahoit- tot	Yht.	Muut rahoit- väli- eläker. (S.123)	Vakuu- tust. & eläker. (S.125)	Yrityk- set (S.11)	Koti- talou- det, ym. (3)
VELAT																
8 Liikkeessä oleva raha																
9 Talletukset (kaikki valuutat)																
9.1 Yön yli	M															
9.2 Määräaikaiset (1)	M															
9.3 Irtsanomisehtoiset (2)	M															
9.4 Repot	M															
10 RM-rahaso-osuudet																
11 Liikk. lask. vekkapaperit																
12 Rahamarkkinapaperit																
13 Oma pääoma ja varaukset																
14 Muut velat																
SAAMISET																
1 Kassa																
2 Lainat	M															
≤ 1 v																
> 1 v ≤ 5 v																
> 5 v																
3 Muut arvopaperit kuin osakkeet	M															
≤ 1 v																
> 1 v																
4 Rahamarkkinapaperit																
5 Osakkeet ja osuudet																
6 Kiinteä omaisuus																
7 Muut saamiset	M															

M "Kvikausittaiset tiedot" ks. taulukko 1.

(1) Sisältää hallinnollisesti säänneltävät talletukset. (2) Sisältää ei-siirtokelpoiset avistatalletukset. (3) Sisältää kotitaloudet (S.14) ja kotitalouksia palvelevat voitto- ja kotitalouksia palvelevat tavoittelemattomat yhteisöt (S.15).

TAULUKKO 4. ERITTELY MAITTAIN ("neljännesvuosittaiset tiedot")

Tiedot on toimitettava neljännesvuosittain.

	B + osa Cstä		Muut euroalueen maat (= pl. kotimaa) ja muut EU-maat (2)													Osa Cstä. Ulkomaat (=pl. EU)
	BE	DK	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SE	UK	Yhteensä (3)
VELAT																
8 Liikkeessä oleva raha																
9 Talletukset (kaikki valuutat)																
a. Rahalaitokset																
b. Ei-rahallaitokset																
10 RM-rahasto-osuudet																
11 Liikk. lask. velkapaperit																
12 Rahamarkkinapaperit																
13 Oma pääoma ja varaukset																
14 Muut velat																
SAAMISET																
1 Kassa																
2 Lainat (kaikki valuutat)																
a. Rahalaitoksille																
b. Ei-rahallaitoksille																
3 Muut arvopaperit kuin osakkeet (kaikki valuutat)																
a. Rahalaitosten																
b. Ei-rahallaitosten																
4 Rahamarkkinapaperit (1)																
a. Rahalaitosten																
5 Osakkeet ja osuudet																
6 Kiinteä omaisuus																
7 Muut saamiset																

- (1) Määritelty hallussa oleviksi rahalaitosten liikkeeseen laskemiksi rahamarkkinapapereiksi. Rahamarkkinapaperit käsittävät tässä yhteydessä myös rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet.
- (2) Konsolidoidun taseen laskeminen edellyttäisi, että rahalaitokset kussakin euroalueeseen mahdollisesti myöhemmin liittyvässä valtiossa ilmoitettaisiin maittain eriteltyinä.
- (3) "Ulkomaiden" (pl. EU-maat) erittely maittain saattaisi tuoda esiin kiintoisaa tietoa, mutta sen ei ole katsottu kuuluvan tämän tilastoinnin piiriin.

TAULUKKO 5. ERITTELY VALUUTOITTAIN ("neljännesvuosittaiset tiedot")

Neljännesvuosittain toimitettavat tiedot

		Kaikki valuutat yhteensä	Euro & euroalueen kansalliset valuutat (3)	Muut EU-valuutat (3)	Muut valuutat				Muut valuutat yhteensä
					Yht.	USD	JPY	CHF	
VELAT									
9 Talletukset									
A Kotimaa	a. Rahalaitokset	M							
	b. Ei-rahallaitokset	M							
B Muu euroalue	a. Rahalaitokset	M							
	b. Ei-rahallaitokset	M							
C Ulkomaat	a. Pankit			(4)					
	b. Muut kuin pankit			(4)					
10 Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet									
11 Liikkeeseen lasketut velkapaperit									
12 Rahamarkkinapaperit (1)									
		M	M						
		M	M						
13+14 Muut velat		M							
SAAMISET									
2 Lainat									
A Kotimaa	a. Rahalaitoksille	M							
	b. Ei-rahallaitoksille	M	M						
B Muu euroalue	a. Rahalaitoksille	M							
	b. Ei-rahallaitoksille	M	M						
C Ulkomaat	a. Pankeille			(4)					
	b. Muille kuin pankeille			(4)					
3 Muut arvopaperit kuin osakkeet									
A Kotimaa	a. Rahalaitosten	M	M						
	b. Ei-rahallaitosten	M	M						
B Muu euroalue	a. Rahalaitosten	M	M						
	b. Ei-rahallaitosten	M	M						
C Ulkomaat	a. Pankkien			(4)					
	b. Muiden kuin pankkien			(4)					
4 Rahamarkkinapaperit (2)									
A Kotimaa	a. Rahalaitosten	M	M						
	b. Ei-rahallaitosten	M	M						
B Muu euroalue	a. Rahalaitosten	M	M						
	b. Ei-rahallaitosten	M	M						
5+6+7 Muut saamiset		M							

M

"Kuukausittaiset tiedot"; ks. taulukko 1.

- (1) Määritelty rahalaitosten liikkeeseen laskemiseksi rahamarkkinapapereiksi.
- (2) Määritelty hallussa oleviksi rahalaitosten liikkeeseen laskemiseksi rahamarkkinapapereiksi. Rahamarkkinapaperit sisältävät tässä yhteydessä myös rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet. Ei-rahallaitosten liikkeeseen laskemat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit kuuluvat erään "muut arvopaperit kuin osakkeet", vaikka ne olisivat ominaisuuksiltaan samanlaisia kuin rahamarkkinapaperit.
- (3) Konsolidoidun taseen aggregaattien laskeminen edellyttäisi rahalaitosten tilien erittelyä valuutoittain kunkin euroalueeseen mahdollisesti myöhemmin liittyvän valtion valuutan mukaan.
- (4) Nämä tiedot tulisi toimittaa vain laaduntarkkailua varten. Koska erät eivät sisälly virallisen tilastovaatimuksia koskevan julkaisun ("Implementation Package") taulukoihin, niitä ei todennäköisesti ole toimitettava, ellei niitä jo kerätä tiedonantajarahallaitoksilta.

OSA 3

EKP:lle toimitettavaan konsolidoituun taseeseen liittyviä määritelmiä; saamisten ja velkojen instrumenttiluokat

Yleiset määritelmät

Kotimaa määritellään kuten neuvoston asetuksessa (EY) Euroopan keskuspankin valtuuksista kerättyä tilastotietoja.

Euroalueen rahalaitossektorin konsolidoidun taseen laatimiseksi tarvittava tiedonantajien joukko koostuu rahalaitoksista, jotka on lueteltu tilastoinnissa käytettävässä rahalaitosten luettelossa ja jotka ovat euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden alueella. Niitä ovat

- alueella rekisteröidyt ja siellä sijaitsevat laitokset mukaan lukien alueen ulkopuolella sijaitsevien emoyhtiöiden tytäryhtiöt
- sellaisten laitosten sivukonttorit, joiden hallinnollinen päätoimipaikka on alueen ulkopuolella.

Tytäryhtiöt ovat erillisiä yhtiöitä, joissa toisella yhteisöllä on osake-enemmistö tai täysi omistus, kun taas sivukonttorit eivät ole erillisiä yhtiöitä (ts. niillä ei ole itsenäistä oikeudellista asemaa) ja emoyhtiö omistaa ne kokonaan.

Tilastointia varten rahalaitokset konsolidoivat kaikkien samalla kansallisella alueella sijaitsevien toimipaikkojensa (hallinnollinen päätoimipaikka ja/tai sivukonttorit) liiketapahtumat. Hallinnolliset päätoimipaikat voivat ilmoittamissaan tilastotiedoissa konsolidoida myös kaikkien samalla kansallisella alueella sijaitsevien rahalaitostytäryhtiöidensä liiketapahtumat, mutta luottolaitosten ja muiden rahalaitosten liiketapahtumat tulee kuitenkin eriyttää toisistaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) vähimmäisvarantojärjestelmän soveltamista varten. Ilmoitettavissa tilastotiedoissa ei sallita kansalliset rajat ylittävää konsolidointia.

Tilastointia varten offshore-rahoituskeskuksissa sijaitsevien laitosten kotipaikaksi katsotaan niiden sijaintipaikka.

Alkuperäinen maturiteetti viittaa rahoitusinstrumentin kiinteään määräaikaan, jota ennen sitä ei voi lunastaa takaisin (esimerkiksi velkapaperit) tai jota aikaisemmasta lunastuksesta seuraa jonkinlainen sakko (esimerkiksi tiettyntyyppiset talletukset). Irtisanomisaika alkaa siitä hetkestä, kun instrumentin haltija ilmoittaa aikomuksestaan lunastaa instrumentin, ja päättyy sinä päivänä, kun haltija voi muuttaa instrumentin rahaksi ilman seuraamuksia. Rahoitusinstrumentit luokitellaan irtisanomisajan mukaan vain silloin, kun niillä ei ole sovittua määräaikaa.

Rahalaitosten tilinpäätöksissään soveltamat kirjanpitosäännöt noudattavat sitä kansallista lainsäädäntöä, jolla pankkien tilinpäätöksiä koskeva EU:n direktiivi (86/635/ETY) on pantu täytäntöön.

Sektorien määritelmät

Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmää (EKT 95) käytetään sektoriluokituksen mallina. Lisätietoja siitä, miten sektoriluokistusta sovelletaan vastapuoliin, jotka ovat kotimaan alueen ulkopuolella olevia ei-rahallaisia, on raha- ja pankkitilastojen sektorikäsi kirjassa "Money and Banking Statistics Sector Manual".

Rahalaitosten määritelmää käsiteltiin jo edellä. Euroalueen ulkopuolella sijaitsevista pankeista käytetään mieluummin nimitystä "pankit" kuin rahalaitokset, koska termiä "rahalliset" käytetään vain euroalueella sijaitsevista pankeista. Samalla tavoin termiä "ei-rahalliset" käytetään vain euroalueella; muiden maiden ollessa kyseessä on syytä käyttää termiä "muut kuin pankit". Luokka

”ei-rahalaitokset” käsittää seuraavat sektorit ja alasektorit.

- *Julkisyhteisöt.* Kotimaiset yksiköt, jotka harjoittavat sellaisia toimintoja, joiden tarkoituksena on pääasiallisesti markkinattomien, yksilölliseen tai kollektiiviseen kulutukseen tarkoitettujen tavaroiden ja palveluiden tuottaminen ja/tai kansantulon ja -varallisuuden uudelleen jakaminen (EKT 95, kohdat 2.68. – 2.70.).
- *Valtionhallinto.* Valtion ministeriöt ja keskusvirastot, joiden toimivalta ulottuu koko talousalueelle, lukuun ottamatta sosiaaliturvarahastojen hallintoa (EKT 95, kohta 2.71.).
- *Osavaltionhallinto.* Erilliset institutionaaliset yksiköt, jotka hoitavat joitakin julkisen hallinnon tehtäviä valtionhallintoa alemmalla, mutta paikallishallintoa ylempällä tasolla, ei kuitenkaan sosiaaliturvarahastojen hallintoa (EKT 95, kohta 2.72.).
- *Paikallishallinto.* Julkisen hallinnon elimet, joiden toimivalta ulottuu ainoastaan talousalueen paikalliseen osaan, lukuun ottamatta sosiaaliturvarahastojen paikallisia laitoksia (EKT 95, kohta 2.73.).
- *Sosiaaliturvarahastot.* Valtionhallinnon, osavaltionhallinnon ja paikallishallinnon institutionaaliset yksiköt, joiden pääasiallinen toiminta on tuottaa sosiaalisia etuisuuksia (EKT 95, kohta 2.74.).

Muut kotimaiset yksiköt. Kotimaiset ei-rahallaitokset, jotka eivät kuulu julkisyhteisöihin. Näitä ovat

- *Muut rahoituksen välittäjät.* Ei-monetaariset rahoitusyritykset ja yritysmäiset yhteisöt (lukuun ottamatta vakuutuslaitoksia ja eläkerahastoja), jotka pääasiallisesti välittävät rahoitusta ottamalla velkaa muuten kuin valuuttana, talletuksina ja/tai talletusten läheisinä vastikkeina muilta institutionaalisilta yksiköiltä kuin raha-

laitoksilta (EKT 95, kohdat 2.53.– 2.67.).

- *Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot.* Ei-monetaariset rahoitusyritykset ja yritysmäiset yhteisöt, jotka pääasiallisesti ovat riskien yhdistelyyn liittyvän rahoituksen välittäjiä (EKT 95, kohdat 2.60.– 2.67.).
- *Yritykset.* Yritykset ja yritysmäiset yksiköt, jotka eivät välitä rahoitusta vaan ovat pääasiallisesti tavaroiden ja muiden kuin rahoituspalvelujen markkinatuottajia (EKT 95, kohdat 2.21– 2.31.).
- *Kotitaloudet.* Henkilöt tai henkilöryhmät kuluttajina, yksinomaan omaa loppukäyttöä varten tarkoitettujen tavaroiden ja muiden kuin rahoituspalvelujen tuottajina sekä markkinatavaroiden ja rahoitus- ja muiden palvelujen tuottajina, jos nämä toiminnot eivät ole yritysmäisten yhteisöjen toimintaa. Kotitaloussektoriin luetaan myös kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt, jotka pääasiallisesti tuottavat markkinattomia tavaroita ja palveluita tietyille kotitalousryhmille (EKT 95, kohdat 2.75.– 2.88.).

Instrumenttiluokkien määritelmät

Konsolidoituun taseeseen sisältyvien säämis- ja velkaluokkien määritelmässä otetaan huomioon erilaisten rahoitusjärjestelmien ominaispiirteet. Erittelemällä instrumentit maturiteetin mukaan niiden määrittelyä voidaan yhdenmukaistaa silloin, kun eri rahoitusmarkkinoilla käytettävät instrumentit eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään.

Seuraavissa taulukoissa on eri instrumenttiluokkien yksityiskohtaiset standardoidut kuvaukset. Kansalliset keskuspankit mukauttavat määritelmät kansallisella tasolla soveltuviksi instrumenttiluokiksi EKP:n asetuksen mukaisesti.

Rahalaitossektorin konsolidoidun kuukausitaseen instrumenttiluokkien tarkat kuvaukset Implementation Package -tilastointiohjeen (IP) mukaan

SAAMISET	
IP-luokka	Pääpiirteiden kuvaukset (IP-nimikkeistön mukaan)
1. Kassa	Hallussa olevat kotimaiset ja ulkomaiset liikkeessä olevat setelit ja kolikot, joita käytetään yleisesti maksujen maksamiseen.
2. Lainat	<p>Tässä tiedonkeruussa lainat sisältävät tiedonantajarahalaitosten lainantajille lainaamat varat, jotka eivät perustu jälkimarkkinakelpoisiin velkakirjoihin tai joita edustaa vain yksi velkakirja (siitä huolimatta, että se olisi tullut jälkimarkkinakelpoiseksi). Lainat sisältävät muihin rahalaitoksiin tehdyt talletukset.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kotitalouksille myönnettyt lainat, joihin sisältyvät kulutusluotot (lainat, jotka on myönnetty henkilökohtaiseen käyttöön tulevien kulutustavaroiden ja palvelujen hankkimiseksi), asuntolainat (lainat, jotka myönnetään asunnon hankkimiseen, myös rakentamiseen ja peruskorjaukseen myönnettyt lainat) ja muut lainat (lainat, jotka myönnetään esimerkiksi liiketoimintaan, velkajärjestelyihin, opiskeluun ja vastaaviin tarkoituksiin). * Muihin rahalaitoksiin tehdyt talletukset. * Kolmansille osapuolille myönnettyt rahoitusleasingsopimukset. * Ongelmaluotot, joita ei ole vielä maksettu takaisin tai poistettu luottotappioina. * Hallussa olevat ei-jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit. * Talletuksina tai lainoina olevat saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla saamisilla.
3. Muut arvopaperit kuin osakkeet	Muut arvopaperit kuin osakkeet, muut omaan pääomaan rinnastettavat instrumentit tai rahamarkkinapaperit. Nämä ovat yleensä siirtokelpoisia, ja niillä käydään kauppaa jälkimarkkinoilla tai ne voidaan markkinoilla korvata vastakkaisella sopimuksella, ja ne eivät takaa haltijalle mitään omistajan oikeuksia liikkeeseen laskevaan laitokseen. Tähän erään kuuluvat arvopaperit (lukuun ottamatta niitä, joilla käydään kauppaa rahamarkkinoilla – ks. kohta 4), jotka takaavat haltijalle ehdottoman oikeuden kiinteään tai sopimuksen mukaiseen tuloon korkoina ja/tai määrättyinä kiinteinä summina, jotka maksetaan määräpäivänä (tai -päivinä) tai alkaen liikkeeseenlaskun yhteydessä määritellystä ajankohdasta. Erään kuuluvat myös siirtokelpoiset lainat, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja, joilla käydään kauppaa järjestäytyneillä (jälki)markkinoilla.
3./a. Muut arvopaperit kuin osakkeet, kun niiden alkuperäinen maturiteetti on enintään vuosi	<ul style="list-style-type: none"> * Jälkimarkkinakelpoiset saamistodistukset (velkakirjaan perustuvat tai muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään vuosi ja joilla ei käydä kauppaa rahamarkkinoilla (ks. kohta 4). * Siirtokelpoiset lainat, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään vuosi, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja ja joilla käydään kauppaa järjestäytyneillä (jälki)markkinoilla. * Alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituisina saamistodistuksina, talletuksina tai lainoina olevat saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla saamisilla.
3./b. Muut arvopaperit kuin osakkeet, kun niiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta	<ul style="list-style-type: none"> * Jälkimarkkinakelpoiset saamistodistukset (velkakirjaan perustuvat tai muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta ja joilla ei käydä kauppaa rahamarkkinoilla (ks. kohta 4). * Siirtokelpoiset lainat, joiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja ja joilla käydään kauppaa järjestäytyneillä (jälki)markkinoilla. * Alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden mutta enintään 2 vuoden pituisina saamistodistuksina, talletuksina tai lainoina olevat saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla saamisilla.

Rahalaitossektorin konsolidoidun kuukausitaseen instrumenttiluokkien tarkat kuvaukset Implementation Package -tilastointiohjeen (IP) mukaan

SAAMISET	
IP-luokka	Pääpiirteiden kuvaukset (IP-nimikkeistön mukaan)
3./c. Muut arvopaperit kuin osakkeet, kun niiden alkuperäinen maturiteetti on yli 2 vuotta	<ul style="list-style-type: none"> * Jälkimarkkinakelpoiset saamistodistukset (velkakirjaan perustuvat tai muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 2 vuotta ja joilla ei käydä kauppaa rahamarkkinoilla (ks. kohta 4). * Siirtokelpoiset lainat, joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 2 vuotta, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja ja joilla käydään kauppaa järjestäytyneillä (jälki)markkinoilla. * Alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli 2 vuoden pituisina saamistodistuksina, talletuksina tai lainoina olevat saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla saamisilla.
4. Rahamarkkinapaperit	Tähän erään sisältyvät rahalaitoksen hallussa olevat rahalaitosten liikkeeseen laskemat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit, jotka ovat erittäin likvidejä, koska niillä käydään kauppaa likvideillä rahamarkkinoilla (eli markkinoilla, joilla on suuri liikevaihto ja suurehkot kaupankäynnin volyymit ja joilla instrumentit voidaan vaihtaa rahaksi välittömästi ja pienin kustannuksin ja joilla laiminlyöntiriski ja korkoriski ovat vähäiset), joihin osallistuvat pääasiassa rahalaitokset ja muut rahoituslaitokset. Rahamarkkinapapereiden määrittelemisestä ja maittaisesta luokittelemisesta on lisäopastusta EKP:n lehtisessä nimeltään "Money Market Paper – Guidance to ensure consistency in classification across the MU". Tähän erään sisältyvät myös rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet (ks. kohta 10).
5. Osakkeet ja osuudet	Arvopaperit, jotka luovat yrityksiin tai yritysmäisiin yhteisöihin omistajan oikeuksia. Tällaiset arvopaperit oikeuttavat yleensä haltijansa osuuteen yritysten tai yritysmäisten yhteisöjen voitosta sekä selvitystilassa osuuteen niiden omista varoista.
6. Kiinteä omaisuus	Tässä tiedonkeruussa kiinteä omaisuus koostuu aineellisesta tai aineettomasta omaisuudesta, ei kuitenkaan rahoitusvaateista, jota tiedonantajarahalaitoksen on tarkoitus käyttää toistuvasti yli vuoden ajan. Kiinteä omaisuus käsittää rahalaitoksen omistamat maa-alueet ja rakennukset sekä kaluston, ohjelmistot ja muut infrastruktuurit.
7. Muut saamiset	<p>Muut kuin edellä mainitut saamiset.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Johdannaispositiot, joiden bruttomääräinen markkina-arvo on positiivinen. * Ns. "suspense"-erien saamiset bruttomääräisinä. * Siirtosaamiset bruttomääräisinä. * Korkosaamiset lainoista. * Osinkosaamiset. * Saamiset, jotka eivät liity varsinaiseen rahalaitostoimintaan. * Valtion liikkeeseen laskeman metallirahan vastaerä (ainoastaan kansallisten keskuspankkien taseissa).

Rahalaitossektorin konsolidoidun kuukausitaseen instrumenttiluokkien tarkat kuvaukset Implementation Package -tilastointiohjeen (IP) mukaan

VELKALUOKAT	
IP-luokka	Pääpiirteiden kuvaukset (IP-nimikkeistön mukaan)
8. Liikkeessä oleva raha	Liikkeessä olevat setelit ja kolikot, joita käytetään yleisesti maksuihin. * Kansallisten keskuspankkien liikkeeseen laskemat setelit. * Muiden rahalaitosten liikkeeseen laskemat setelit. * Kansallisten keskuspankkien liikkeeseen laskemat metallirahat. * Valtion liikkeeseen laskemat metallirahat.
9. Talletukset	Tiedonantajarahalaitosten kaikille velkojille kohdistettavissa olevat velkaerät, jotka eivät ole arvopaperipohjaisia. Tiedonkeruuta varten tämä luokka jaotellaan yön yli -talletuksiin, määräaikaistalletuksiin, irtisanomisehtoisiin talletuksiin ja takaisinostosopimuksiin (repot).
9.1. Yön yli -talletukset	Talletukset, jotka voidaan vaihtaa rahaksi ja/tai vaadittaessa siirtää ilman merkittävää viivettä, rajoituksia tai sakkomaksuja käyttäen sekkiä, maksumääräystä, tiliin kohdistuvaa veloituksen kirjausta tai vastaavaa. Rahalaitosten liikkeeseen laskemissa rahakorteissa olevat rahamäärät kirjataan tähän erään. Tähän erään ei kirjata ei-siirtokelpoisia talletuksia, jotka ovat vaadittaessa takaisin maksettavia, mutta joihin sovelletaan tällöin merkittäviä sakkomaksuja. * Talletukset (korolliset tai korottomat), jotka voidaan vaadittaessa muuttaa välittömästi rahaksi ilman merkittävää viivettä tai rajoituksia, mutta joita ei voida siirtää. * Talletukset (korolliset tai korottomat), jotka voidaan vaadittaessa muuttaa välittömästi rahaksi talletuksentekopäivää seuraavana päivänä viimeistään pankkipäivän päättyessä ilman merkittäviä sakkomaksuja tai rajoituksia, mutta joita ei voida siirtää. * Talletukset (korolliset tai korottomat), jotka voidaan siirtää ilman merkittäviä rajoituksia tai sakkomaksuja käyttäen sekkiä, maksumääräystä, tiliin kohdistuvaa veloituksen kirjausta tai vastaavaa. * Rahakorteissa olevat rahamäärät (korolliset tai korottomat). * Ei-siirtokelpoiset lainat, jotka on maksettava takaisin lainan myöntämispäivää seuraavana päivänä viimeistään pankkipäivän päättyessä. * "Yön yli -talletuksiin" läheisesti rinnastettavat ns. "suspense"-erät bruttomääräisinä.
9.2. Määräaikaistalletukset	Ei-siirtokelpoiset talletukset, joita ei voi muuttaa rahaksi ennen sovitun kiinteän määräajan kulumista tai joiden ennenaikaisesta rahaksi muuttamisesta haltijan on maksettava jonkinlainen sakkomaksu. Tähän erään sisältyvät myös hallinnollisesti säännellyt talletukset, joissa maturiteetikriteeri ei ole merkitsevä (luokitellaan maturiteettiluokkaan "yli 2 vuoden").
9.2./a. Talletukset, joiden sovittu määräaika on enintään vuosi	* Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on enintään vuosi ja joita ei voida muuttaa rahaksi ennen tuota määräaika. * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on enintään vuosi, mutta jotka voidaan nostaa ennen tuota määräaika, jos nostosta on ilmoitettu etukäteen. * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on enintään vuosi, mutta jotka voidaan maksaa takaisin vaadittaessa tietyin seuraamuksin. * Enintään vuoden päästä suljettavien johdannaissopimusten marginaalimaksut, jotka vastaavat luottoriskiltä suojautumiseksi maksettavaa käteisvakuutta, mutta joihin tallettajalla on edelleen omistusoikeus ja jotka on maksettava takaisin tallettajalle, kun sopimus suljetaan. * Ei-siirtokelpoiset ja siirtokelpoiset lainat, jotka perustuvat yhteen velkakirjaan ja joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään vuosi. * Rahalaitosten liikkeeseen laskemat ei-jälkimarkkinakelpoiset velkapaperit (velkakirjaan perustuvat tai muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään vuosi. * Rahalaitosten alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituisina talletuksina tai lainoina liikkeeseen laskema velka, jolla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla. * "Enintään vuoden pituisiin määräaikaistalletuksiin" läheisesti rinnastettavat ns. "suspense"-erät bruttomääräisinä.

Rahalaitossektorin konsolidoidun kuukausitaseen instrumenttiluokkien tarkat kuvaukset Implementation Package -tilastointiohjeen (IP) mukaan

VELKALUOKAT	
IP-luokka	Pääpiirteiden kuvaukset (IP-nimikkeistön mukaan)
9.2./b. Talletukset, joiden sovittu määräaika on yli vuosi mutta enintään 2 vuotta	<ul style="list-style-type: none"> * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta ja joita ei voida muuttaa rahaksi ennen tuota määräaika. * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta, mutta jotka voidaan nostaa ennen tuota määräaika, jos nostosta on ilmoitettu etukäteen. * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta, mutta jotka voidaan maksaa takaisin vaadittaessa tietyin seuraamuksin. * Yli vuoden mutta enintään 2 vuoden päästä suljettavien johdannaissopimusten marginaalimaksut, jotka vastaavat luottoriskiltä suojautumiseksi maksettavaa käteisvakuutta, mutta joihin tallettajalla on edelleen omistusoikeus ja jotka on maksettava takaisin tallettajalle, kun sopimus suljetaan. * Ei-siirtokelpoiset ja siirtokelpoiset lainat, jotka perustuvat vain yhteen velkakirjaan ja joiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta. * Rahalaitosten liikkeeseen laskemat ei-jälkimarkkinakelpoiset velkapaperit (velkakirjaan perustuvat ja muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta. * Rahalaitosten alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden mutta enintään 2 vuoden pituisina talletuksina tai lainoina liikkeeseen laskema velka, jolla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla. * "Yli vuoden mutta enintään 2 vuoden pituisiin määräaikaistalletuksiin" läheisesti rinnastettavat ns. "suspense"-erät bruttomääräisinä.
9.2./c. Talletukset, joiden sovittu määräaika on yli 2 vuotta	<ul style="list-style-type: none"> * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on yli 2 vuotta ja joita ei voida muuttaa rahaksi ennen tuota määräaika. * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on yli 2 vuotta, mutta jotka voidaan nostaa ennen tuota määräaika, jos nostosta on ilmoitettu etukäteen. * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joiden kiinteä määräaika on yli 2 vuotta, mutta jotka voidaan maksaa takaisin vaadittaessa tietyin seuraamuksin. * Talletukset (maturiteetista riippumatta), joiden korot ja/tai ehdot on määritelty kansallisessa lainsäädännössä ja joilla on erityinen, yli 2 vuoden päästä toteutuva tarkoitus (esimerkiksi asuntorahoitus), vaikka talletukset olisivat teknisesti vaadittaessa takaisin maksettavia. * Yli 2 vuoden päästä suljettavien johdannaissopimusten marginaalimaksut, jotka vastaavat luottoriskiltä suojautumiseksi maksettavaa käteisvakuutta, mutta joihin tallettajalla on edelleen omistusoikeus ja jotka on maksettava takaisin tallettajalle, kun sopimus suljetaan. * Ei-siirtokelpoiset ja siirtokelpoiset lainat, jotka perustuvat vain yhteen velkakirjaan ja joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 2 vuotta. * Rahalaitosten liikkeeseen laskemat ei-jälkimarkkinakelpoiset velkapaperit (velkakirjaan perustuvat tai muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 2 vuotta. * Rahalaitosten alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli 2 vuoden pituisina velkapapereina, talletuksina tai lainoina liikkeeseen laskema velka, jolla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla. * "Yli 2 vuoden pituisiin määräaikaistalletuksiin" läheisesti rinnastettavat ns. "suspense"-erät bruttomääräisinä.
9.3. Irtisanomisehtoiset talletukset	<p>Ei-siirtokelpoiset talletukset, joilla ei ole sovittua määräaika, mutta joihin sovelletaan irtisanomisaikaa, jonka kuluessa rahaksi muuttaminen ei ole mahdollista tai ei ole mahdollista ilman seuraamuksia. Tämä luokka sisältää sellaiset lain mukaan periaatteessa vaadittaessa takaisin maksettavat talletukset, joihin kansallisen käytännön mukaan kuitenkin sovellettaisiin merkittäviä sakkomaksuja ja rajoituksia (luokitellaan maturiteettiluokkaan "enintään 3 kk"), ja sijoitustilit, joilla ei ole irtisanomisaikaa eikä sovittua määräaika, mutta joissa on nostorajoituksia (luokitellaan maturiteettiluokkaan "yli 3 kk").</p>

Rahalaitossektorin konsolidoidun kuukausitaseen instrumenttiluokkien tarkat kuvaukset Implementation Package -tilastointiohjeen (IP) mukaan

VELKALUOKAT	
IP-luokka	Pääpiirteiden kuvaukset (IP-nimikkeistön mukaan)
9.3./a. Irtisanomisehtoiset talletukset, joiden irtisanomisaika on enintään 3 kuukautta	<ul style="list-style-type: none"> * Talletukset, joilla ei ole kiinteää määräaika ja joihin sovelletaan enintään 3 kuukauden irtisanomisaikaa; jos talletuksen nostaminen ennen tuota irtisanomisaikaa (tai jopa vaadittaessa) on mahdollista, on siitä maksettava sakkomaksu. * Ei-siirtokelpoiset avistatalletukset ja muut vähittäispankkitoimintaan liittyvät talletukset, jotka ovat lain mukaan vaadittaessa maksettavia, mutta joiden rahaksi muuttaminen johtaa merkittäviin sakkomaksuihin. * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joilla on kiinteä määräaika, ja joihin on sovellettu alle 3 kuukauden irtisanomisaikaa siinä tapauksessa, että ne halutaan nostaa ennen määräaika. * Tällaisiin talletuksiin läheisesti rinnastettavat ns. "suspense"-erät bruttomääräisinä.
9.3./b. Irtisanomisehtoiset talletukset, joiden irtisanomisaika on yli 3 kuukautta joista: irtisanomisajaltaan yli 2 vuoden (soveltuvin osin)	<ul style="list-style-type: none"> * Talletukset, joilla ei ole kiinteää määräaika ja joihin sovelletaan yli 3 kuukauden irtisanomisaikaa; jos talletuksen nostaminen ennen tuota irtisanomisaikaa (tai jopa vaadittaessa) on mahdollista, on siitä maksettava sakkomaksu. * Sijoitustilit, joihin ei sovelleta irtisanomisaikaa ja joilla ei ole sovittua määräaika, mutta joissa on nostorajoituksia. * Ei-siirtokelpoiset talletukset, joilla on kiinteä määräaika ja joihin on sovellettu yli 3 kuukauden irtisanomisaikaa siinä tapauksessa, että ne halutaan nostaa ennen määräaika. * Tällaisiin talletuksiin läheisesti rinnastettavat ns. "suspense"-erät bruttomääräisinä.
9.4. Repot	<p>Sen rahan vastaerä, jonka tiedonantajarahalaitokset saavat arvopapereista, jotka ne myyvät tiettyyn hintaan samalla sitoutuen ostamaan ne (tai vastaavat arvopaperit) takaisin tiettyyn kiinteään hintaan tiettyä myöhempänä ajankohtana.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Rahat, jotka on saatu vastineeksi kolmannelle osapuolelle takaisinostosopimuksella tilapäisesti siirretyistä arvopapereista. * Rahat, jotka on saatu vastineeksi kolmannelle osapuolelle (käteisvakuutta vastaan) tilapäisesti lainatuista joukkovelkakirjoista. * Rahat, jotka on saatu vastineeksi kolmannelle osapuolelle ns. sale/buy back -sopimuksella tilapäisesti siirretyistä arvopapereista.
10. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	<p>Rahamarkkinarahastojen liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Rahamarkkinarahastot ovat sijoitusyhtiöitä, joiden rahasto-osuudet ovat likvidiydeltään talletusten läheisiä vastineita. Rahamarkkinarahastot sijoittavat ensisijaisesti rahamarkkinainstrumentteihin ja/tai muihin jälkimarkkinakelpoisiin velkapapereihin, joiden jäljellä oleva maturiteetti on enintään vuoden ja /tai pankkitalletuksiin ja/tai joiden tarkoituksena on saavuttaa tuotto prosentti, joka vastaa rahamarkkinainstrumenttien korkoja.</p>
11. Liikkeeseen lasketut velkapaperit	<p>Sellaiset tiedonantajarahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit (eivät kuitenkaan osakkeet tai rahamarkkinapaperit), jotka yleensä ovat siirtokelpoisia ja joilla käydään kauppaa jälkimarkkinoilla tai jotka voidaan markkinoilla korvata vastakkaisella sopimuksella ja jotka eivät takaa haltijalle mitään omistajan oikeuksia liikkeeseen laskevaan laitokseen. Tähän erään kuuluvat arvopaperit (lukuun ottamatta niitä, joilla käydään kauppaa rahamarkkinoilla – ks. kohta 12), jotka takaavat haltijalle ehdottoman oikeuden kiinteään tai sopimuksen mukaiseen tuloon korkoina ja/tai määrättyinä kiinteinä summina, jotka maksetaan määräpäivänä (tai -päivinä) tai alkaen liikkeeseenlaskun yhteydessä määritellystä ajankohdasta. Siihen kuuluvat myös siirtokelpoiset lainat, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja, joilla käydään kauppaa järjestäytyneillä (jälki)markkinoilla.</p>

Rahalaitossektorin konsolidoidun kuukausitaseen instrumenttiluokkien tarkat kuvaukset Implementation Package -tilastointiohjeen (IP) mukaan

VELKALUOKAT	
IP-luokka	Pääpiirteiden kuvaukset (IP-nimikkeistön mukaan)
11./a. Velkapaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään vuosi	<ul style="list-style-type: none"> * Rahalaitosten liikkeeseen laskemat jälkimarkkinakelpoiset velkapaperit (velkakirjaan perustuvat tai muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään vuosi ja joilla ei käydä kauppaa rahamarkkinoilla (ks. kohta 12). * Siirtokelpoiset lainat, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään vuosi, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja ja joilla käydään kauppaa järjestäytyneillä (jälki)markkinoilla. * Rahalaitosten alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituisina velkapapereina, talletuksina tai lainoina liikkeeseen laskema velka, jolla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.
11./b. Velkapaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta	<ul style="list-style-type: none"> * Rahalaitosten liikkeeseen laskemat jälkimarkkinakelpoiset velkapaperit (velkakirjaan perustuvat tai muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta ja joilla ei käydä kauppaa rahamarkkinoilla (ks. kohta 12). * Siirtokelpoiset lainat, joiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden mutta enintään 2 vuotta, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja ja joilla käydään kauppaa järjestäytyneillä (jälki)markkinoilla. * Rahalaitosten alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden mutta enintään 2 vuoden pituisina velkapapereina, talletuksina tai lainoina liikkeeseen laskema velka, jolla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.
11./c. Velkapaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 2 vuotta	<ul style="list-style-type: none"> * Rahalaitosten liikkeeseen laskemat jälkimarkkinakelpoiset velkapaperit (velkakirjaan perustuvat tai muut), joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 2 vuotta ja joilla ei käydä kauppaa rahamarkkinoilla (ks. kohta 12). * Siirtokelpoiset lainat, joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 2 vuotta, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja ja joilla käydään kauppaa järjestäytyneillä (jälki)markkinoilla. * Rahalaitosten alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli 2 vuoden velkapapereiden, talletusten tai lainojen muodossa liikkeeseen laskema velka, jolla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.
12. Rahamarkkinapaperit	<p>Tähän erään sisältyvät rahalaitosten liikkeeseen laskemat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit, jotka ovat erittäin likvidejä, koska niillä käydään kauppaa likvideillä rahamarkkinoilla (eli markkinoilla, joilla on suuri liikevaihto ja suurehkot kaupankäynnin volyymit ja joilla instrumentit voidaan vaihtaa rahaksi välittömästi ja pienin kustannuksin ja joilla laiminlyöntiriski ja korkoriski ovat vähäiset), joihin osallistuvat pääasiassa rahalaitokset ja muut rahoituslaitokset. Rahamarkkinapapereiden määrittelemisestä ja määrittämisestä on lisäopastusta EKP:n lehtisessä nimeltään "Money Market Paper – Guidance to ensure consistency in classification across the MU".</p>
13. Oma pääoma ja varaukset	<p>Tässä tiedonkeruussa erä käsittää velat, jotka aiheutuvat tiedonantajarahalaitoksen osakkeenomistajille tai muille omistajille osakeanneissa myymistä osakkeista, jotka takaavat osakkeen haltijalle omistajan oikeuksia rahalaitoksessa ja yleensä osuuden sen voitosta sekä selvitystilassa osuuden sen omista varoista. Erään kuuluvat myös rahastot, jotka muodostuvat jakamattomista voitoista tai sellaisista varoista, jotka tiedonantajarahalaitos on pannut talteen vastaisuudessa odotettavissa olevien maksujen ja sitoumusten varalta.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Oma pääoma. * Jakamattomat voitot tai rahastot. * Kohdistetut varaukset laina-, arvopaperi- ja muuntyyppisiä saamia varten. * Bruttomääräiseltä markkina-arvoltaan negatiivisista johdannaispositioista aiheutuvien realisoimattomien tappioiden vastaerä.

Rahalaitossektorin konsolidoidun kuukausitaseen instrumenttiluokkien tarkat kuvaukset Implementation Package -tilastointiohjeen (IP) mukaan

VELKALUOKAT	
IP-luokka	Pääpiirteiden kuvaukset (IP-nimikkeistön mukaan)
14. Muut velat	<p>Velat, jotka eivät kuulu muihin eriin.</p> <ul style="list-style-type: none">* Johdannaispositiot, joiden bruttomääräinen markkina-arvo on negatiivinen.* Ns. "suspense"-erät bruttomääräisinä.* Siirtovelat bruttomääräisinä.* Maksamatta olevat talletusten korot.* Maksamattomat osingot.* Velat, jotka eivät perustu varsinaiseen rahalaitostoimintaan.* Varaukset kolmansille osapuolille olevia velkoja varten.* Johdannaissopimusten marginaalimaksut, jotka vastaavat luottoriskiltä suojautumiseksi maksettavaa käteisvakuutta, mutta joihin tallettajalla on edelleen omistusoikeus ja jotka on maksettava takaisin tallettajalle, kun sopimus suljetaan.* Ilman käteisvakuuksia lainaksi annetuista arvopapereista aiheutuneet nettopositiot.* Arvopaperikauppojen tulevista tilityksistä ja toimituksista aiheutuvat nettovelat.

Liite 4.2

Vähimmäisvarantojärjestelmän soveltamiseen liittyvät erityissäännökset ja siirtymäkauden säännöt

OSA I Erityissäännökset

I Tiedonkeruu pieniltä laitoksilta

1. Minimitiedonkeruu pieniltä luottolaitoksilta Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) vähimmäisvarantojärjestelmää varten käsittää taulukon IA mukaiset tiedot. Pienten laitosten varantopohjatiedot kolmea (kuukauden pituisia) pitoajanjaksoa varten perustuvat vuosineljänneksen lopun tietoihin, jotka kansalliset keskuspankit keräävät viimeistään 28. pankkipäivänä kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

II Tiedonkeruu EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän alaisilta laitoksilta, jotka ilmoittavat tietonsa konsolidoidusti ryhmänä

2. Saatuaan luvan Euroopan keskuspankilta (EKP) vähimmäisvarantojärjestelmän alaiset luottolaitokset voivat antaa tilastotietonsa konsolidoidusti niin, että ne koskevat ryhmää luottolaitoksia, jotka ovat vähimmäisvarantovelvollisia samalla kansallisella alueella edellyttäen, että kaikki asianomaiset laitokset ovat ilmoittaneet luopuvansa minkäänlaisiin varantovelvoitteesta tehtäviin könttäsummavähennyksiin liittyvistä eduista. Könttäsummavähennys jää kuitenkin koko ryhmän eduksi. Kaikki asianomaiset laitokset luetellaan erikseen EKP:n rahalaitosten luettelossa.

3. Jos koko ryhmän katsotaan olevan ”pieni”, sen tulee täyttää ainoastaan pienten laitosten suppeammat raportointivaatimukset. Muussa tapauksessa sovelletaan täysimääräisiä raportointivaatimuksia.

III Sarake ”(joista) varantovelvolliset luottolaitokset, EKP ja kansalliset keskuspankit”

4. Sarake ”(joista) varantovelvolliset luottolaitokset, EKP ja kansalliset keskuspankit” (lyhennetty taulukoissa muotoon ”varantovelvolliset LL:t, EKP + KKP:t”) ei sisällä tiedonantajalaitosten velkoja niille laitoksille, jotka luettelon mukaan eivät kuulu EKPJ:n vähimmäisvarantojärjestelmän piiriin, eli laitoksille, jotka ovat järjestelmän ulkopuolella muista syistä kuin tervehdyttämismenettelyn takia.

5. Luettelo vähimmäisvarantojärjestelmän piiriin kuulumattomista laitoksista sisältää ainoastaan ne laitokset, jotka ovat järjestelmän ulkopuolella muista syistä kuin tervehdyttämismenettelyn takia. Laitoksia, jotka on väliaikaisesti vapautettu vähimmäisvarantovelvoitteesta tervehdyttämismenettelyn takia, kohdellaan kuten vähimmäisvarantovelvoitteen alaisia laitoksia, ja sen vuoksi niihin kohdistuvat velat sisältyvät sarakkeeseen ”(joista) varantovelvolliset luottolaitokset, EKP ja kansalliset keskuspankit”. Sarakkeeseen kuuluvat myös velat sellaisille laitoksille, joiden ei itse asiassa tarvitse pitää varantotalletusta EKPJ:ssä könttäsummavähennyksen takia.

OSA 2 Siirtymäkauden säännöt

I Luottolaitokset, joita koskevat täysimääräiset raportointivaatimukset

6. Jotta voitaisiin laskea oikein varantopohja, johon sovelletaan positiivista varantoprosenttia, tarvitaan yksityiskohtainen kuukausittainen erittely yli 2 vuoden määräaikaisista talletuksista, talletuksista, joiden irtisanomisaika on yli 2 vuotta, ja luottolai-

tosten reposopimuksiin liittyvistä veloista, jotka kohdistuvat kotimaan ja muun euroalueen sektoreihin "rahalaitokset", "varantovelvolliset luottolaitokset, EKP ja kansalliset keskuspankit" ja "valtio", sekä sektoriin "ulkomaat". Luottolaitokset voivat ilmoittaa velkansa siten, että ne kohdistuvat ryhmään "muut rahalaitokset kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaiset luottolaitokset, Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit" sen sijaan että ne ilmoittaisivat ne kohdistettuina erikseen ryhmiin "rahalaitokset" ja "vähimmäisvarantovelvoitteen alaiset luottolaitokset, Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit" edellyttäen, että tiedot ovat edelleen riittävän tarkkoja.

7. Näiden tietojen ilmoittaminen on pakollista joulukuun 1999 lopun tiedoista alkaen (lukuun ottamatta erää "talletukset, joiden irtisanomisaika on yli 2 vuotta", jonka ilmoittaminen on toistaiseksi vapaaehtoista). Tuohon päivämäärään asti tiedonantajalaitokset voivat halutessaan antaa tarvittavat tiedot vapaaehtoisesti, ts. ne voivat ilmoittaa joko todellisia lukuja (myös erät, joiden arvo on nolla) tai "tiedot puuttuvat" (käyttäen soveltuvaa merkintää) vuoden pituisena siirtymäkautena, joka alkaa 1.1.1999.

8. Tiedonantajalaitosten on valittava, haluavatko ne ilmoittaa tietonsa siirtymäkauden aikana todellisina lukuina tai käyttäen merkintää "tiedot puuttuvat". Laitos, joka on päättänyt ilmoittaa tietonsa todellisina lukuina, ei voi sen jälkeen käyttää merkintää "tiedot puuttuvat".

9. Luottolaitosten on laskettava varantopohjansa kolmannen vaiheen ensimmäiselle pitoajanjaksolle avautaseensa 1.1.1999 perusteella.

II Pienet luottolaitokset

10. Myös pienten luottolaitosten on laskettava varantopohjansa kolmannen vaiheen ensimmäiselle pitoajanjaksolle avautaseensa 1.1.1999 perusteella, mutta nämä tiedot on ilmoitettava viimeistään 10.2.1999.

11. Jotta voitaisiin laskea oikein varantopohja, johon sovelletaan positiivista varantoprosenttia, tarvitaan yksityiskohtainen neljännesvuosittainen erittely yli 2 vuoden määräaikaisista talletuksista, talletuksista, joiden irtisanomisaika on yli 2 vuotta, ja luottolaitosten reposopimuksiin liittyvistä veloista, jotka kohdistuvat kotimaan ja muun euroalueen sektoreihin "rahalaitokset", "varantovelvolliset luottolaitokset, EKP ja kansalliset keskuspankit" sekä sektoriin "ulkomaat".

12. Näiden tietojen ilmoittaminen on pakollista joulukuun 1999 lopun tiedoista alkaen (lukuun ottamatta erää "talletukset, joiden irtisanomisaika on yli 2 vuotta", jonka ilmoittaminen on toistaiseksi vapaaehtoista). Tuohon päivämäärään asti tiedonantajalaitokset voivat halutessaan antaa tarvittavat tiedot vapaaehtoisesti, ts. ne voivat ilmoittaa joko todellisia lukuja (myös erät, joiden arvo on nolla) tai "tiedot puuttuvat" (käyttäen soveltuvaa merkintää) vuoden pituisena siirtymäkautena, joka alkaa 1.1.1999.

13. Tiedonantajalaitosten on valittava, haluavatko ne ilmoittaa tietonsa siirtymäkauden aikana todellisina lukuina tai käyttäen merkintää "tiedot puuttuvat". Laitos, joka on päättänyt ilmoittaa tietonsa todellisina lukuina, ei voi sen jälkeen käyttää merkintää "tiedot puuttuvat".

TAULUKKO IA. Tiedot, jotka pienten luottolaitosten on toimitettava neljännesvuosittain vähimmäisvarantojärjestelmää varten

	A. Kotimaa				B. Muut euroalueen maat				C. Ulko- maat	D. Koh- dista- matto- mat	A+B Euro- alueen ei-raha- laitoks.
	Rahalaitokset		Ei-rahalliset		Rahalaitokset		Ei-rahalliset				
	joista varantovel- volliset LL:t, EKP+KKP:t	Julkisyhteisöt Valtio Muut julkis- yhteisöt	Muut	joista varantovel- volliset LL:t EKP+KKP:t	Julkisyhteisöt Valtio Muut julkis- yhteisöt	Muut					
VELAT											
8 Liikkeessä oleva raha											
9 Talletukset (kaikki valuutat)											
9e Euro											
9.1e Yön yli											
9.2e Määräaikaiset											
≤ 1 v											
> 1 v ≤ 2 v											
> 2 v											
9.3e Irtisanomisehtoiset											
≤ 3 kk											
> 3 kk											
josta: > 2 v											
9.4e Repot											
9x Muut kuin euroalueen valuutat											
9.1x Yön yli											
9.2x Määräaikaiset											
≤ 1 v											
> 1 v ≤ 2 v											
> 2 v											
9.3x Irtisanomisehtoiset											
≤ 3 kk											
> 3 kk											
josta: > 2 v											
9.4x Repot											
10 Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet											
11 Liikkeeseen lasketut velkapaperit											
11e Euro											
≤ 1 v											
> 1 v ≤ 2 v											
> 2 v											
11x Muut kuin euroalueen valuutat											
≤ 1 v											
> 1 v ≤ 2 v											
> 2 v											
12 Rahamarkkinapaperit											
Euro											
Muut kuin euroalueen valuutat											
13 Oma pääoma ja varaukset											
14 Muut velat											
SAAMISET											
1 Kassa (kaikki valuutat)											
1e, josta euro											
2 Lainat											
2e, josta euro											
3 Muut arvopaperit kuin osakkeet											
3e Euro											
≤ 1 v											
> 1 v ≤ 2 v											
> 2 v											
3x Muut kuin euroalueen valuutat											
≤ 1 v											
> 1 v ≤ 2 v											
> 2 v											
4 Rahamarkkinapaperit											
Euro											
Muut kuin euroalueen valuutat											
5 Osakkeet ja osuudet											
6 Kiinteä omaisuus											
7 Muut saamiset											

Litteen 4.1 taulukossa 1 on alaviitteitä, joissa selostetaan eräitä tämän taulukkorakenteen piirteitä.

Liite 4.3

Muiden pienten rahalaitosten kuin luottolaitosten raportointivaatimukset

Kun kansalliset keskuspankit päättävät vapauttaa täysimääräisistä raportointivaatimuksesta sellaisia pieniä rahalaitoksia, jotka eivät ole luottolaitoksia, niiden tulee ilmoittaa asiasta näille rahalaitoksille. Kansallisten kes-

kuspankkien tulee kuitenkin kerätä näiltä laitoksilta edelleen ainakin vuosittaiset tasetiedot, jotta suppeamman tiedonkeruun piirissä olevien laitosten osuutta voidaan seurata.

Liite 4.4

Vähimmäisvaatimukset, joita tiedonantajien tulee noudattaa

Euroopan keskuspankin (EKP) tilastointiin liittyvät raportointivaatimukset täyttääkseen tiedonantajien tulee noudattaa seuraavia vähimmäisvaatimuksia:

1. Toimitusta koskevat vähimmäisvaatimukset

- a) Tiedonantajien tulee toimittaa tiedot oikea-aikaisesti ja kansallisten keskuspankkien asettamien määräaikojen mukaisesti.
- b) Tilastotiedot tulee esittää kansallisten keskuspankkien määrittelemien teknisten raportointivaatimusten mukaisessa muodossa.
- c) Yhteyshenkilö(t) tulee mainita.
- d) Teknisiä määrittelyjä, jotka koskevat tiedonsiirtoa keskuspankkeihin, tulee noudattaa.

2. Tarkkuutta koskevat vähimmäisvaatimukset

- e) Tilastotiedoissa ei saa olla virheitä:
 - kaikki lineaariset rajoitteet tulee täyttää (esimerkiksi taseiden tulee täsmätä, välisummien ja loppusumman tulee täsmätä)
 - ja
 - eri raportointifrekvenssein toimitettujen tietojen tulee vastata toisiaan.
- f) Tiedonantajien tulee voida antaa lisätietoja toimittamiensa tietojen taustalla olevista muutoksista.
- g) Tilastotietojen tulee olla aukottomia; puuttuvista tiedoista tulee ilmoittaa ja antaa selitys kansallisille keskuspankeille ja ne tulee soveltuvin osin toimittaa mahdollisimman pian.
- h) Tilastotiedoissa ei saa olla jatkuvia ja rakenteellisia aukkoja.
- i) Tiedonantajien tulee noudattaa niitä mittasuhteita ja desimaalitarkkuuksia, jotka kansalliset keskuspankit ovat määritelleet toimitettavia tietoja varten.
- j) Tiedonantajien tulee noudattaa kansallisten keskuspankkien antamia ohjeita lukujen pyöristämisestä.

3. Käsitteellistä vastaavuutta koskevat vähimmäisvaatimukset

- k) Tilastotietojen tulee vastata EKP:n asetuksessa olevia määritelmiä ja luokitteluja.
- l) Mikäli näistä määritelmistä ja luokitteluista poiketaan, tiedonantajien tulee mahdollisuuksiensa mukaan seurata ja mitata säännöllisesti käyttämiensä tilastointiperusteiden ja EKP:n asetuksen mukaisten tilastointiperusteiden tuottamien tulosten eroja.
- m) Tiedonantajien tulee pystyä selittämään mahdolliset katkokset, joita niiden ilmoittamissa tilastotiedoissa on verrattuna aikaisempien periodien tietoihin.

4. Tarkistuksia koskevat vähimmäisvaatimukset

- n) Kansallisten keskuspankkien määrittelemiä tarkistusperiaatteita ja -menettelyjä tulee noudattaa. Säännöllisistä tarkistuksista poikkeaviin tarkistuksiin tulee liittää perustelut.

Liite 5

EKPJ:n ohjeellinen huutokauppakalenteri 1999

TAMMIKUU 1999		HELMIKUU 1999		MAALISKUU 1999		HUHTIKUU 1999		TOUKOKUU 1999		KESÄKUU 1999	
1 P	1 M	1 M	1 M	1 T	1 T	1 L	1 L	1 T	1 T	1 T	1 T
2 L	2 T	2 T	2 T	2 P	2 P	2 S	2 S	2 K	2 K	2 K	2 K
3 S	3 K	3 K	3 K	3 L	3 L	3 M	3 M	3 T	3 T	3 T	3 T
4 M	4 T	4 T	4 T	4 S	4 S	4 P	4 P	4 M	4 M	4 P	4 P
5 T	5 P	5 P	5 P	5 M	5 M	5 L	5 L	5 K	5 K	5 L	5 L
6 K	6 L	6 L	6 L	6 T	6 T	6 M	6 M	6 T	6 T	6 S	6 S
7 T	7 S	7 S	7 S	7 K	7 K	7 P	7 P	7 M	7 M	7 M	7 M
8 P	8 M	8 M	8 M	8 T	8 T	8 L	8 L	8 T	8 T	8 T	8 T
9 L	9 T	9 T	9 T	9 P	9 P	9 S	9 S	9 K	9 K	9 K	9 K
10 S	10 K	10 K	10 K	10 L	10 L	10 M	10 M	10 T	10 T	10 T	10 T
11 M	11 T	11 T	11 T	11 S	11 S	11 P	11 P	11 M	11 M	11 P	11 P
12 T	12 P	12 P	12 P	12 M	12 M	12 L	12 L	12 K	12 K	12 L	12 L
13 K	13 L	13 L	13 L	13 T	13 T	13 M	13 M	13 T	13 T	13 S	13 S
14 T	14 S	14 S	14 S	14 K	14 K	14 P	14 P	14 M	14 M	14 M	14 M
15 P	15 M	15 M	15 M	15 T	15 T	15 L	15 L	15 K	15 K	15 T	15 T
16 L	16 T	16 T	16 T	16 P	16 P	16 M	16 M	16 T	16 T	16 K	16 K
17 S	17 K	17 K	17 K	17 L	17 L	17 M	17 M	17 T	17 T	17 T	17 T
18 M	18 T	18 T	18 T	18 S	18 S	18 P	18 P	18 M	18 M	18 P	18 P
19 T	19 P	19 P	19 P	19 M	19 M	19 L	19 L	19 K	19 K	19 L	19 L
20 K	20 L	20 L	20 L	20 T	20 T	20 M	20 M	20 T	20 T	20 S	20 S
21 T	21 S	21 S	21 S	21 K	21 K	21 P	21 P	21 M	21 M	21 M	21 M
22 P	22 M	22 M	22 M	22 T	22 T	22 L	22 L	22 K	22 K	22 T	22 T
23 L	23 T	23 T	23 T	23 P	23 P	23 M	23 M	23 T	23 T	23 K	23 K
24 S	24 K	24 K	24 K	24 L	24 L	24 M	24 M	24 T	24 T	24 T	24 T
25 M	25 T	25 T	25 T	25 P	25 P	25 M	25 M	25 T	25 T	25 P	25 P
26 T	26 P	26 P	26 P	26 M	26 M	26 L	26 L	26 K	26 K	26 L	26 L
27 K	27 L	27 L	27 L	27 T	27 T	27 M	27 M	27 T	27 T	27 S	27 S
28 T	28 S	28 S	28 S	28 K	28 K	28 P	28 P	28 M	28 M	28 M	28 M
29 P	29 M	29 M	29 M	29 T	29 T	29 L	29 L	29 K	29 K	29 T	29 T
30 L	30 T	30 T	30 T	30 P	30 P	30 M	30 M	30 T	30 T	30 K	30 K
31 S	31 K	31 K	31 K	31 L	31 L	31 M	31 M	31 T	31 T	31 M	31 M

HEINÄKUU 1999		ELOKUU 1999		SYYSKUU 1999		LOKAKUU 1999		MARRASKUU 1999		JOULUKUU 1999	
1 T	PA-maksu	1 S		1 K	PE-maksu	1 P	PE-ilm.	1 M	PE-ilm.	1 K	PE-maksu
2 P		2 M	PE-ilm.	2 T		2 L		2 T	PE-jako	2 T	
3 L		3 T	PE-jako	3 P		3 S		3 K	PE-maksu	3 P	
4 S		4 K	PE-maksu	4 L		4 M	PE-jako	4 T		4 L	
5 M	PE-ilm.	5 T		5 S		5 T		5 P	PE-ilm.	5 S	
6 T	PE-jako	6 P		6 M	PE-ilm.	6 K	PE-maksu	6 L		6 M	PE-ilm.
7 K	PE-maksu	7 L		7 T	PE-jako	7 T		7 S		7 T	PE-jako
8 T		8 S		8 K	PE-maksu	8 P	PE-ilm.	8 M	PE-jako	8 K	PE-maksu
9 P		9 M	PE-ilm.	9 T		9 L		9 T		9 T	
10 L		10 T	PE-jako	10 P		10 S		10 K	PE-maksu	10 P	
11 S		11 K	PE-maksu	11 L		11 M	PE-jako	11 T		11 L	
12 M	PE-ilm.	12 T		12 S		12 T		12 P		12 S	
13 T	PE-jako	13 P		13 M	PE-ilm.	13 K	PE-maksu	13 L		13 M	PE-ilm.
14 K	PE-maksu	14 L		14 T	PE-jako	14 T		14 S		14 T	PE-jako
15 T		15 S		15 K	PE-maksu	15 P		15 M	PE-ilm.	15 K	PE-maksu
16 P		16 M	PE-ilm.	16 T		16 L		16 T	PE-jako	16 T	
17 L		17 T	PE-jako	17 P		17 S		17 K	PE-maksu	17 P	
18 S		18 K	PE-maksu	18 L		18 M	PE-ilm.	18 T		18 L	
19 M	PE-ilm.	19 T		19 S		19 T	PE-jako	19 P		19 S	
20 T	PE-jako	20 P		20 M	PE-ilm.	20 K	PE-maksu	20 L		20 M	PE-ilm.
21 K	PE-maksu	21 L		21 T	PE-jako	21 T		21 S		21 T	PE-jako
22 T		22 S		22 K	PE-maksu	22 P		22 M	PE-ilm.	22 K	PE-maksu
23 P		23 M	PE-ilm.	23 T		23 L		23 T	PE-jako/PA-ilm.	23 T	
24 L		24 T	PE-jako/PA-ilm.	24 P		24 S		24 K	PE-maksu/PA-jako	24 P	
25 S		25 K	PE-maksu/PA-jako	25 L		25 M	PE-ilm.	25 T	PA-maksu	25 L	
26 M	PE-ilm.	26 T	PA-maksu	26 S		26 T	PA-ilm.	26 P		26 S	
27 T	PE-jako/PA-ilm.	27 P		27 M	PE-ilm.	27 K	PE-jako/PA-jako	27 L		27 M	PE-ilm./PA-ilm.
28 K	PE-maksu/PA-jako	28 L		28 T	PE-jako/PA-ilm.	28 T		28 S		28 T	
29 T	PA-maksu	29 S		29 K	PE-maksu/PA-jako	29 P		29 M	PE-ilm.	29 K	
30 P		30 M	PE-ilm.	30 T	PA-maksu	30 L		30 T	PE-jako	30 T	PE-jako/PE-maksu/PA-jako/PA-maksu
31 L		31 T	PE-jako			31 S				31 P	

Kalenterin selitykset:

PE-ilm.: perusrahoitusoperaation huutokauppailmoitus
PE-jako: likviditeetin jako perusrahoitusoperaatiossa
PE-maksu: perusrahoitusoperaation maksujen suoritus

PA-ilm.: pitempiäkaisten rahoitusoperaation huutokauppailmoitus
PA-jako: likviditeetin jako pitempiäkaisten rahoitusoperaatiossa
PA-maksu: pitempiäkaisten rahoitusoperaation maksujen suoritus

Liite 6

Luettelo sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä, joita käytetään tiedotettaessa EKPJ:n rahapoliittisista operaatioista yleisölle

- ADX
- AFP
- AFX
- APA
- AP Deutschland
- AP/Dow Jones/Telerate
- Bloomberg Business News
- Bridge News
- Databolsa
- Difesa
- DPA
- Efecom
- FineFix
- Futures World News
- Jiji Press
- Kyodo News Services
- Lisbon's Stock Exchange wire service
- Market News Services
- MMS International
- Radiocor - Sole 24 Ore
- RAFAX
- Reuters
- SDIB
- Tele DATA
- Telekurs
- Unired
- VWD

Liite 7

Vähimmäisvaatimukset täyttävät arvopaperien selvitysjärjestelmät ja niiden käytön edellytykset¹

(heinäkuu 1998)

Maa	Arvioitava arvopaperikaupan selvitysjärjestelmä	Kelpoisuus
Belgia	NBB CIK Euroclear	Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin klo 16.15:n jälkeen. Kyllä, edellyttäen, että järjestelmässä noudatetaan TARGETin aukioloaikoja. Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin ja ainoastaan arvopaperien ennakkotalletuksena, kunnes reaaliaikainen järjestelmä toteutuu.
Tanska	VP	Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin klo 15.00:n jälkeen.
Saksa	DBC	Kyllä, vain arvo-osuussiirtoihin klo 14.45:n jälkeen, mutta tavoitteena tarjota päivänvälisestä selvitystä keskuspankkirahassa reaaliaikaisesti kolmannen vaiheen alussa.
Kreikka	BOGS	Kyllä, mutta arvopaperien ennakkotalletuksena klo 13.30:n jälkeen, kunnes järjestelmässä noudatetaan TARGETin aukioloaikoja.
Espanja	CADE SCLV Espaclear SCL Barcelona SCL Bilbao SCL Valencia	Kyllä, mutta vain arvopaperien ennakkotalletuksena klo 7.00–16.30 päivänvälisiin tarpeisiin. Kyllä, mutta vain arvopaperien ennakkotalletuksena päivänvälisiin tarpeisiin. Kyllä, mutta vain arvopaperien ennakkotalletuksena päivänvälisiin tarpeisiin. Kyllä, mutta vain arvopaperien ennakkotalletuksena päivänvälisiin tarpeisiin. Kyllä, mutta vain arvopaperien ennakkotalletuksena päivänvälisiin tarpeisiin. Kyllä, mutta vain arvopaperien ennakkotalletuksena päivänvälisiin tarpeisiin.
Ranska	Sicovam SA RGV	Kyllä.
Irlanti	CBISSO NTMA	Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin. Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin.
Italia	LDT CAT Monte Titoli	Kyllä, mutta ei päivänvälisiin tarpeisiin. Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin. Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin.
Luxemburg	Cedel	Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin ja arvopaperien ennakkotalletuksena. Cedelin tavoitteena on täyttää TARGETin aukiolovaatimukset 1.1.1999 lukien.
Alankomaat	Necigef	Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin klo 12.00–16.00 ja arvopaperien ennakkotalletuksena klo 16.00:n jälkeen. Necigefin tavoitteena on täyttää TARGETin aukiolovaatimukset 1.1.1999 lukien.
Itävalta	OEKB	Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin ennen klo 13.30:tä ja ainoastaan arvopaperien ennakkotalletuksena klo 13.30:n jälkeen.

¹ Huom.: Euroalueen ulkopuolella sijaitsevia arvopapereita ei hyväksytä EKP:n rahapoliittisiin operaatioihin.

Maa	Arvioitava arvopaperikaupan selvitysjärjestelmä	Kelpoisuus
Portugali	Siteme Interbolsa	Kyllä, edellyttäen, että järjestelmissä noudatetaan TARGETin aukioloaikoja.
Suomi	APK/OM APK/RM	Kyllä, mutta ainoastaan arvopaperien ennakkotalletuksena. Kyllä, mutta arvopaperien ennakkotalletuksena klo 16.00:n jälkeen, kunnes järjestelmässä noudatetaan TARGETin aukioloaikoja.
Ruotsi	VPC	Kyllä.
Iso-Britannia	CGO CMO CREST	Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin ennen klo 15.45:tä ja arvopaperien ennakkotalletuksena klo 15.45:n jälkeen. Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin ja vain arvopaperien ennakkotalletuksena klo 17.45:n jälkeen. Kyllä, mutta vain arvo-osuussiirtoihin ennen klo 16.00:ta ja arvopaperien ennakkotalletuksena klo 16.00:n jälkeen.